

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő

Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs

EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

A Janus-törvény.

Budapest, augusztus 4.

Törvényt tervez Apponyi, melynek, mint a római Janus istenségnek, két arcza legyen s egyik arczával a protestánsok, a másik arczával pedig a katolikusok felé mosolyogjon. Apponyi úgy hívja ezt, hogy az 1848:XX. törvényzikk végrehajtása s azt tervezi, hogy ezen a czimen a protestánsoknak adandó segínyt felemeli három millió koronával, a katolikusoknak pedig megadja az autonómiát.

A negyvennyolczas törvényhozók szörnyen csodálkoznának, hogyha hallanák, hogy azt a törvényt, amit ők országreformáló liberális szándékkal hoztak, hogyan hajtja végre egy negyvennyolczas miniszter? Az 1848:XX. törvényzikket, — amint ez minden betűjéből kimutatható, azért hozták, hogy a felekezetek közt levő különbségeket megszüntessék. A katolikus egyház addig államvallás, privilegizált, uralkodó egyház volt. Az 1848:XX. törvényzikk ezt megszünteti, mert első paragrafusában kimondja, hogy minden ez országban lakó felekezetek egymással tökéletesen egyenlők legyenek. Addig a katolikus egyház milliárdos vagyonokat — és pedig nagyrészen állami eredetű javakat élvezett. Az 1848:XX. törvényzikk második paragrafusa azonban kimondja, hogy „az

egyházak összes szükségletei közállammi javakból fedezendők.“ Ez a második paragrafus több, mint félszázaddal a francia szeparacionális törvény előtt kimondotta a szekularizáció elvét, az összes egyházi javak állami elkobzását; mert hiszen miért hagyta volna az állam az egyházak kezén azokat a javakat, hogyha az egyházaknak amugy sincsen szükségük semmiféle jövedelemre, tekintve azt, hogy összes szükségleteiket amugy is „közállammi javakból“ fedezik?

Az elmúlt hatvan esztendő óvatos volt, nem mert hozzányulni a negyvennyolczas egyházpolitikai törvényhez. Kossuthék törvényéből a huszadik cikkely végrehajthatatlan irattári emlék maradt, összevissza annyi jelentőséggel, hogy az egymásután következő szabadelvű kormányok erre a huszadik törvényzikkre hivatkoztak, amikor a protestáns papok napszámos-bérét kongruával s állami segítséggel foltoztatták. Most végül Apponyi hozzáfog a végrehajtáshoz s ezt oly módon cselekszi, hogy hat évtizeddel a magyar liberális klasszikus évszáma után, pontosan akkor, amidőn Franciaországban az állam és egyház viszonyát legradikálisabban megoldó szeparacionális törvény életbeléptetésének utolsó hullámai is elsimultak, megcsinálja a fordított szekularizációt. Másutt elkobozzák a már meglevő egyházi vagyont; nálunk Apponyi — amint ezt a minisz-

tertanácsról kiszivárgó hírek igazolják — még azokat az alapokat is kiszolgáltatja a katolikus autonómiának, amelyeknek tisztán egyházi és tisztára katolikus jellege mai napig vitás volt.

A kimutatható és ellenőrizhető egyházi vagyon értéke az ugynevezett „tanulmányi alapok“-kal együtt közel van az egy milliárdhoz. Töméntelen kincs és töméntelen vagyon reprezentálója ez az érték olyan tökeszegény országban, mint Magyarország. Ez a milliárd ezer esztendő szorgos gyűjtésének, sok koronázott magyar király bőkezűségének eredménye, kezdve attól, hogy szent István az első apátságok és első püspökségek alapjait megvetette. E vagyonok fölhasználására nézve azonban még ma is a bőkezű ajándékozók intenciója irányadó. Az alapítók intencióinak megértéséhez pedig tudni kell a következőket:

Először: amikor kegyes királyok a pazar alapítványok javarészt tették, még nem volt ebben az országban sem katolicizmus, sem protestantizmus. A kegyes királyok nem felekezeteket, hanem magát a kereszténységet akarták a pogánysággal szemben támogatni. Rabulisztika nélküli lehet ebből azt következtetni, hogy az így összegyűlt vagyonhoz a katolikus egyházon kívül az egykor egyetemes keresztény egyházból később kivált keresztény felekezetek is egészen jogosan formálhatnak örökösödési igényt.

Long long ago ...

Irta: Floriche.

(Utánnymás tilos.)

Az ifjuság nagy barátja, az örök ifjusedélyű Douairre Chatelier hercegnő fényes garden partiet rendezett ifju barátainak, akik zsibongva, kacagva oszlottak szerte a rue St-Guillemei palota parkjának árnyas utain.

A hercegnő elevenen, mint egy kis mardár, de mégis a vérbeli grande dame biztosságával hol a mulató ifjuság csoportjában, hol a terraseon beszélgető mamák és garde dameok között forgott, minhenkilhez intézve néhány lekötözött szavát, de senkivel sem foglalkozott annyit, mint egy hófehérhajú hölgygel, aki ódivatu, tarkavirágos pompadour-ruhájában úgy nézett ki, mintha egy megelevenedett rocó-arczkép volna.

Már hét óra felé járt az idő és a csengettyű hangja által összehívott ifjuság már helyet foglalt a kis kerek asztaloknál, midőn két új vendég érkezett: egy deli fiatal ember és egy hetvennyolczvan éves öreg ur, aki egyik kariával a fiatal követségi titkár karijára, a másikkal vastag aranygombos botjára támaszkodva lépett a hercegnő elé:

— Asszonyom, — szolt a fiatal ember, — Osternau Egon gróf, volt londoni nagykövetségünk óhaját a hercegnének bemutatni.

A hercegnő örvendve nyújtotta kezét a gróf felé:

— Ez kedves az én régi jóbarátomtól, hogy erre járva reám is gondolt. Jöjjön, hadd ismeressem meg barátánimmal — és rögtön a mellé ült rocó-arczkép felé fordult:

— Kedves Lilym, Osternau gróf — Clamard marquise!

A két aggastyán hideg udvariassággal hajította meg magát, míg a hercegnő folytatta az ismertetést ...

Ebéd után felgyultak a nagyterem lámpái is és az egyik fiatal hölgy a zongorához ült és e kezdetből valóságos zongora, ének és hegedűhangverseny keletkezett.

Egyszerre valamelyik bohó, csintalanul jókedvű fiúnak eszébe jutott, micsoda fenomenálisan kacagató mulatság volna, ha megmuzsikáltatnák azt az egymáshoz illő két vén embert, Clamard marquiset és Osternau grótot.

Az ifjuság lelkesen karolta fel az eszmét s körülrajongva a két öregot, addig rimádkodtak nekik, míg végre Osternau kénytelen-kelletlen odatipegott a marquise elé s kariját nyújtotta. Az öreg delnő felkelt s a két vén ember apró, eszszogó léptekkel ment a zongorához, hol a hölgy helyet foglalt a billentyűk előtt, míg a gróf állva kezébe vette a hegedűt.

A fiatalság csintalan mosolyt váltott: most kezdődik a komédia!

A két öreg sápadt, üveges szemei is találkoztak egymással, mintha kérdenék, mit játszanak? Egyszerre a marquise intonálta az ódon, de örökszép, bánatos skót románcot: „Long, long ago“ (Rég, rég ezelőtt.) és hozzácsatlakozott a hegedű sírása és a két hangszer zenéje oly bájos melódiába olvadt össze, hogy a csintalan ifjuság elfeledte a kaczeit, mert lelkeket varázserővel vitte magával a harmónia. Hát még, ha tudták volna, micsoda érzelmek hullámzottak a két öreg lelkében? Ifjuságuk minden

boldogsága, bánata költészetének emlékét riasztotta fel e dal és lelkük együtt zokogott a zongora és a hegedű hurjaival ...

Rég, rég ezelőtt ... Osternau Egon volt Berlin leggazdagabb, legdelibb és legbátrabb gavaléria, akinek nagyon későn akart benőni a feje lágya.

Pazarlásai, párbjai, szerelmi intrikái legendások voltak és szülei még huszonnyolcz éves korában se tudtak belé komolyabb gondolkozást diktálni. Végre 1868-ban, mintha megjött volna az esze! Fogadást tett az apjának, hogy szakít eddigi életével s rögtön indul egy hosszú tanulmányútra. Képzeltető, micsoda örömet okozott ez a családban. Szegények nem tudták, hogy e nagy elhatározásra egy muló szerelmi bánat első fellobbanása vitte Egont. Utolsó szerelme, egy másodrendű színház kis soubretteje, megszökött valami exotikus herceggel — ennyi volt a változás titka.

Egon utra kelt és szorgalmasan tanulmányozott egész Párisig, ahol elementáris erővel tört ki belőle a régi vér.

Egy ugrással bent termett a II. császárság romlott, léha aranyifjusága közt; pár hét alatt már ismert alakja volt a boulevardoknak s fogatai, szeretői feltűnést keltettek s a Jockey Clubban hetekig beszéltek Irlandból importált s a közelgő császári falkavadászatokra szánt páriáról.

E komoly tanulmány költségei oly mesés összeget emésztettek fel, hogy az öreg Osternaut a kétségbeesés környékezte

De hát van gondviselés!

Augusztus végső napjaiban, egy verőfényes

Másodszor: a kegyes királyok az alapítványok egyik és pedig tekintélyesebbik részét iskolai czélokra adták a keresztény egyháznak, amelyik akkor a műveltség terjesztésének ugyszólván egyedüli letéteményese volt. Kétségtelen, hogy a vagyonnak ez a része ma, amikor már nem az egyház s legkevésbé sem a katolikus egyház privilegiuma a kultura ápolása, nem szolgálhat speciális egyházi czélokat.

Harmadszor: az egyházi czélokra jutott donációk közjogi kötelezettségekkel jártak. A püspökök, apátok zászlós-urak voltak, ha háboru volt, maguk költségén, saját bandériumaik élén szálltak hadba; neveltették a király fiát, koronázáskor megajándékozták a királynőt. Ezek a közjogi kötelezettségek elavultak; ám vajjon ebből az következik-e, hogy a püspökök most már teher nélkül élvezhetik a maguk öt-hatszáz ezer koronás javadalmait?

A negyvennyolczas törvényhozók bölcsesége úgy akart ezeken az anomáliákon segíteni, hogy az összes egyházi kiadásokat állami kiadásoknak deklarálta, amiből következett, hogy az egyházi javakat s az egyházi jövedelmeket viszont állami vagyonnak s állami bevételnek kellett tekintenie. A szabadelvű korszak pedig reparálta az anomáliák egyrészét azzal, hogy az ugynevezett tanulmányi alapokat állami kezelésben tartotta s azokat semmi áron sem volt hajlandó kiszolgáltatni a katolikus autonómiának.

Apponyi ellenben ki akarja szolgáltatni. Felhasználja erre a protestánsok törvénytárgyát, akik ezt mondják: Kivánjuk az 1848:XX. törvényzikk végrehajtását, de nem betű szerint, szekularizációval, hanem annak szelleme szerint, szekularizáció nélkül. Legyenek a felekezetek egyenlők erkölcsiükben és anyagiukban. Őrizzék meg autonómiájukat; a katolikusok tartsák meg vagy-

nukat, mi protestánsok ellenben kapjunk annyi államsegélyt, amennyi a katolikus egyházzal jövedelmének s a katolikus és protestáns felekezetek számára nyának megfelelő.

Apponyi erre vállalkozik a törvény végrehajtására illetékesen: Megcsinálja a katolikus autonómiát (ezt a felekezetek paritása követeli, mert hiszen a protestáns felekezetek is magukat igazgatják) és ennek kiszolgáltatja, szabad, ellenőrzés nélkül való rendelkezésére bocsátja, az egész egyházi vagyont a tanulmányi alapokkal együtt, a protestánsok államsegélyt pedig megduplázza, fölemelvén azt összesen ötmillió koronával. (Tessék utána számolni, hogy ezer millió korona évi kamatja hányszor öt millió korona, s azután meg tetszik érteni, hogy Apponyi Albert hogyan értelmezi a 48:XX. t.-cikkenben lefektetett paritást?)

Ennyi magyarázat élesen megvilágítja a Janus-törvény mind a két arcát. Amint látható, a katolikus egyház felé eső arc nyájas jóindulattal mosolyog, a másik ellenben, amelyik a protestánsok felé néz, zordonul elborul. Az egyik arc egy bőkezű Krözusé; a másik egy fukar Harpagoné.

Apponyi csalódik, amikor azt hiszi, hogy ezzel a törvényvel a felekezetek békéjét szolgálta.

Budapest, augusztus 4.

A kétnapos minisztertanács. A miniszterelnöki palotában ma délelőtt folytatták a tegnapi egész nap tartott miniszteri tanácskozást. A minisztertanácsban Wekerle Sándor miniszterelnök elnöklésével a kabinet valamennyi tagja résztvett. A minisztertanács elvégzvé a részletes folyó ügyeket, melyek nagy mennyiségre halmozódtak össze, ma áttért azoknak a kérdéseknek a megvitatására, amelyek úgy nagy horderejűek, mint nehézségeiknél fogva tüzetesebb tárgyalást igényelnek: a katolikus autonómia kérdése és a választói jog reformjára. A katolikus autonómia dolga

kevesebb időt vett igénybe; a választói jog kérdése azonban kimerítő és tüzetes eszmecsere tárgya volt. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter minden részletre és vonatkozásra kiterjedőleg ismertette azokat a tanulmányokat, amelyeket e kérdésben tett és azt a javaslatot, amelyet a minisztertanács elé terjesztett. A jövő évi költségvetést hir szerint nem végezték el, mert az egyes miniszteriumok még nem dolgozták ki a maguk költségvetési javaslatát és máig csak a honvédelmi miniszterium budgetje van a pénzügyminiszter kezében. Így a költségvetés dolgában csak előkészítő munkát végezhetett a minisztertanács s az egyes tárczák hozzávetőleges szükségleteiről tájékoztatták a miniszterek egymást. Annyi azonban közre került, hogy a jövő évi budget ismét tetemes összeggel emelkedik. A végső elhatározás itt arra a minisztertanácsra maradt, melyet szeptember 16-án tartanak. A minisztertanács délután két órakor ért véget, amikor Wekerle Sándor miniszterelnök ebédet adott, amelyen a kormány minden tagja résztvett. A miniszterelnök holnap Ischlbe utazik és jelentést tesz az általános politikai helyzetről és a folyó közigazgatási ügyekről. Wekerle miniszterelnök Ischlből egyenesen dánosi birtokára utazik, a honnan csak augusztus tizennvölczadikán tér vissza a fővárosba. Félhivatalosan jelentik, hogy az a hir, mintha dr. Günther Antal igazságügyminiszter Ischlbe utaznék, nem felel meg a valóságnak.

A végrehajtási novella. A végrehajtási novella szentesítését a törvénytárban legközelebb hirdetik ki. A novella életbeléptetési rendeletével is elkészültek az igazságügyminiszteriumban és a rendeletet a törvényvel együtt publikálják.

A szerb patriarcha-választás ügye. Wekerle Sándor miniszterelnök — mint már jelentettük — tegnapi minisztertanács határozata alapján csütörtökön Ischlben olyan értelemben fog előterjesztést tenni a királynak, hogy Zmejanovics Gábor verseczi püspöknek karlóczai patriarchává történő megválasztását ne erősítse meg. Hir szerint a miniszterelnök javasolni fogja a királynak, hogy éljen kinevezési jogával és nevezzék ki Bogdanovics Luczián adminisztrátort patriarchává. Karlóczáról jelentik, hogy Bogdanovics Luczián a kongresszusi választmányt augusztus hatodikára összehívta.

délután, hirtelen heves fúzópor támadt, ami azonban Osternau Egont egyáltalán nem akadályozta, hogy a clubba menjen. Begombolta keztyűit, feltette a czilinderét s füttyörészve haladt le a lépcsőn, tudva, hogy a kapu alatt várja hintója. Lábát már a lépcsőre tette, midőn egyszerre két hölgy tünt a szemébe, akik szintén a kapu alatt állva, sóvár szemeket vetettek a fogatra. Az egyik egy elegáns, bájos, üde fiatal leány, a másik egy idősebb hölgy, akiről megszire leritt az angol társalgóné.

Egon egyszerre tisztában volt a helyzettel: a két delnőt a zápor kergette a kapu alá s most kétségbe vannak esve, hogy nem tudják folytatni utjukat.

A gróf nem hiába volt a jeunesse dorée vezére, gavallérosan hozzájuk lépett:

— Mesdames! rendelkezzenek a fogatommal!

A kis leány skarlátvörös lett, de a miss sietett elfogadni az ajánlatot:

— Nagyon lekötelezett udvariasságával. Sir! És besegítve a leányt, beugrott maga is a victoriába, mialatt megadta a kocsisnak a czímet.

A hintó kigördült és Egonnak csak aztán jutott eszébe, hogy elfeledkezett bemutatkozni. Egy arra haladó üres bérkocsiba ülve, egész a clubig folyton a kis leány mesés szép arca lebegett a szeméi előtt — ott aztán a tereferé és a baccarat között elfeledte.

Másnap kezdődtek St.-Cloudban a császári vadászatok. A vendégek vadászlovak már nyereg alatt várták gazdáikat. Egon Isenburg herceg német követségi attachéval érkezett a találkozóra, hol a XV. Lajos-korabeli vadászjelmezbe öltözött társaság már csak az udvarra várt, de az is megérkezett mihamar zengő kúr-

tök harsonája mellett. A császárnét környező udvari dámák között Egon ámulva ismerte fel az ő tegnapi kis pártfogoltját, aki az aranyszegélyű háromszögletes kis kalapban, pompás zöld vadászjelmezben még szebb volt, mint tegnap.

— Ki az a kis leány? — kérde az attachétól.

— Lily, a Clamard örgrófi leánya. Bemutassalak?

— Kérlek!

III. Napoleon alatt a falkavadászokat mindig egy kis falatozás előzte meg a találkozásnál. Lakájok hordták körül a szeszesitalokat és a harapnivalót. Isenburg és Egon könnyen juthattak Lilyhez, de a hercegnék nem volt ideje bemutatni barátját, mert a leány az örömmel spontán kitörésével nyuitotta Egon felé kezeit:

— Csakhogy itt van! Miss Maud megtudta az ön nevét és én örülök, hogy megköszönhetem tegnapi jószágát!

És így ismerkedtek meg!

A vadászat végén — melyet folyton egymás mellett vágatva követtek — már nagy barátok voltak.

Ez a kis episode döntött az Egon sorsa felett.

Egy hét se telt bele s már fülig — szerinte halálosan — szerelmes volt a kis leányba, akinek szép szeméiért lemondott minden léhaságáról s hónapokon keresztül élt kártya és korhelykedés nélkül. Gyakorolta magát az erényes életben, hogy tiszta lélekkel és szívvvel nyilatkozhassék s kérhesse meg a szép leány kezét.

Tudta, hogy az ő utján nincsen akadály, hiszen annak a kis tiszta leánynak minden tekintete, kezének minden szoritása egy-egy szenvedélyes, perzselően forró vallomás volt.

Az Osternau-család örömmel adta bele-

egyeződését az Egon nőülési tervébe, aki boldogan öltözött estélyi ruhába, hogy végre nyilatkozzék Clamardék előtt s megkérje a Lily kezét. Boldogságtól duzzadó kebelével indult kocsija felé, mert tudta, hogy szerelmese türelmetlenül várja.

A kapu alatt azonban elfogta Isenburg:

— Kedves Egon, csak menj vissza és csomagoldass. A ma esti vonattal indulnod kell haza. A császár hadat üzent nekünk s te be vagy hiva ezrededhez!

Egon a szívet érzé meghasadni s halotthalványan támolgott lakásába.

Már nem volt semmi keresnivalója a Clamard-palotában, hol benne csak az ellenséget látnák . . . Sietett a vonathoz és a kerekék zakatolása közt zokogva gondolt arra a halálra szomorított kis leányra, akivel tegnap még együtt játszották a „Long, long ago” melabus románczát és aki most szívszakadva siratja az eltűnt édes álmod . . .

Osternau Egon, a porosz vöröshuszárok tartalékos hadnagya végigharcolta az egész rémes hadjáratot. Hadosztálya már Páris környékén tanýázott és ő Strassburg, Metz, Sedan, Würth és Reischoffen után is sérteletlen maradt.

Egy hívős mércziusi napon szakaszával kémszemlére indult St.-Germainből Páris felé. Egyszerre recsegő trombita-riadó között egy csapat afrikai lovas vadász fogta körül. Kegyetlen csetepaté keletkezett a kék huszárok és a chass-d'affok között. A harc hevében Egon egy fiatal kapitánnyal találta magát szemben. A két tiszt ádáz dühvel támadt egymásra s az összecsapás után egyszerre hulltak le egymás mellé a fakadó gyepre. Egon keresztülvágta a kapitány fejét, neki a mellét járta át az ellensége

Szerda
A na
napról a
kozásnak
Sándor m
hallgatás
Günther,
terjesztés
nyos, mi
miniszter
és a meg
rülnek e
miniszter
És a figy
máskor i
kel volt
király ü
Az
gyakran
tek, min
tásos és
ben köze
sága kis
tani lehe
kodónak
tert ott
da a m
birtokán
nyári sz
véssbbé
Barabás
a Burgb
nagyobb
a minök
Ischlben
mégis, a
tározás
rázható
nevezet
nisztere
közben
szablyái
hogy ó
add át
szenved
volna.
Egon
tán ő is
Nap
mes pul
sok és
heteken
lett nek
és gya
hatna a
Vég
löklioz.
—
—
—
előtt ut
szony.
Az
fel és s
Eg
vonat.
A
gedtek,
szerele
Má
Egon s
clamard
A
Egon m

Politikai hangulatok.

I. Ischl felé.

A nagy miniszteri konferenciának, az egyik napról a másikra átnyúló és végighuzódó tanácskozásnak a végső konkluziója az, hogy Wekerle Sándor miniszterelnöknek Ischlbe kell mennie kihallgatásra a királyhoz. Vele megy, úgy mondják, Günther, a pátriárcha-választásra vonatkozó előterjesztés miatt. Azonban ez sem annyira bizonyos, mint az, hogy Wekerlén kívül még egy-két miniszter elutazik a nyár folyamán Ischl felé és a megoldásra várakozó kérdések a szerint kerülnek előtérbe, hogy melyik reszortból való miniszter jelentkezik kihallgatásra a királynál. És a figyelem megint odafordul, mint oly sokszor máskor is nyár idején, ha nevezetes eseményekkel volt várandós a helyzet, odafordul, ahol a király üdül, Ischl felé.

Az uralkodó e kies pihenőhelyén nagyon gyakran nevezetesebb elhatározások keletkeztek, mint rendes körülmények között a szertartásos és hideg bécsi Burgban. A királyhoz Ischlben közelebb jutnak bizalmas miniszterei. Társasága kisebb, intimebb. A spanyol etiketten tágitani lehet valamit. Kedves régi szokása az uralkodónak az is, hogy az Ischlbe látogató minisztert ott tartja ebédre, akár csak a vidéki úri gazda a messze utról jövő barátot. Ha áthalad a birtokán, beinvitálja magához. Tehát a király nyári szállása barátságosabb, kellemesebb, kevésbé szertartásos. Ugyannyira, hogy például Barabás Bélát ide meg se merik hívni, mert ha a Burgban olyan otthonosan érezte magát, hogy nagyobb poharakat hozott a saját részére, mint a minőkből a király ivott, hát attól félnek, hogy Ischlben már ingujjban ülne az asztalhoz. És mégis, amint mondtuk, Ischl igen fontos elhatározások helye szokott lenni. Ami megmagyarázható abból is, hogy máskülönben, ha nagyon nevezetes előterjesztési valók nincsenek, a miniszterek nem zavarják az uralkodót pihenője közben és a király akármilyen szívesen terített

szabályja. A kapitánynak még volt annyi ereje, hogy óráját láncostól átnyujtsa Egonnak:

— Bajtárs, megöltél, ... add át ezt a ... add át ... az anyám ... — és e szavakkal kiszenvedett, anélkül, hogy a nevét megmondta volna.

Egon zsebébe csusztatta az ékszeréket s aztán ő is elvesztette eszméletét.

Napok múltán tért csak magához. Kényelmes puha ágyban feküdt s körötte német orvosok és ápolók forogtak. De aztán jött a sebláz s heteken át tartó hagymázos álmaiban úgy rémlett neki, mintha ágya mellett megjelenne Lily és gyakran, mintha messziről zsongva hozzá hatna a „Long, long ago“ románcza ...

Végre lábadozni kezdett:

— Hol vagyok? — volt első kérdése az ápolóknak.

— A clamardi kastélyban!

— Az uraságok itt vannak?

— Nem, gróf ur, már nincsenek! Egy hét előtt utazott el az ögróf, a grófné és a kisasszony.

Az Egon kebléből fájdalmas nyögés fakadt fel és sírva fakadt ...

Egy hét múltán vitte haza őt is a lazarethivonat ...

A háború réme eltűnt, az ütött sebek begyógyultak, csak az Egon szívét sajgatta folyton a szerelem és a viszontlátás olthatatlan vágya.

Másfél év telt el a békekötés után, mikor Egon saját szívéből kergetve újra megjelent a clamardi kastélyban.

A teremben Lily fogadta gyászruhában. Egon némán borult imádottja elé és repesve ter-

is egy személylél többnek az asztalánál, jobban szereti, hogyha nem kell vendéget fogadnia, mert a vendéghiány azt jelenti, hogy országaiban rend, békesség és nyugalom van. De nyáron utaznak az idegen uralkodók is és utba ejtik Ischl-t, hogy az európai koronás fők között kiválóan megbecsült fejedelemmel megtárgyalják az uralkodók helyzetét, egymáshoz és népeikhez való viszonyát. És bizony sok olyan kérdést, ami például Magyarország belügyeihez tartoznék és a lakosság érzületét éppugy, mint anyagi sorsát közelről érinti, sok idehaza nehezen véghezvihető tervet ahhoz kell alkalmazni, amiképpen az Ischlben járó uralkodók és diplomaták a királyt a hatalom megtartásának kérdésében informálják, avagy amiképpen a velük való beszélgetésekből benyomást szerez afelől, hogy miben van hátramaradva és minő eszközökre van szüksége, hogy javait és pozícióját megőrizhesse. Mert az uralkodóknak egymással szemben szintén javaik és pozícióik vannak. Akárcsak a birtokosoknak, akik közül egyik a maga értékét aszerint számítja, hogy a birtoka, ámbár kisebb a többinél, de régibb szerzeményű és ősi. A másik ellenben arra büszke, hogy a modern kor vívmányaiból többet honosított meg; villanyvilágítás van a kastélyában s a legújabb felfedezési gazdasági gépekkel miveli a földjét. A harmadik vagy az egyiket, vagy a másikat kénytelen utánozni, czimet és rangot szerezni és ezenkívül új felszereléseket is vásárolni. Az uralkodók is így vannak, csak hogy ők népeikkel fizetetik meg az egymással folytatott versenyt. Sőt, ha tetszik, kartelnek is lehet nevezni több uralkodónak a szövetezését s ez is csak olyan, mint a többi: a kartel a közönség áldozatait követeli.

Csak menjenek a miniszterek Ischlbe. Idehaza mindenki tudja, hogy miről lesz ott szó. A belső ügyeket elreferálják és a reformokról tárgyalnak. És az uralkodó megállapítja a maga kívánságait. Kétségtelen, hogy a király maga leginkább óhajtja a békét és minden kérdésben az olyan megoldási módozat találkozik leginkább

jesztette feléje karjait, de Lily nem nyujtotta kezét.

— Oh Lily, ha tudná, mennyire szeretem? — Tudom, Egon, — csakugy, mint én magát! De mi egymáséi nem leszünk soha!

— De miért — miért?

— Mert vér, az én testvérem vére van a kezén, Raoul fivéremet, a chasseur-kapitányt (akit maga azelőtt nem ismert) St.-Germain és Clamard között maga ölte meg. A hadi buletinből tudtuk meg, de bizonyítják ezt az órája és a lánczon függő emlékezesek, mik az ön zsebéből kerültek betegágya asztalára ...

Egon kezeibe rejté arcát és zokogott.

— Most már tudja, ugy-e, hogy mi választ el örökre? — folytatta nagyon szelid hangon a leány, — de ha vigasztalja a tudat, higyjie meg, soha másé se leszek és nem foglak elfeledni soha, soha ... Isten veled!

Egonnak úgy tetszett, mintha egy lehellet-könnyyű csók érné homlokát, de mire könyeit feltörülte, Lily már eltűnt ...

Gavallér lelke megsugta, hogy nincs mit keresnie a kastélyban s eltávozott ...

... És 38 év után a Chatelier hercegnő termében felsír a „Long, long ago“ epedő, sóvárgó, bánatos románcza.

A társaság mintegy varázs alatt, meghatva hallgatja a csudásan édes melódiát, míg végre az egy sóhajszerű accordeban elhal ...

Osternau gróf leteszi a hegedűt, karonfogva helyére vezeti a marquiset s czeremóniásan meghajtva magát, ő is vissza ül a helyére, mintha soha sem ismerték volna egymást ...

az ő tetszésével, amelyik az állandóságot és a zavartalan kormányzást biztosítja. Hiába beszélnek személyes szimpátiákról és antipátiákról. A királynak természetesen leginkább az lenne kedve szerint való, ha tanácsosai mind azok közül kerülnének a kormányba, akiknek egyénisége is megnyeri a kegyét. De fontosabb előtte, hogy hatalmi politikájának az érvényesítésére képesek-e. Ez aztán már inkább üzlet. Inkább kétoldalú szerződés. Az uralkodó előtt ily esetben fontosabb szemponttá válik, hogy egyes férfiak milyen mértékben rendelkeznek az ország bizalmával, semmint az, hogy egyéniségük az ő személyes tetszését megnyeri-e. Az utóbbi idők tapasztalatai az uralkodókat megtanították arra, hogy a népek felett csak aképpen lehet uralkodni, hogyha velük kiegyeznek és kívánságaikkal megalkusznak. Nemzeteket már nem lehet hatalmi erővel eltiporni, mert a hatalmi erő csak a nemzettől származhatik és a nemzet ellen nem fordítható. És az alkotmány sem lehet már üres forma. Valamint a szabadság sem irott malaszt csupán.

... És éppen a mostani időkben az érdeklődés miniszteri látogatások és uralkodók találkozására való készülődések között azért fordul fokozottabb mértékben Ischl felé, mert sokkal inkább, mint bármikor, most igen nagy mértékben függ a jövő sorsa, nemzete és uralkodóé, attól, hogy valjon sikerül-e a két hatalmi tényezőnek kívánságait összeegyeztetni és a terveket így harmónikus irányban megoldani.

II. Cseréparabok.

A nyaraló képviselők hallgatnak. Az elmúlt parlamenti saisonról nincs mondanivalójuk, mert régi szokás az, hogy a beszámoló-beszéd végén valamely programfajtanak is kell lennie a következő saisonra. Már pedig, ha képviselőink egyáltalában nem tudnak valamit (pedig sokat különben sem tudnak), afelől igazán nincsenek tájékozódva, hogy a közelebbi jövőben mit csinálnak. Ami természetes is, mert senkitől sem lehet kívánni, hogy előre megmondja, mi lesz az álláspontja olyan javaslatok és előterjesztések dolgában, amelyeket nem ismer.

A balpártiak, meg a régi rendszer hívei azt hiszik, hogy lármázni muszáj. És hogyha nem tudják, hogy mi lesz az előterjesztésekben például a választói jogra és a katonai kérdésekre vonatkozólag (ha ugyan erről az utóbbiról szó lehet), akkor kombinálnak.

És az aztán ugyancsak természetes, hogy olyanoknak festik a javaslatokat, hogy támadásokra alkalmasak legyenek. Most az ideje, amíg még a javaslatok tényleg nincsenek előttük. Mert most ők a maguk fantáziájából azt tehetik bele, amit akarnak és megtölthetik támadásukat provokáló anyaggal. Hisz aztán, amikor a javaslatokat megismerhetik, akkor már késő lenne. Tudniillik megeshetik, hogy akkor már nem lesz komoly okuk a támadásokra. És akkor erős szemrehányást tennének maguknak, hogy mulasztottak. Mivelhogy könnyebb elképzelni és a képzelet alapján megformulálni egy rossz javaslatot és azt támadni, mint később megkritizálni egy írt.

A nagyatádi új képviselő, Szabó István, ugyancsak a paraszti sorból való és a balpárt szeretné lefoglalni a maga számára. Szabó István gazda azonban kevésbé tudja, hogy mit akarnak tőle, valamint annak idején a székelység híres büszkesége, Makkai Zsigmond se tudta, hogy miért kellett neki képviselővé választódnia. Szabó István állítólag hangoztatta, hogy őt nem

lehet megcsalni, mert ő család elleni programot vállal. És aztán, hogy feladni se lehet semmit, mert ő a feladás ellen van.

Majd még kitűnik, hogy mit ért ő a két fogalom összekapcsolása alatt. Talán nem is úgy érti, amiképpen a balpárt képzele.

Hanem azt gondolja, hogy aki csal, azt nem szabad feladni.

Avagy ebből következteti a balpárt, hogy Szabó István hozzája tartozik.

Mert a balpárt igazán nem szeretné, ha a nemzati feladná.

Budapest, augusztus 4.

A horvát bán Budapesten. Báró Rauch Pál horvát bán a délelőtti folyamán felkereste Wekerle Sándor miniszterelnököt, akivel a minisztertanácsot megelőzőleg 9 órától 10 óráig tanácskozott. Ezután a kereskedelemügyi minisztériumba ment, ahol Szechenyi József kereskedelmi államtitkárral folytatott hosszabb ideig megbeszéléseket. Báró Rauch Pál horvát bán ma este 10 óra 45 perckor visszautazott Zágrábra.

Egyenetlenség a horvát koalícióban. Röviden hírt adtunk arról, hogy az „Obzor” és a jogpárti „Hrvatska” állást foglaltak Supiló ama javaslata ellen, hogy a zágrábi országgyűlés ne küldjön képviselőket a budapesti közös országgyűlésre. Supiló e tervet a Novi List-ben közölt cikksorozatban vetette fel, amelyben egyébként keményen megtámadta Zagoracot, a jogpárt vezérét, néppárti politikussal a horvát válság megoldása végett folytatott tanácskozásaiért. Zagorac most számon kéri Supilótól az erős kritikát. Azt kérde a „Hrvatska”-ban, vajon csakugyan olyan nagy hibát követett-e el azért, mert hasonló gondolkodású politikus társaival egyetemben a válság elsimítása céljából egy békeformulát készített, amely nem vezetett sikerre? Persze ilyesmire — faked ki Zagorac — se nekem, se másnak nem lett volna szabad vállalkoznia, erre Supiló kizárólag magát érzi hivatva. Mindazt, amit Supiló Zagoracnak imputált, az utóbbi bárgyuságnak és rosszakaratú gyanúsításnak mondja. Mi a célja Supilónak? — kérde tovább Zagorac. — Ha utjába vagyok, ám hívja össze a koalíció végrehajtó-bizottságát s javasolja, hogy zárjanak ki a koalícióból. Egy olyan embernek, aki egy kapitulációra egyengeti az utat, akinek az egész működése — mint Supiló írja — homlokegyenest ellenkezik a koalíció céljaival, egy percig sem szabad továbbra is együttmaradnia szűztiszta politikusokkal, az ilyen embert — kiált fel gúnyosan Zagorac — egyszerűen ki kell rúgni a tisztes politikusok sorából. Zagorac ezután kijelenti, hogy Supiló rágalmait daczára sem hajlandó önként kilépni a koalícióból. Felszólítja Supilót, intézzen hozzá konkrét kérdéseket s ezekre ő nyit és egyenes választ fog adni. Gyalázkodást és gyanúsítást azonban nem tűr el senkitől, Supilótól sem. Neki (Zagoracnak) is vannak mérgezett nyilai s ha kell, alkalomadtán ő is előáll velük. Irhat Supiló, amit akar, tapsolhat hozzá, akinek jól esik, Zagorac fenntartja azt a vélekedését, hogy a Supiló által javasolt új taktika — újabb butaság lenne. Zagorac végül kijelenti, hogy a taktika megváltoztatását ő is szükségesnek tartja, amde korántsem olyan irányban, ahogyan Supiló javasolja. Ha kíváncsi Supiló erre, szolgálhat neki felvilágosítással, de nem a nyilvánosság előtt, nehogy az ellenfél azt meghusíthassa.

A királyhelmecezi választás. A Metzner Béla főrendiházi tagga történt kinevezésével megüresedett királyhelmecezi kerületben — mint Sátoraljaújhegyről jelentik — ma ejtették meg a választást. Egyedüli jelölt báró Sennyei Miklós volt, függetlenségi párti programmal, akit ma egyhangulag megválasztottak.

A „Ne temere” Somogy vármegye közgyűlésén. Kaposvárról írják: A „Ne temere” pápai encziklika tegnap érdekes vitára adott alkalmat Somogy vármegye közgyűlésén. Matolcsy István indítványt nyújtott be a bulla ügyében, amely arra irányult, hogy a vármegye feliratban forduljon a törvényhozás-

hoz a pápai bulla ellen. Az állandó választmány az indítványra vonatkozólag azt javasolta a közgyűlésnek, hogy térjen fölül napirendre, egyrészt, mert az indítvány időszertlenül, minthogy a bulla még nincs kihirdetve, másrészt, mert a felekezeti béke megbontására vezetne. Kapotsfy Jenő főispán tárgyalásra bocsátotta az indítványt, de kérte a felszólalókat, hogy hozzászólásaikban őrizzék meg az objektív hangot. Matolcsy István, az indítvány benyújtója, lelkes szavakban kelt indítványa támogatására és hangoztatta, hogy a liberalizmusért kiűz. Berzsenyi Gerő a jogi és etikai szempontokat emelte ki. Utalt arra, hogy jogi szempontból a római egyház ugynevezett jus sacra curia-ja fentartott jog, mert ezzel szemben a magyar nemzet, illetőleg a király élhet a jus cavendi-vel, vagy a jus placeti-vel. Kérte Matolcsy Istvánt, vonja vissza indítványát, nehogy az választási villongásokra adjon okot. Az indítványhoz hozzászóltak még: Mozsonyi Sándor, Makfalvy Géza, Boncz József, Szupits Dezső, gróf Szechenyi Géza, Nagy Lajos és Piszár Antal. Végül Kapotsfy Jenő főispán szólalt fel, aki a vármegye reputációjának érdekében eleve is óvást emelt, nehogy valaki azzal vádolhassa Somogy megyét, hogy régi liberális magatartását megtagadta, bármiként is dől el az indítvány sorsa. Ezután névszerinti szavazás következett, közben azonban Matolcsy visszavonta indítványát és így a kérdés tárgyalanná vált.

KÜLFÖLD.

Viloms császár Svédországban. A mai díszében Gusztáv király Vilmos császárra és Augusztia Viktória császárnéra német nyelven a következő pohárköszöntőt mondotta:

„Mondhatom, hogy felséged nem idegen Svédországban. A svéd nép felségedben egy barátságos és rokonnép magas uralkodóját üdvözli. A látogatás hozzá fog járulni ahhoz, hogy a kötelekek Svédország és Németország között még szorosabbakká legyenek. A megemlékezés azon nagyszerű fogadtatásra, melyben Németországban részünk volt, örökké felejthetetlen lesz. Ha külsőleg nem is tudunk igazi pompát kifejezni, de érzelmeink melege és bensősége semiben sem marad hátra. Kívánom, hogy házaink és népeink között fennálló jó, szívvelyes viszonyok változatlanul fennmaradjanak, erősödjének és továbbra is fejlődjenek. Ezen reményben emelem poharamat ő felsége a császár és a császárné egészségére s a német birodalom jólétére.”

Vilmos császár köszönetet mondott a meleg üdvözlő szavakért és azon fenyves fogadtatásért, amelyben a király, a királyné és Stockholm városa részesítette s így folytatta:

„Szívbeli örömmre szolgálgt úgy nekem, mint a császárnénak, hogy néhány napot drága rokonaink és egy velünk barátságban élő nép körében tölthetünk. Élénk visszhangra talál szívemben, hogy a vér és barátság egyenlő kötelekei népeinket is összekötik. Erős a bizodalom, hogy ez a szép viszony örökké fenn fog állani és hogy népeink a kül- és belbélke oltalma alatt szoros egyetértésben és kölcsönösségben azon lesznek, hogy nagy kulturfeladataikon tovább dolgozzanak. Kívánom, hogy ezen szép ország és ezen erőteljes és dicső nemzet mindig szebb jövőnek nézzen elébe és azon várakozások teljesedésbe menjenek, amelyekre e nép szellemi és anyagi kincsei oly gazdag mértékben jogosítanak. Poharamat emelem ő felségeik, a királyi ház és az egész svéd nép jólétére.”

A perzsa válság. Teheránból jelentik, hogy tegnap kozák csapatok álltak fel Gulibrak falu körül. Néhány kozák behatolt a faluba, mely angol jurisdicció alatt áll. A kozákokat azonban elűzték és az angol követség azonnal tiltakozott. Hasonló kihágások miatt a török követség is tiltakozott. Teheránban a közbiztonság egyre rosszabbodik. A jövő elé aggodalmakkal tekintenek.

Taebrisi jelentések szerint tegnap és ma sokat lövöldöznek. A török konzul a polgárháború beszüntetését követelte, mert ellenkező esetben kormánya kénytelen volna károsult alattvalói védelmére komoly intézkedéseket megtenni. Azt is jelentik, hogy a törökök szász kerületi helységet megszállottak. Az elmúlt héten a perzsa táviratok céljaira felhasználták az indiai vonalat, minthogy a perzsa állomás a forradalmárok kezében volt. Az oroszországi vezeték teljesen rendben van.

A finn országgyűlés megnyitása. A finn képviselőház mai ülésén az elnökséget választották meg. Svinhuevud ifju-finn 106 szavazattal elnökké választották. Svinhuevud a két legutóbbi országgyűlésen is elnökelt. Alnökökké megválasztották két szocialista képviselőt és egy ó-finnt. Az országgyűlés ünnepies megnyitása aug. 7-én lesz.

A törökországi események.

Budapest, augusztus 4.

A rekonstruált török kormány meg sen kezdte működését, máris a bukás szélén áll. A reformpárt ugyanis a miniszterek legtöbbjét nem tartja alkalmasnak a korszakot alkotó reformok megvalósítására és ezért eltávolításukat követeli. A szultán ugylátszik méltányolja az ujtörökök kívánságát, mert állítólag hajlandó a kifogásolt minisztereket elbocsátani.

A drinápolyi vészhirek valótlannak bizonyultak. Csak annyi történt, hogy az ottani helyőrség háromszáz katonája Konstantinápolyba utazott, hogy a szultánt szemtől-szembe láthassák, mert a drinápolyi helyőrségben az a hír járt, hogy meggyilkolták.

Izzet pasa ügyében az ujtörökök belátták, hogy az angol hajóra menekült pasa szökését nem lehet megakadályozni, miután Anglia nem ad ki politikai menekülteket. Így aztán a Mária zavartalanul folytathatta utját a Boszporuszon keresztül.

Mai hireink a következők:

A népszerűtlen kormány.

Konstantinápolyban általános az a vélemény, hogy az új kormány csak ideiglenes jellegű, minthogy több oly tagja van, akik képtelenek a változott helyzethez és az új rendszerhez alkalmazkodni. Az ujtörök pártot nagyon elkedvetleníti az alkotmányos reformoknak lassu megvalósítása és azt követelik, hogy a kabinet tagjait tetterős férfiakkal helyettesítsék, nehogy a reakziós elemek időt nyerjenek a cselekvésre.

Az Ikdam jelentése szerint újabb jelöltek Reki b A kif pasa, a sirazi váli, ki nagytehetségű ember s ki a belügyminiszteri állásra volna kiszemelve. Sahi bég államtanácsos az államtanács elnöki ellására kerülne. A hadügyminiszteri tárczát Redieb pasa fővámgazgatónak szánták. A hírlapok jelentése szerint Hadji Akif pasa belügyminiszter beadta lemondását, mert megkérdetése nélkül nevezték ki.

A Szabah című lap az összes tiszték, valamint a tengerészlegénység nevében a hajóparancsnokok által a szultánhoz intézett táviratot közöl, amelyben Rami pasa, a jelenlegi tengerészetiügyi miniszter felmentését és új tengerészetiügyi miniszter kinevezését kéri. Egyéb részről is hibáztatják a tengerészetiügyi miniszter eljárásait. Az Ikdam jelentése szerint a szultán állásától felmentette a tengerészeti minisztert, ugyane lap jelentése szerint a szaloniki ifju-török bizottság tagjai négy óra hosszat tárgyaltak a nagyvezérről. A tárgyalás eredményét egyelőre titokban tartják. Hír szerint több miniszter lemondott. A Szabah kifejti, hogy az összes minisztereknek le kell mondaniok, hogy tehetségesebb emberek vehessék át a kormányt. Ezeket a tehetségesebb embereket alantasabb hivatalnokok körében kell keresni. A Resimli Gasetta nem hiszi el, hogy a nagyvezér lemondott, mert a hattí humaján szövege szerint senkit sem lehet valamely hivatal elvállalására kényszeríteni. Az Ikdam is a kormány lemondásának szükségét hangoztatja. A sajtó általában a kormányváltozást kívánja.

A „Resimli Gazette” arról értesül, hogy a nagyvezéri hivatal bünygyi eljárást indított a lap szerkesztősége ellen tegnap, a kormány ellen irányuló cikkei miatt. Ujsághírek szerint a belügyminisztérium azt javasolta, hogy a lapok igazgatóit szólítsák föl, mérsékeljék a lapok hangját, tekintettel arra, hogy az igazgató cikkek a külsőben is eléggé igazgatót tömeget újabb tüntetésekre készítenek. Ellenkező esetben a kormány megfelelő intézkedést fog tenni. A „Tanin” támadja ezen határozatot és kifejti, hogy a tüntetések és a sajtó igazgató hangja megszűnik, mihelyt a porta politikája bizalmatlankeltő lesz és a kormány megváltozik. Egyben támadja Raghib basát, aki állítólag a sajtót meg akarta vásárolni. A nagyvezéri hivatal hivatalosan czáfolja a „Szervjeti Funun” azt a hírt, hogy a legutóbbi tíz nap alatt misem történt az alkotmány keresztülvitele érdekében. A hivatal kijelenti, hogy ez ügyben majd a kamarának felvilágosítást fog adni. A „Taquini Tekajji” című hivatalos lap újból megjelent.

Izzet pasa menekülése.

Arra nézve, hogy az angol kormány Izzet pasa esetével szemben milyen álláspontra helyezkedik, a Berl. Tagbl. londoni levelezője következőket jelenti:

Izzet pasa a Maria nevű gőzhajót állítólag megvásárolta. Minégy Izzet török alattvaló, a hajó török területnek volna tekintendő. Ezenfelül Izzet, míg a szultán legbefolyásosabb alattvalója volt, Angliával szemben mindig ellenséges álláspontra helyezkedett és Anglia befolyását Konstantinápolyban megbénítani igyekezett. Ő tehát Anglia részéről személyesen nem tarthat igényt valami nagy előzékenységre, a hajó azonban állítólag angol lobogó alatt halad és amíg a tényállás nincs felderítve és a hajó angol hajónak a színében tűnik fel, a külügyminiszternek meg kell követelnie, hogy a boszporuszi angol konzul az általa képviselt hatalom tekintélyét minden áron óvja meg. A konzul tehát ebben az értelemben kapott utasítást.

Konstantinápolyi jelentések szerint az új-török párt belenyugodott abba, hogy a Boszporuszban feltartóztatott Maria gőzöst, amelynek fedélzetén Izzet pasa volt, ismét elbocsátották. Az új-török párt ugyanis jól tudja, hogy az angol lobogóval ellátott hajó Anglia tradícióihoz híven, soha sem adja ki azt, aki fedélzetére menekült s ezért az új-törököknek kénytelen-kelletlen bele kell nyugodniok abba, hogy Izzet pasa megszökött.

A szultán katonái.

A drinápolyi katonaságnak már jelzett utazását Konstantinápolyba és fogadásukat a szultán által, a Lokalanzeiger konstantinápolyi tudósítója lényeges eléréssel adja elő. Eszerint a drinápolyi katonaság, azért, mert több tiszt a szultánról ellenséges indulattal beszélt, fellázadt és az illető tisztet megölte. Ezután vasárnap 350 katona tisztet nélkül, egy kapitány vezetésével, Konstantinápolyba ment, hogy lássák a szultánt, akiről az a hír terjedt el Drinápolyban, hogy meggyilkolták.

A szultán követel, a csapatok és nagyszámu közönség fogadták őket és a Yildizbe kísérték. Sokan lobogót vittek, melyeken ez a felirat volt: Szabadság, igazság, egyenlőség és testvériség. A Hamidie-mecsetben dejeuner tálaltak nekik. Utána a drinápolyi csapatok felálltak a Yildizpalota előtt. A szultán megjelent az ablakban, magához hívta a csapatok parancsnokát, Kadribey kapitányt és azt mondta neki:

— Nagyon meg vagyok elégedve, hogy láthatom önöket. Üdvözlöm a katonákat, az én gyermekeimet. Adja át pajtásainak üdvözlömetem!

A csapatok lelkesen éltették a szultánt és vonaton visszatértek Drinápolyba.

A komitációs lezserelés.

A macedóniai komitációs és bandák ügyét teljesen beszüntették működésüket, a görögök azonban még nem szüntették be az akciót. Azt hiszik, hogy az új-törökök a bolgár bizottsággal és egyes bandafőnökökkel már korábban érintkezésben állottak és a többi bizottságokkal is megegyezésre törekedtek.

Kiszámban az alkotmány helyreállítása által keltett benyomás nagyjában kedvezőnek látszik. Az új-török bizottság delegátusokat küldött oda, hogy egységes elhatározást és hangulatot keltsenek. Ma délután Belgrádban az ott időző szerb bandavezérek a török követhez mentek, hogy bejelentésüknek, miszerint visszatérnek hazájukba. A követ igen előzékenyen fogadta a vezéreket és örömeinek adott kifejezést szándékuk felett. Egyben reméli, hogy most már békésebb időben is vezérei lesznek népeknek.

Az új-törökök állásfoglalása.

Az új-török bizottság a kormányválság következtében és a drinápolyi katonák konstantinápolyi látogatása következtében, amely arra enged következtetni, hogy ellenforradalom készül, el van tökéltve, hogy legyverben marad, míg a parlament összejön s ha az alkotmányos kormány funkcionálni fog, akkor a komitéra többé nem lesz szükség, ha ellenben államcsínyt tervez a portá, úgy az új-török bizottság a legvégső eszközökhöz fog nyulni.

A fővárosban nyomott a hangulat, de nyugalom van. Nem igaz, hogy anarchia ütötte fel a fejét, hogy a nép fosztogatni kezd s a reakció külföldi inter-

venziót keres perzsa mintára. Mindenesetre aggasztó jelenség, hogy nincsen senki elismert s tapasztalt vezér, akire a diktátorságot lehetne ruházni s aki a hadsereg teljes bizalmát élvezné. Ennél is nagyobb baj a pénzihiány. Az új-török bizottság követeli, hogy Ragid pasának, a szultán tőzsdei spekulánsának birtokait kobozza el az államkincstár.

Sikkasztó pátriarkák.

A kumpakui székesegyházban tegnap hálaadó istentisztelet volt annak öröme, hogy az alkotmány helyreállítása következtében Ormanian pátriarka lemondott. Az ájtatos hívek az istentisztelet után elkeseredetten szidták a volt pátriarkát, aki tizenkét év alatt rengeteg vagyont harácsolts össze s megváltották árulással s sikkasztással. A katolikus örömeik sem nyugszanak addig, amíg nem sikerül eltávolítaniok Sabbaghian pátriarkát, akit szintén sikkasztónak és kémnek tartanak.

Száműzöttek visszatérése.

Konstantinápolyból jelentik a Kölnische Zeitungnak: A Therapia német gőzös több száz számkivetettel s köztük az első török parlament egyetlen élő tagjával, Adane béggel, aki 32 év óta számkivetésben élt, ma visszatért ide. A kikötőben sok ezer ember ujjongva fogadta a hazatérő öreg szabadságharcost. A Frankfurter Zeitung tudósítója jelenti Szalonikiból: Tegnap a Splendid-parkban az Ozmán liga tagjai népgyűlést tartottak, amelyen néhány száz török asszony is megjelent. Nasin bég szónokolt igen nagy tetszés mellett a török nők egyenlőségéről. A népgyűlés egyhanguan hozott határozattal követelte a nők egyenjogúsítását és felszabadítását.

Legujabb hírek.

Konstantinápolyból jelentik, hogy a Tanin című új-török lap támadja Tachsim pasát, a szultán első titkárát, mert ez nem tanácsolta a szultánnak, hogy pénteken megjelenjen a szelamlikon. Egyben a pasa felfüggesztését kívánja. A Sabah is támadja a pasát.

Abdurrahman bégét, a császári liczeum igazgatóját a kataszter főigazgatójává nevezték ki. Az Ikdam jelentése szerint Nozzam pasát, a szalonikii, val, drinápolyi valivá nevezték ki. A Sabah értesítése szerint 10.000 trapezunti lakosa táviratilag követelte, hogy Ferid pasát, a valit mentsék fel állásától.

Hírlapi jelentések szerint az új pénzügyminisztert tegnap kigunyolták. A Sabah értesítése szerint az állami hajózási társaság igazgatója, aki született görög, Európába szökött. Hír szerint Mehemed Ali lég washingtoni török követet felmentették. A követ fia Izzet pasának.

A török lapok jelentése szerint igaz az a hír, hogy a stambuli csapatok megesküdtek arra, hogy híven fognak engedelmesskedni az alkotmánynak és mindaddig hívei maradnak a szultánnak, amíg ez fenntartja az alkotmányos szabadságot. A katonák eskü alatt a koránt és egy revolvert tartottak kezben. Ez alkalommal számos hazafias beszédet mondtak. A Yildiz őrsége tegnap esküdt fel az alkotmányra.

Bariból jelentik, hogy Selim Melhame pasa a Bosznia hajón odaérkezett. A város megtekintése után folytatta útját Ancona felé. A pasa hosszabb tartózkodásra Florenzbe utazik.

Pallavicini őrgróf osztrák-magyar nagykövet Said pasa nagyvezérrel folytatott beszélgetése során a külügyi kormány nevében újjólag biztosította arról, hogy a monarchia külügyi kormányzata folytonosan élénk érdeklődéssel viseltetik Törökország sorsa iránt s azt remélik, hogy a szultánnak az alkotmány restituciójára vonatkozó elhatározása, úgy ő reá, valamint a török birodalom részéről szerencsés lépésnek fog bizonyulni. A nagykövet hangsúlyozta, hogy Ausztria-Magyarország az új viszonyok mellett is ugyanolyan baráti érzésekkel fogja Törökország ügyeit kísérni, mint eddig. A nagyvezér kijelentését nagy meglepéssel vette s köszönetet mondott a török kormánynak azért és kijelentette, hogy a szultánnak azonnal jelentést fog tenni a nagykövet kijelentése tárgyában.

Késő éjjel jelentik Konstantinápolyból, hogy az új miniszterium tegnap este lemondott, miután a Szalonikiból érkezett hét tiszt hosszasan tanácsko-

zott Said pasa nagyvezérrel. Tegnap a portán közölték, hogy Seik-ül-Izlam s a volt igazságügyminiszter, aki tegnap óta tárca nélküli miniszter, Abdurrahman pasa és Naun közmunkaminiszter be nyújtották lemondásukat, mert gyöngének tartják a nagyvezirt.

Zeppelin fölszállása.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, augusztus 4.

Zeppelin gróf — egyszerű próbafelszállásnak minősítve mai légi útját — megtette nagy utazását a levegőben. Baj nélkül emelkedett föl és nyugodtan, biztosan röptelt célja felé. A bátor gróf Mainzig jutott, ahonnan visszafelé fordult, mert egy motorja eltört. Az utjába eső német városok lakossága ujjongva üdvözölte az ősz feltalálót, akinek a gépe egyuttal a német nemzet dicsősége. Mai útjáról Zeppelinnak korai volna azt a következtetést vonni, hogy a kormányozható léghajó problémája megoldást nyert, mégis a levegő meghódításában nagy fontosságú haladás Zeppelin gömbje, amely mindenesetre alapja lesz a további kísérleteknek.

Részletes tudósításunk a fölszállásról a következő:

Zeppelin gróf ma reggel felszállt azzal, hogy próbautat tesz. Bárha ez az útja magánjellegű és a birodalmi közegek nem ellenőrzik, az a szándéka Zeppelinnak, hogy egészen Mainzig röptül. A mai felszállást titokban tartották, hogy elkerüljék azt a nagy tolongást, mely az előbbi felszállásoknál annyi alkalmatlanságot okozott. Reggel négy órakor, még hajnali szürkületben a légi ut résztvevői elhagyták a „Württemberg“ kormányhajó fedélzetét és a léghajó csarnokához mentek, hol teljes erővel dolgoztak, hogy a léghajót a felszállásra előkészítsék. A léghajó még a csigákon függött és épp a védőburkot erősítették meg zsinagokkal. Mialatt ez a munka folyt, a podgyászt és az élelmiszereket begyömöszölték a gondolába. Erre köteleken lebocsátották a léghajót a vízre és megkezdődött a lemerés. A nap épp besütött a csarnok ablakain, mikor ezt a munkát befejezték. Ezután a gömb megindult kifelé. Előbb a hátsó gondola, melyben két gépész és két szerelő volt, jelent meg a kívül állók szeme előtt, azután a középső folyosó jött, a léghajó szalonjával és ebben Zeppelin gróf fia, végül az elől levő gondola, melyben Zeppelin gróffal, a főmérnökkel, két kapitánnyal és három szerelővel. Egy darabig engedték, hogy az északkeleti szél befelé hajtsa a léghajót a tavon, azután a csavarok elkezdtek dolgozni és a léghajó a tó felett mintegy ötven méternyire emelkedett fel. A léghajó előbb északnak, aztán nyugatnak fordult és pontban fél hétkor egyenesen Konstanz felé röptült. Az idő pompás, enyhe szél mozgatja a levegőt. Bárha Zeppelinnak ez a felszállása csak gyakorló út, melyen a birodalmi biztosok nem vesznek részt, az esetben, ha a kitűzött feladatot megoldja, annak eredményét kétségtelenül hivatalosan is el fogják ismerni.

Friedrichshafenből háromnegyed hét órakor száll föl és Konstanz felé vette az útját. A léghajó hét órakor már Konstanz fölött lebezott, ahonnan Zeppelin egy táviratot dobott le. A sürgönyt egy ur megtalálta és föladatta. A távirat a friedrichshafeni üzlevezetőnek szült és így hangzott:

Konstanzig teljesen jól ment az utazás. Adja át envéimnek üdvözlömetem. Zeppelin.

Konstanz után Rudolzell, majd Schaffhausen következett, ahonnan nyolcz órakor jelentették, hogy Zeppelin pompás kondícióban elhúzódtott a város fölött. Nyolcz óra negyvenöt perczkor Waldhuf határában tünt föl és háromszáz méternyi magasságban Bazel felé tartott.

Fél tízkor röptült el Zeppelin léghajója Basel fölött. A gömb keleti irányból jött. Átröptött a Rajna felett és miután kis ideig több mint 250

méternyre lebegett a dóm felett, egy darabig nyugat felé röpült, aztán széles ívben megfordult és ismét a Rajna felé röpült, hol a part mentében halad. Ezekre menő néptömeg zajos ovációkban részesítette Zeppelin grófot, amikor léghajójával a város felett elröpült. A kormány ágyukat süttetett el Zeppelin tiszteletére. Az idő pompás. Teljes szélségsend uralkodik. Alulról is észre lehet venni, hogy a léghajó meglepően szabályosan és biztosan halad.

A svájci távirati ügynökség a léghajóról következő tartalmu levelezőlapot kapta:

Zeppelin léghajójáról.
Basel felett.

Minden jól megy. További utirányunk Strassburg.
1908. augusztus 4-én.

Zeppelin gróf.

Tíz óra után a léghajót Mühlhausen-nél látták, amint a Rajna folyása irányában szállt. Éppen dél volt, amikor Zeppelin Strassburg fölött megjelent és elszállt a zászlókkal díszített székesegyház fölött. Eleinte a templom tetejének magasságában tartózkodott, majd a torony közepéig emelkedett a lakosság lelkes ujjongása és éljenzése közben. Ezután ívben kanyarodva, ismét a Rajna fölé szállott, hogy a vízfolyás irányában folytassa utját.

A Zeppelinféle léghajó kosarából egy levelezőlapot dobtak le, melyen ez áll: „Strassburg fölött. Gyönyörű az utunk, Mannheim felé tartunk. 1908. augusztus 4. Zeppelin gróf.”

Délután két óraker Zeppelin gróf léghajója a Karlsruhe melletti Maxan fölött haladt el. Az összesereglett lakosság ujjongva nézte a léghajót, amíg el nem tűnt a Rajna baloldalán. Kévséssel két óra után a ballon átröpült a Rajnán és Speyert elhagyva, Mannheim irányában haladt tovább.

Zeppelin léghajója hat óra tájban röpült el Mainz fölött. A nép lelkesedése leírhatatlan volt. Mainzon túl a repülőgép visszafelé fordult, mert nem ment Stuttgartba, ahová 6 és 7 óra között várták és a várost fellobogózták. Észrevette ugyanis Zeppelin, hogy az egyik motorcsavarja eltörött s Offenheimban este 7 óraker kénytelen volt leszállani a Rajnára. A léghajót Zeppelin gőzösön fogja elvinni Friedrichshafenba, holnapig kijavítja a hibát s újból fel fog szállani.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

A végrehajtási novella és a megyei tisztviselők.
A pár nap mulva életbelépő új végrehajtási eljárás 30-ik szakaszának második bekezdése a következőket mondja:

Az igazságügyminiszter és a pénzügyminiszter felhatalmaztatnak, hogy a közpénztárnál fizetendő követelések önkéntes elzálogosítása körüli eljárást rendeleti uton szabályozzák.

A Vármegyei Tisztviselők Országos Egyesületének választmánya e kibocsátandó rendeletre vonatkozólag a következő igen sürgős kérelemmel fordult a belügyminiszterhez, hogy járjon közbe a miniszterelnöknél, mint pénzügyminiszternél s az igazságügyminiszternél az iránt, hogy:

1. A vármegyei tisztviselőkre nézve az állami támogatással folyamatban levő konverzió keresztülvitele érdekében vétessék fel a végrehajtási novella életbelépési intézkedéseibe egy olyan intézkedés, mely lehetővé tegye, hogy orsz. egyesületünk, illetve a vele szerződésben levő Budapesti Központi Kereskedelmi Iparbank a konverziót az 1881. LX. t.-ez. intézkedései alapján keresztülvethesse. Vagyis, hogy velünk, illetve ezen intézettel szemben — ha ahhoz az illető tisztviselő maga is hozzájárul — a lefoglalhatatlan fizetés 1909. július elsejéig ne 2000, hanem csak 1600 koronában állapíttassék meg.

2. Hogy orsz. egyesületünkkel és illetve a vele szerződéses viszonyban álló pénzintézettel szemben a törzsiüzetési lefoglalható egy harmadrésze — ha ehhez az illető tisztviselő maga is hozzájárul — állandóan minden levonástól menten a konverziós kölcsön annuitásainak törlesztésére szolgálhasson.

A gyermek öfelsége.

Budapest, augusztus 4.

London egyik népes tere van előttem. A hatalmas térségbe vagy tíz utca torkollik. Kocsik dübörgése, villamosok csengése, autók pöfögése nagy zűrzavarrá egyesül ebben a csillagformájú képben.

A járdákon az emberek sokasága tolong, mindenik siet, hogy minél előbb, minél hamarabb érjen a célhoz ebben a nagy, forgalmas utcában, az élet sikárotában.

Egyszerre csak megváltozik a kép. A nyüzsgő, tolongó tömeg megáll. A kocsik, villamosok, autók fékeznek. A tér közepén sorfalat alkotnak az emberek s járművek. Egy rendőr oldalán tipeg-topog egy lenhaju kis leányka, őt segíti át egyik oldalról a másikra a komoly policéman.

Az utca lélekzete eláll egy pillanatra. A vad, elkeseredett létért való küzdelembe bevillan egy percze az igaz szeretet; a gyermek iránt való mély-séges rokonérzésünk s mikorra a „little baby” áttért a másik oldalra, a sofför fordít egyet autómobilja indítóján, a villamos nekiiramodik, a kocsis közibe vág a lovaknak s a még imént mosolygó tömeg ismét komoran nekivág az élet utjának.

„Gyermek öfelsége” ez a czime annak a kitűnő angol rézmetszetnek, mely ezt a jelenetet ábrázolja.

A festő éles, megfigyelő szeme észrevette, hogy manapság a gyermek iránt való érdeklődésünk csak pillanatnyi. Ép annyi ideig tart, míg az egyik utca-sarokról áthalad a másikig.

De örülünk, hogy ennyire jutottunk.

Örülünk, hogy a ma állama, ha nem is oly ideális, mint a minőnek Plató akarta, mégis előtérbe tolta legféltettebb kincsünket, a gyermeket.

Ma már felismerték, hogy a számpad meg-szegenítettjei beteg, ideges gyermekek, kiknek nem megvetésben kell részesülnök, hanem külön, szakszerű nevelésben, orvosi gyógykezelésben.

A számpadokat elégettük s megnyitottuk a szerencsétlenek számára a kiegészítő iskolákat.

A gyermekek védelme a törvény előtt, a moral insaniás gyermekek pártfogása s nevelése, a gyermek munka megszüntetése, szellemi képességeik vizsgálata s értékelése a tanulás, tanítás s a jövő ember szempontjából csak a legfontosabb mozzanatok, mikre a figyelmet felhívom.

Gyermek öfelsége hamarost elfoglalja majd trónját. Pártja nagy, hatalmas s a trónkövetelőnek, ugy gondoljuk, nagy reménye van a trón elnyerésére. Nem a demagógok, hanem az idealisták hatalmas tábora tömörül itt egygyé, kik idealizmusuk hirdetése mellett sohasem veszik el lábuk alól a talajt.

E nagy tábor egyik lelkes és kiváló harczosa Nógrádi László, kinek egyik mostanában megjelent munkájára akarjuk a figyelmet felhívni. A gyermek érdeklődésének lélektanához szolgáltat adatokat a jeles író. Először is kijelentjük, hogy a dolgozatnak egy nagy hibája van. Nevezetesen az, hogy értesítőben jelent meg programmértekezés gyanánt (A szolnoki m. kir. áll. főgimnázium 1907—1908. évi értesítője.) s így e tárgy, mely a nagyközönségnek szól, alig hozzáférhető. Értjük Nógrádi szerénységét, ki az ilyen adatokkal, mint dolgozatát nevezi, nem akar nagyobb közönség elé lépni, de jelen esetben Nógrádit önkritikája cserbenhagyta. Tulzás nélkül merem állítani, hogy szebb anyagot, vonzóbb előadásban, precízebb feldolgozásban e téren még nem találtunk. Ezt a munkát hamarost le kell fordítani németre, angolra, francziára, hadd lássák, hogy a magyar gyermek már a maga lábán jár.

Jár öntudatosan, határozott léptekkel, nem néz se jobbra, se balra s halad a cél felé. A cél: szellemileg, testileg ép generáció okszerű felnevelése.

Ebben az öntudatos munkában jár elől a Magyar Gyermektanulmányi Társaság. A részletkérdések kidolgozásán át akar a nagy, egységes rendszerhez jutni. Ennek a rendszernek egyik alapköve a gyermek érdeklődésének tana. Kiváló munkása Nagy László, ki nemcsak itthon, hanem a külföldön is előnyösen ismertté tette nevét idevágó munkái által. Az ő kezdeményezésére s egy szűkebb-

körű bizottság határozata alapján megindítottuk itthon is a gyermek érdeklődését célzó vizsgálatokat.

Nem akarom most a kivétel módjának nehézségeit ismertetni. Csak arra akarom a figyelmet felhívni, hogy mennyiben tekinthetők ezek a tanítók és tanárok által feladott kérdések feleletei ösztinteknek. Mert bizonyos, hogy ezen a ponton fordul meg a vizsgálatok értéke s e szerint értékesek, vagy értéktelenek azok a válaszok — számszerint 30.000 (!) — melyeket feleleteinkre kaptunk.

E sorok írója kezdettől fogva azt az álláspontot foglalta el, hogy a beszedett czédulákra (mert minden kérdésre írásban feleltek a megvizsgáltak) csak a feleletet s korukat írják fel a tanulók. A nevet nem kell aláírni. Ennek az álláspontnak jogosságát épp az védi, hogy a tanulót nem feszélyezi semmi sem, hogy őszintén ne feleljen. Természetes, hogy az idősebb tanulók így sem igen bizalmasak; de ez azután kitűnik a vizsgálat során amugy is.

A vizsgálat megejtésének elméletével elkészülve, nekifogtak az adatgyűjtők a munkának.

Az I. elemi egyik osztályában, mikor a gyermekek az első kérdésre leírták a feleletet s a vizsgáló be akarja szedni a czédulákat, egyszerre több leányka is felugrik:

— Kérem, a nevünket ne írjuk rá a czédulára? Így össze tetszik téveszteni.

A vizsgáló — egy a gyermektanulmányozás terén elsőrendű szaktekintély — azonnal tisztában volt a helyzettel. A gyermeki naivitás, melyet semmi más nem vezérel, mint a nyílt szív s tiszta őszinteség, kétségtelenül igaz érzelmeit veti papírosra s ezt nem akadályozza sem a név aláírása, sem elhagyása. De mivel egyes pontokra vonatkozólag a személy ismerete végtelenül előnyös az ilyen pszichológiai vizsgálatok alkalmával, a jó alkalmat felhasználván, természetesen aláíratta a vizsgáló a gyermek nevét.

Ugyane vizsgálónak ellenben szavát kellett adnia a megvizsgáltaknak (tanítónőképző-intézeti növendékek), hogy a beérkezett adatokat azonnal lepecsételi s egy esztendőn belül a csomagot nem is bontja fel.

A gyermeki érdeklődés állandóan fejlődésben van. Amíg a gyermek nem jár iskolába — nevezzük ezt óvodás-kornak — kiváltképp az érzéki és alanyi érdeklődést tapasztalhatjuk. Az érzéki előbb jelentkezik, míg az utóbbi csak a 3—5 éves korban s központja érdeklődésének a gyermek éneje. Mindent magára vonatkoztat s személyével hoz kapcsolatba. Ezenkívül még három érdeklődési fajt különböztetnek meg, de az bennünket jelenleg nem érdekel.

A kérdések, melyekre Nógrádi vizsgálatait ki-terjesztette, a következők voltak:

1. Melyik tárgyat szeretitek legjobban?
2. Melyik tárgyat szeretitek legkevésbé?
3. Mivel foglalkoztok otthon legszívesebben?
4. Mivel foglalkoztok otthon legkevésbé szívesen?
5. Mivel szeretnétek legjobban foglalkozni?
6. Melyik legkedvesebb olvasmányotok?
7. Mit játszatok legszívesebben?
8. Mi szeretnétek lenni?
9. Kihez szeretnétek leginkább hasonlítani?

Minden kérdésnél a megokolás: miért? Aki figyelmesen elolvassa e kérdéseket, észre fogja venni, hogy vizsgálataink mind az érzelmi, értelmi, mind a társadalmi érdeklődést szem előtt tartották.

Nógrádi feleletei az Alföld szívéből, Szolnokról valók. (A megvizsgált iskolák: róm. kat., izraelita és állami elemi, a polgári fiú-iskola és a gimnázium nyolcz osztálya.) Érdekes lesz látni, hogy és mint vélekednek kis polgártársaink ügyes-hajos dolgaikról, mik az ideályaik, s kik az ellenségeik (v. ö. számtan, földrajz, stb.)

A tantárgyak iránt való érdeklődés kutatásukor kitűnt, hogy a három „legkönnyebb” tantárgyat: az éneket, tornát és rajtot igen kevesen szeretik; a kézimunkának sincs sok híve. Legjobban kedvelik a kis hazafiak a történelmet, de annál rosszabbul van a német nyelv dolga.

A megokolás iaváráse a „mert könnyű” és „mert nehéz” feleletekben merül ki.

Mivel szeretnek legjobban foglalkozni a gyermekek? Erre a kérdésre keres feleletet a további vizsgálat. S az eredmények valóban érdekesek; legértékesebb részei az egész dolgozatnak.

Kitűnt, hogy az alsóbb osztályu tanulók (I-IV.) — csak gimnázistákról van szó — sokkal inkább érdeklődnek az iskolai tantárgyak iránt, mint felsőbb osztályu kollégáik.

A játék iránt való érdeklődés különösen az V. osztályuaknál tulnag s ebben, ha nem tévedek, nagy része van a nemi fejlődésnek.

A gyermeki elme fejlődésével párhuzamosan halad az érdeklődés tárgykörének bővülése is. Vagyis minél idősebb a gyermek, annál inkább valószínű, hogy több és több dolog iránt fogékony az érdeklődése.

Az olvasmányok közül legszívesebben történeti tárgyúakat és meséket olvasnak. Az írók között első helyen még mindig Verne Gyula van, őt követi Jókai Mór.

A pályaválasztó kis legények gondolkozása ugyancsak nem ideálista. Oly realisták, hogy a legvénebb tőzdespekuláns is megirigyelhetné őket. A tanulók 80%-a azért akar erre, vagy arra a pályára lépni, mert „jó pálya”, másik 51%, mert „sokat kereshet”.

Ezek a dolgozatból kiszakított láncszemek csak mutatvány abból az értékes adatgyűjteményből, melyet Nógrádi feldolgozott. Ugy halljuk, hogy a szerző tapasztalatait, megfigyeléseit könyvben is kiadja. Ezt a könyvet — látatlanba mondjuk — ezért az egyetlen fejezetért is érdemes lesz megvenni.

Vértes József.

Az olvasóhoz.

E hó elsején új előfizetést nyitottunk az „Egyetértés”-re, a legrégebb s legtekintélyesebb magyar függetlenségi napilapra.

Az „Egyetértés” úgy politikai állásfoglalásában, mint társadalmi, közgazdasági, művészeti és irodalmi szerepében hiú marad eddig nagy multjához, amely a magyar olvasóközönség előtt oly kedvelté, politikai és társadalmi életünkben pedig mindenkor döntő fontosságú tényezővé tette.

Az a függetlenségi politika, amely e lapot nagy hagyományához híven, eddig irányította, ezentúl is mindenben vezérelve lesz. A független, önálló nemzeti állam kiépítése, a magyarság állami erejének és mindenben parancsoló uralkodásának érvényesülése, ez az a cél, amelyért az „Egyetértés” ezentúl is törlhetetlenül és megújuló Intenzívítással küzdeni fog.

Olvasóink ragaszkodása és szeretete egyedül erősségünk, amely ebben a nehéz feladatunkban megsegít. Viszonzásul a legváltozatosabbban és a legmegbízhatóbban megszerkesztett nagy magyar napilapot adjuk, amely úgy irányelveinek szigorú betartásával, mint a napl események részletes és pontos feltérképezésével ezentúl is a vezető helyen fog állani.

Olvasóink az „Egyetértés Vasárnapja” című, gyönyörűen kiállított mellékletet is megkapják vasárnaponként. Nyolcz oldalas, számos reprodukcióval tarkított mellékletünkön előfizetőink megtalálják a hét érdekességeit, a küll- és belföld nevezetes eseményeit. Kapnak ezenkívül elbeszéléseket, karczolatokat, színházi történeteket.

A magyar közönségnek az „Egyetértés” a legkedveltebb lapja, ezt a szeretetet ezentúl csak fokozottabb munkássággal fogja kiérdemelni.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . . 2 kor. 40 fill.
Negyedévre . . . 7 kor. — fill.
Félévre . . . 14 kor. — fill.
Egész évre . . . 28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Álarozos rablók az országton.

— Eredménytelen nyomozás. —

Budapest, augusztus 4.

A váci csendőröröss összpontosított legénysége szorgalmasan nyomoz Veröcze környékén és a nyitrai erdőben. Egyelőre csak találmra megy a nyomozás, bárha Kálló Antal váci rendörkapitány ma kijelentette, hogy hamarosan kézrekeríthetők a vakmerő utonállók.

Tegnapig a csendőrség gyanuja Tóth György kocsis ellen is irányult. A gyanura okot azon körülmény adott, hogy a banditák a kocsist bántatlanul futni engedték. A kocsis többszöri kihallgatása után kiderült azonban ennek a feltevésnek a helytelensége. A kocsist azért nem bántották, mert azonnal elmenekült és üldözésével prédájukat kockáztatták volna a rablók. Ezzel tehát a nyomravezetőnek vélt egyetlen pozitív kiindulási pont is semmisnek tekinthető. A kocsist azonban, mert mégis feltehető, hogy a folytatólagos nyomozás során terhelő adatok merülhetnek fel ellene, egyelőre még felügyelet alatt tartják a csendőrök.

A csendőrség mostan a vasutépítési vállalat volt, vagy jelenlegi munkásai közt próbálja felfedezni a bűnösöket. E részben egyedüli eszköze a nyomozásnak az a meggyfabot, amelybe V. K. monogram van bevésve. Ezen a nyomon elindulva egy Vrbánics nevű elbocsájtott munkafelügyelőt gyanúsítottak meg. Drégelypalánkán találták meg, ahonnan Veröczére kísérték.

Ma ismételen kihallgatták a csendőrségen, de folyton azt hangoztatja, hogy az egész rablásról csak annyit tud, amennyit a falujában beszélnek. Azt állítja, hogy péntek estétől szombat délelőtt tíz óráig otthon aludt. Tanuképpen elsősorban a feleségére és a fiára hivatkozik, akiket még nem hallgathatott ki a csendőrség, mert tegnap óta egy szomszéd községben vannak. Hivatkozott még több tanura, akiket most hallgat ki a veröczei csendőrség. Két tanu kihallgatásával délig végeztek; ezek közül az egyik igazolni tudta Vrbánics alibijét.

A vasárnap délelőtt megejített helyszíni szemle alkalmával kétszáz lépésnyire a támadás színhelyétől tudvalegőleg három használt gyújtószinórt találtak. Ma ugyanazon helyen ismét találtak két gyújtószinórt, olyanokat, amilyeneket a szabadban dolgozó munkások szoktak használni. Ezekből a bűnjelkéből is arra következtetnek, hogy a rablást vasutépítőmunkások követték el. Ezen a ponton azonban teljesen megakad a nyomozás, a csendőrség csupán kombinációkra szorítkozik.

Tegnap késő estig folyt a nyomozás és ma korán reggel újra munkába álltak a csendőrök. Az eddig ügyyel-bajjal kiderített nyomok — hir szerint — nem alkalmasak arra, hogy azokon haladva, eredményt lehessen elérni. Ma újra előről kezdtek hát a dolgot, bementek az erdőbe, mert állítólag vannak jelek arról, hogy a merénylők még mindig a nyilasi erdőben bujdokolnak. Az áldozatok állapota egyébként folyton javul. Az öreg Grün Agoston vállalkozó ma már felkelt az ágyból, de még a szobát kell őriznie, mert komplikációk következhetnek be. Mózer Antal állapota súlyosabb; ő kartörést szenvedett és így gyógyulása hosszabb időt vesz igénybe.

A vállalat különben türelmetlenül vár sikert a nyomozástól. Ma hire kelt, hogy Grün Agoston mérnök, akinek Mannheimban van az otthona és német állampolgár, a budapesti német konzulnak levelet írt, amelyben felpanaszolta a nyomozás hiányait. A konzulátuson kijelentették, hogy a hir nem igaz.

A titeli csendőrség erősen nyomoz a kérsági rablógyilkosság ügyében. Minden kétséget kizárólag megállapították, hogy a tettesek közül hárman e hó 2-án Titelen megfordultak, délután a Havas-vendéglőben a tekepályán játszottak és valószínű, hogy ugyanaznap este a személyszállító hajóval Szerbia, illetve Orsova felé elutaztak. A csendőrség a nyomozást folytatja.

TÁVIRATOK.

Fallières visszatérése.

Düinkirchen, augusztus 4. Fallières elnök a hajóraj tisztikara tiszteletére lakomát adott, háromnegyed két órakor partra szállott és kettőkor Párisba utazott.

Új orosz zsidótörvény.

Pétervár, augusztus 4. (Saját tudósítónktól.) Az Utro című lap közli, hogy a belügyminisztériumban új törvényjavaslaton dolgoznak a zsidókérdésről, amelyre a kormány őszszel fog a дума elé terjeszteni. Mivel Makarow, a belügyminiszter helyettese többrendbeli kifogást emelt a törvénytervezet ellen, a kormány elhatározta, hogy még mielőtt a javaslatot benyújtja a dumában, miniszteri bizottságot küld ki az egész anyag tanulmányozására.

A német magánkamatláb.

Berlin, augusztus 4. (Saját tudósítónktól.) A magánkamatláb ma 2 $\frac{1}{8}$ %-ra emelkedett a nagy váltóbenyújtások következtében.

UJDONSÁGOK.

Zeppelin.

* * *

Az idő hőse ma Zeppelin. Holnap, holnapután ő róla fog zengeni a dicsőimnusz. A történelem Pantheonjának egyik nagyon magas talapzatára pedig odaállítják az öreg gróft, mint a germán genialitás szobrát. Zeppelin pedig ugyanolyan fogalom lesz ezentúl, mint például Galilei, Newton, Stefenon, Edison és a többi emberóriás, akiknek az élete egy-egy nagyszerű fellendülést jelent az emberiség történetében.

Isten tudja . . . én sehogyan se tudok beilleszkedni a dicsőrók kórusába, nem tudom hangomat az ő hangjukhoz hozzáharmonizálni. A kielégítő, mondjuk nagyszerű eredményt természetesen lehetetlen eldisputálni, de a nagyszerű eredmény mögött sehogyan sem tudom a germán genialitás embertboldogító aknamunkáját meglátni. Nem észleltem azt az imponáló feszítő erőt, mely valamikor a gözzel, a villamossággal, a gravitációs törvénnyel, a lezarmazási tannal, vagy a szocializmus megértésével pattant az emberiség elé.

Zeppelin határozottan hálára kötelezi korát, embertársait, akiknek kulturája körül elévülhetetlen érdemeket szerzett. Az a szolgálat, melyet ő teljesített, megérdemli, hogy jegyzőkönyvileg könyveltessék el az emberiség fejlődő kulturájának annalesében. Ezen tul azonban könnyen konstatalható, hogy ez a nagy szolgálat éppen csak szolgálat volt az emberiségnek, de nem több. Az ő működéséből hiányzik az „Ewigkeits-Zug”, mely a nagy primipilusokat jellemzi, a Sophoklesek, Krisztusokat, Koppernikusokat, Ibseneket . . . Zeppelin kiemelkedett a közkatona-sorból, de a marshallbotot a német verseny-erő, a hiuság, a vasszorgalom, a német pénz tette, sőt erőszakolta a torniszterébe, mely cleve azonban nem volt benne.

Annak az évezredes nagy vágnak, melylyel az ember a rögtől elszakadni akart, mindig megváltak az Ikarosai, akik egy hajszálnnyival sem voltak kisebb talentumok, mint Zeppelin. Hogy eredményt még sem értek el? . . . Ez inkább a koruk hibája volt, mint az övéké. A mai technika segítségével és azzal a támogatással, melylyel Zeppelint segítik, aránytalanul könnyebb dolga volt. Ő tulajdonképen szépen lassan, jóformán egy létrán, olyanon, melyen a kis kadéttól generális lett, tette meg az utat a levegőbe, keszen kapott mindent: tapasztalatot, nemzeti ösztökélést, gázt, motort, aluminiumburkot, embert, pénzt, pénzt és pénzt. Ezeket csak szépen, türelemmel kellett összeraknia, variálni, permutálni és kombinálni, addig, amíg pénzzel győzte és amíg a levegőbe nem repült. És a pénz, mely az egész világot kormányozza, ott fenn a levegő-tengerben, az apró, de iromba masinával szemben se tagadta meg önmagát. Zeppelin tehát derekasan, becsületesen oldott

meg a feladatot, melyet rábizott nemzete és császára. Derekasán és becsületesen, de másként igazán nem.

Egy szárnyacsapással sem csinált többet, mint amennyit tőle elvártak s mint amennyit elvártak volna, mondjuk Krobotin vezérőrnagytól, ha történetesen őt bizta volna meg a magas Reichskriegsministerium, hogy a kormányozható léghajót feltalálja. Az a zseni, aki függetlenül a hivatalos támogatástól, nem megrendelésre, mérték szerint, meglévő típusok összekombinálásából, kortársai által nem is sejtett csapáson, a maga egyéni módja szerint fogja megoldani a problémát, még csak ezután fog jönni. Nem fogják hívni, nem fogják kinevezni, talán nem is fogják támogatni, egyszerre csak itt lesz és erőszakosan megdöbbenően meghódítja majd a levegőt magának, a kultúrának, az embernek, a világnak.

Ella.

NAPIREND. Naptár. Szerda, augusztus 5. — Róm. kat.: Havi b. assz. — Prot.: Ozvald. — Görög-ország: jul. 23. Fokasz vt. — Zsidó: Ab. 8. — A nap két reggel 4 óra 48 perczkor, nyugszik este 7 óra 23 perczkor. — A hold két déli 12 óra — perczkor, nyugszik éjjel 10 óra 42 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.

A közoktatási államtitkár fogad déli 12 órakor.

Allandó nyári kiállítás nyitva a Könyves Kálmán művészeti szalonjában Nagymező-utca 37. Belépő-díj nincs. — Nyári kiállítás nyitva a Nemzeti Szalonban. Belépő-díj 1 korona. — Az Uránia Kigyó-téri szalonja nyitva. Belépő-díj 20 fillér. — Egyruházati kiállítás a Techn. Iparmúzeumban nyitva. Belépő-díj nincs. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva. — A Szépművészeti Múzeum nyitva. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva. — A történelmi képcsarnok zárva. — A földtani intézet múzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum nyitva. — A Széchenyi-Múzeum zárva. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva. — A Ráth György Múzeum (Városligeti fasor 10.) zárva. — Az Erzsébet-Múzeum nyitva. — Az orsz. levéltár oklevélkiállítása zárva. — A nyilvános könyvtárak zárva. — A múzeumok, képtárak, kiállítások és nyilvános könyvtárak rendszerint délelőtt 9 órától vannak nyitva.

— **Személyi hír.** Gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagy néhány napi tartózkodásra, Budapestre érkezett.

— **Lipót megint apa lett.** A belgák királya megint apai örömeiket érez. Brüsszelből ugyanis az a híradás érkezik, hogy Vaughan bárónőnek, Lipót király morganatikus feleségének szombaton leánygyermekke született. Ez már második gyermeke a bárónőnek.

— **Az Egyetemek Kórházának orvosa.** A király legmagasabb védősége alatt álló Egyetemek Kórház Egyletének igazgató-tanácsa dr. Zsembery István elnöklété alatt a napokban ülést tartott. Ezen az ülésen az egyet. új állandó kórházának tiszteletbeli főorvosává dr. Kétyl Károly udvari tanácsos, egyetemi tanárt kérték fel, míg a kórház igazgatófőorvosa ifjabb Bradách Antal lett.

— **Az olasz király kétszáz milliója.** Az olasz király óriási vagyonáról tud hírt adni egy angol folyóirat. Azt írja, hogy Umberto halála óta a király vagyona megkétszereződött és 200 millió lírara tehető. A civilista 18 millió, de az urakodó oly takarékosan él, hogy ebből csak tíz milliót költ. Ezzel szemben Rómában úgy tudják, hogy a király korántsem ilyen gazdag. Szó sem lehet 200 milliónyi vagyonról, legfeljebb 30 millióról. A királynak ingatlanai ezek: a Palazzo Margherita Rómában, az Adavilla Piemontban és három kastély, a megfelelő parkokkal. A civilista pedig nem 18, hanem csak 12 millió. — Az ugynevezett korona-birtok adómentes, de magánbirtokai után az olasz király éppen úgy megfizeti az adót, mint Itáliának bármely polgára. A király évente körülbelül egy millió lírát fordít jótékony célra. Az is kulzás, hogy a királyi pár takarékosan él; az udvar feltűnő pompaszeretete ennek éppen ellenkezőjére enged következtetni.

— **Hajórajunk utja.** Az osztrák-magyar haditengerészet nyári hajórajja, amely három hadosztályával és teljes torpedó flottillájával a múlt hó 29-ike óta a fumei kikötő előtt horgonyozott, tegnap kora reggel felszedte horgonyait és Szebenikóba ment, ahol színel látja el magát. A szénfőlvétel után a flotta több részre oszlik és a dalmát szigetek mentén tovább folytatja nyári hadi gyakorlatait. A hadgyakorlatok csak a jövő hó 13-án érnek véget.

— **A düsseldorfi nemzetközi sakkverseny.** A mestertorna második fordulójáról kiküldött tudósítónk táviratilag a következőket jelenti:

Spielmann nyert Johner ellen, Süchting Swiedersky ellen, John Jakob ellen, Marshall Bródy ellen.

Eldöntetlen eredménnyel végződött Gottschall-Treybal, Wolf-Przeziork-Salve-Mieses látszmája. Függőben maradt a Fritz és Bardeleben közötti játék.

A verseny mai állása a következő: Spielmann, Süchting (2), Marschall, Mieses (1½), John (1), Wolf, Przeziorka, Gottschall, Salve (1), Swiedersky, Jakob (½).

— **Toselliné válik.** Megirtuk, hogy Toselliné újra válik. Toselli azt írta egy berlini barátjának, hogy nem sokára Berlinbe utazik, mert fontos dolga van. Okmányokat kell beszereznie, tehát nyilván a válópör miatt jön Berlinbe. Egy izben már volt a német fővárosban s akkor egy berlini újság ellen sajtópört akart indítani, de nem talált ügyvédet.

— **Sven Heddin utja.** A stockholmi angol követ-séghez az a hír érkezett, hogy Sven Heddin ép egészségben Rucinoeba érkezett és folytatta utját Ladac felé, amelyet reménye szerint decemberben ér el. Szakértő körökben az a vélemény, hogy Sven Heddin utazása, bár nagy nehézségekkel kell megküzdnie, nagy tudományos eredménnyel fog járni.

— **Tolsztoj egészsége.** Ma érkezett Moszkvába vissza Jasznaia Poljanából dr. Berkheim, gróf Tolsztoj háziorvosa. Azt beszélik, hogy az agg költőnek esze-ágában sincs valamely osztrák fürdőre utazni. Tolsztoj kitünően érzi magát s az aggság csak abban mutatkozik rajta, hogy még nem is olyan régen feomenális emlékező tehetsége kezdi cserben hagyni. Néhány napra a jövő hónapban Koljanába fog menni, hogy kitérjen az ünnepek elől, amelyeket 80-ik születése napján készülnék rendezni. Elmondotta Berkenheim, hogy Tolsztoj naponta kétszer fürdik a folyóban és most egy politikai röpiraton dolgozik, amelynek címe: Mindennek vége van egyszer.

— **Eulenburg pöre.** A Lokalanzeigernek illetékes helyről jelentik, hogy Eulenburg herceg ellen ez idő szerint teljesen szünetel az eljárás. A Charité orvosai még most sem engedik meg, hogy a herceg résztvegyen egy újabb tárgyaláson, még kevésbé lehet arra gondolni, hogy átszállítsák, noha a trombozis megszűnt, de a pacziens a köszvény miatt gyakran lázas és különben is erősen köhög.

— **Magyar feltalálók sikere Londonban.** A Daily Mail című tekintélyes londoni újság az angol-francia kiállításán levő pavillonjában bemutatja a Pollák-Virág-féle távirókészülékét, mely ugy elektrotechnikai körökben, mint az angol sajtónál osztatlan sikerben részesült. Marconi és Henniker-Heaton (angol képviselő) tegnap meglátogatták a Daily Mail pavillonját és kipróbálták a Pollák-Virág-féle készülékét. A drótnélküli táviratozás feltalálója így nyilatkozott:

— Pollák találmányát csodásnak tartom.

Meg kell említenünk, hogy a találmányt már idehaza is kipróbálták Budapest—Temesvár és Budapest—Pozsony között, egy hónapon keresztül a feltalálók vezetése mellett. A kísérletek sikeres eredményéről a kereskedelmi minisztérium igen elismerő bizonyítványt állított ki. De a találmány megvételét azzal az indoklással mellőzte, hogy nálunk egyelőre nincs akkora távirati forgalom, amely különben elég olcsó szerkezet alkalmazását indokolná. A feltalálók ezután a külföldön próbálkoztak találmányaik értékesítésével. Az idegeneknél azonban bizalmatlanságot gerjesztett az a sajnos tény, hogy miért nem vezették be a feltalálók hazájában a fontos találmányt, ahol pedig hosszabban kipróbálták? Talán — gondolták — mégis van oly rejtett baja, amit első pillanatra észrevenni nem lehet? Végre, évek múltával, Párisban megalakult egy szindikátus egy millió frank alaptőkével avégből, hogy elsősorban Franciaországban, azután más államokban is bevezesse a találmányt, amelynek tulajdonképpen hazánkban kellett volna kiindulnia. Sajnos, e hatalmas fegyver kísérettel kezünkben. Ezt az általunk mellőzött kulturális vívmányt csillagította most meg Londonban a Daily Mail, mely csodásnak mondja a mi hazánkfiainak találmányát. A Daily Mail elismeréséből, azt hisszük, minden bővebb kommentár nélkül levonhatjuk a konkvenziákat.

— **A brit-columbiai nagy tüzvész.** Az utóbbi évtizedek alatt sehol a világon nagyobb tűzka-tasztrófa nem volt, mint amely Brit-Columbia-ban pusztított. Tegnap csak szükségzavú táviratok alapján adhattunk hírt a veszedelemtől. Ma már bővebb tudósítások érkeznek Londonon át. Ezek a tudósítások megrendítő képét adják az elemi csapásnak. Kiderült, hogy Fermie városa teljesen elpusztult. Az eddigi híradások szerint több, mint nyolcszáz ember életét vesztette. A tüzvész egyre terjed. Majdnem egész Brit-Columbia veszedelemben forog. Az égő terület Koovenaytól délfele, Idahoig terjed s nagyságát száz négyszög mérföldre becsülik. Az égő erdő hét várost és községet elhamvasztott. Körülbelül nyolcszáz ember, többnyire bányászok és favágók, életüket veszítették. Az áldozatok pontos számát valószínűleg soha sem lehet megállapítani. Sok száz ember hajléktalan. Az anyagi kárt két millió font sterlingre becsülik. Két vonaton orvosok és beteg-ápolók érkeztek a sebesültek megmentésére. A katasztrófa a legnagyobb San-Franciskó pusztulása óta.

— **Joachim herceg az írói pályán.** Adtunk hírt arról, hogy Joachim porosz herceg legközelebb nőül veszi Liebenberg bárónét, akit a magyar kir. Kuria választott el férjétől. A herceg most Zürichben nyaralót vásárolt, ahol le fog telepedni és csakis írói munkásságának fog élni. Jelenleg a herceg egy háromfelvonásos drámán dolgozik, amelyben saját élettörténetét fogja tárgyalni. A mű Angliában fog megjelenni. Irodalmi tevékenységére való tekintettel a herceg Angliában folytatni fogja tanulmányait.

— **A gyermekbiróság első hónapja.** Néhány hónappal ezelőtt egy nagyszerű és szociális szempontból tekintélyes haladást jelentő intézmény alakult itt Budapesten: a gyermekbiróság. A rendőrségen, a negyedik kerületi kapitányságon állították fel ezt az intézményt. A gyermekbiróság egy hónapi működése után most érdekes statisztikát kapunk az új intézmény első hónap munkálkodásáról. A gyermekbiróság összesen 181 kihágási ügyet tárgyalt. Ötvenkét gyermeket felmentettek és gyermekmenhelyen helyezték el; száztizennyolcat felmentettek és a szüleikhez küldték vissza. Mindössze egy elítéltetés történt; egy tizenhét esztendő fiú volt, akit lopás miatt állítottak a gyermekbiróság elé. Előrehaladott kora miatt már nem helyezték el a javítóintézetben. Elzárásra ítélték. Közigazgatási ügy, olyan, amelyben a szülőknek a gyermekéhez való viselkedéséről, éheztetéséről, veréséről stb. van szó, 48 esetben került a gyermekbiróság elé. Bünygyvel kapcsolatosan mindössze öt fiú állott a gyermekbiróság előtt. A gyermekbiróság megállapította, hogy az eléje került vádlottak túlnyomóan fiúk, leginkább 12—16 esztendősek. Leányok kevesebben kerültek a bíróság elé, de ha kerültek, büneik mindig nagyobbak voltak, mint a fiuké. Általában a Városliget bokrai között fogdosták őket össze, betegen, bűnösen, teljesen piszkokban, lerongyolódva. A leányokat a Be-thamiában helyezték el.

— **Vasúti szerencsétlenség.** Karánsebes és Jász község között a 61-es számú vonat kisiklása következtében nagy szerencsétlenség történt, amelynek emberélet is esett áldozatul. Az egyik halott Gömöri ideiglenesen alkalmazott mozdonyvezető. Meghalt kivüle a két fűtő és még egy ember. Többen súlyosan, néhányan könnyebben sérültek meg. Huszonnégy kocsi tönkrement. A szerencsétlenség délben történt. A vizsgálatot megindították. Egy másik tudósítónk jelenti Karánsebesről, hogy a kisiklást sinrongálás okozta.

— **Ünnep a Nyergestetőn.** A nyergestetői csata évfordulóján nagyszabású hazafias ünnepet rendezett a székelység a csata helyén emelt emlékoszlopnál. Az ünnepséget szentmise előzte meg, amelyet Koncz István esperes-plébános mondott fényes segédlettel. A mise után Bartalis Agoston fősoldárbíró hatóság elnöki megnyitót beszéde következett, majd pedig Szántó Adam tanító elszavalt Nagy György országgyűlési képviselő alkalmi ódáját. A szavaltat után dr. Nagy György országgyűlési képviselő hatóság ünnepi beszédben ismertette az ünnep történeti jelentőségét, azután pedig buzdító hangon szólott a székelység jövőjéről. Tamás Imre szavaltata után az ünnepséget Balló István királyi tanfelügyelő lelkes záróbeszéde fejezte be.

— **Légberöpült áruháza.** Chicagóból érkezett távirati híradás szerint a Butlington-dokkon vegyszerek robbanása következtében tűz támadt, amely egy áruháza árcsapódott és tökéletesen elhamvasztotta. A tűz martalékvá lett továbbá száz vasuti kocsi, két elevátor, amelyekben mintegy félmillió bushel gabonakészlet volt fölhalmozva és amely az Armir-társaság tulajdona volt.

— **A párisi sztrájk kudarca.** A nagy sakkliúza, a „Confederation du Travail” erőpróbája nem sikerült. A párisi általános munkássztrájk minden vonalon kudarcot vallott. A sztrájk képe alig változtatott valamit Páris külső képén. A szállító munkások tegnap mind kivétel nélkül dolgoztak és az újságok is megjelentek némi késedelemmel. Az elektromos műveknél és a gázgyárakban rendszeresen folyt a munka, sőt Vigneuxben is nagyjában megkezdték a munkát. A párisi gőzhajózási társaság, melynek személyzete tegnap sztrájkba lépett, ma reggel forgalmát teljes mértékben helyreállította. A földmunkások egy része sztrájkol; a vállalkozók elhatározták, hogy e hónap 8-ától kezdve a munkásokat kizárják. A reggel megjelenő lapok, természetesen a szociálista Humanité kivétel, a sztrájk balsikeréről szólnak és örömlöknek adnak kifejezést, hogy nem sikerült egy sorba állítani a munkásság hadseregét. Egyes lapok erőlyesen követelik, hogy a Confederation du Travailt oszlassák fel. A munkásság vezetői elvesztették a fejüket és a balsiker dacára minden áron akariák a sztrájkot. St. Etienneben negyven sztrájkos aláírásával proklamációt osztottak szét, amelyben felszólítják a munkásságot, hogy a legközelebbi pénteken szüntessék be a munkát. Hogy mi fog történni, az előre nem látható, bár nem valószínű, hogy a mozgalom, amely első fázisában nem tudott megnőni, elhatalmasodhassék. Annyi azonban bizonyos, hogy a kormány erősen őrt állt. Katonákat küldött a veszélyesebb pontokra és a France Militaire jelentése szerint sürgős intézkedéseket tett foganatba. A 34. és 38. gyalogezredet, amelynek gyalog kellett volna Párisba érkezni, hirtelen vonatra ültették és így tegnap este Párisba érkeztek. A katonaságot megérkezése után azonnal szolgálati feltevre rendelték ki. Éjjel aztán katonai őrszemek czirkáltak az utcán. Egész éjjel nagy csend volt aztán, csak este a munkástözsde előtt volt kisebb-szerű tüntetés. Egy ember egy elfogottat ki akart szabadítani és egy rendőrügynökre revolverrel lőtt, de nem találta, ellenben egy rendőrfelügyelőt felső czombján talált. Ezt az embert is elfogták. A nyolcz óraker este a Place de la Republique a nyugalmat ismét helyreállították. A csapatok egy része ismét a kaszárnyákba vonult. A nap folyamán tizenöt elfogatás történt. A rendőrközégek szerint az elfogottak többnyire anarkisták. Néhány elfogottnál revolvereket találtak. Courrierben is volt összetűzés a sztrájkoló bányászok és csendőrök között. A munkások három csendőrt megvertek és talán el is bántak velük, ha segítségükre nem érkeznek 12 társuk, akik aztán kimentették őket a feldühödött munkások kezéből. Tizenkét bányászt letartóztattak.

Az általános munkásszövetség tiltakozni fog a villeneuvei események miatt és tiltakozását falragaszokon fogja közölni. E kiáltványok figyelmeztetik a munkásságot a nantesi, narbonnei, Roan L. Etápei eseményekre és azzal vádolják a kormányt, hogy a töké zsoldjában áll. A párisi munkások erre azzal válaszoltak, hogy a szervezeteikhez appelláltak. A vidéken nagy az izgatottság. A mozgalom azt a tapasztalatot eredményezte, hogy a kormány belátta, hogy a munkásság üldözése nem marad megboszultatlan.

Jaurés, Sombat és más képviselők ma gyűlést tartottak, amelyen megvitatták a szociáldemokrata párt helyzetét a Confederation vezetőinek letartóztatása következtében. A mai gyűlésre a párt ötvenhat tagját hívták meg, de negyvenöt nem jelentek meg s ez a körülmény lényegesen csökkenti

annak a felszólalásnak értékét, amelyet a gyűlés Brisson kamaraelnökhöz intézett s amelyben a képviselőház egybehívását sürgetik. Ki van zárva, hogy összehozzák a szükséges kétszázkilencvenhat aláírást a parlament összehívására.

— **Az öngyilkos főigazgató.** Most már egészen bizonyos, hogy az öngyilkos Kövér András igazságügyminiszteri főigazgatót az adósságai kergették a halálba. Fizetése negyvenezer korona erejéig le volt tiltva, a fizetéséből alig kapott annyit, amennyi legszűkebb kiadásaira kellett. Érdekes, hogy a nyár elején, mielőtt szabadságra ment, átadta a házipénztárt Gál helyettes igazgatónak, aki hatvanöt korona többletet talált. Ezt visszaadta Kövérnék. Később azonban kiderült, hogy a többlet tévedés és Gál levélben visszakérte a pénzt. Kövér azt felelte, hogy nincs pénze, sőt küldjenek neki még száz koronát, mert nem tud hazamenni. El is küldték és Kövér visszajött — meghalni. Az igazságügyminisztériumban azt beszélik, hogy Kövér kegyvesztett ember volt s nyugdíjaztatása küszöbön állt.

— **Véres büntény egy leánynevelő-intézetben.** Páris egyik külvárosában, ahol az utóbbi időben több véres büntény fordult elő, megint szörnyű vértettet követtek el. Egy leánynevelő-intézetben három nőt támadtak meg. Az egyiket, az intézet igazgatóját meggyilkolták, a másik két nőt súlyosan megsebesítették. A borzalom annál nagyobb, mert ugyszólván a növendékek szemelátára történt a gyilkosság s hogy a főtettes a meggyilkolt asszony közeli rokona volt. A Lariou-féle nevelő-intézetben ment végbe a gyilkosság. Valamikor kongregációs iskola volt ez; a szétválasztási törvény óta Jeanne Lariou nevű 62 éves apáca tulajdonává lett az iskola. Ő és több tanítónő vezették az intézetet. Három álarozos férfi nyomult be éjnek idején az intézetbe s mialatt a növendékek aludtak, Lariou nővert agyonverték. Blancard nevű tanítónőt és egy másik apácát súlyosan megsebesítették. Az egyik sebesült nő azt vallotta, hogy Lariou nővér utolsó szava ez volt:

— Ő volt, ő volt a nyomorult. Én neveltem fel s most megölt...

A rendőrség e szavak nyomán indította meg a vizsgálatot. Nyomban letartóztatta Lariou Louis huszonhétéves egyént, az igazgatónő unokaöccsét, akit a szerencsétlen meggyilkolt nevelt fel. Nyolcz nap előtt 600 frank segélyt kért nénjétől, aki azonban megtagadta ezt tőle. Másnap fenyegető levelet írt, amelyben bejelenti, hogy erőszakhoz fog fordulni. A levelet meg is találták.

Lariou kezdetben tagadta bűnét, de később mindent bevallott. Czinkusan jegyezte meg:

— Nos, igen! én eszeltem ki a dolgot. De nem hittem, hogy meg fogják ölni... Ha már meghalt, mindent elmondok.

S a következőket mondta:

— Tegnap reggel hét óraker felkerestem egy Schwab nevű cipész ismerősömet, akinek ajánlatot tettem, hogy foszszuk ki nagynénemet. Ő vonatkozott résztvenni a dologban, mert másfelé volt elfoglalva, ellenben ajánlotta Quesnel és Mauroy nevű ismerőseit, akiket felkerestem s akik elfogadták ajánlatomat. Álarozokat szereztünk s Antony-ba utaztunk. Éjjel a kertben vártunk. Ekkor megmutattam nekik a lépcsőt, amely néném szobájához vezet s én lent maradvá vártam őket. Tíz perc mult el. Ekkor kiáltást hallottam. Megjelent Mauroy, valósággal leröpült a lépcsőn, csak annyit mondott, hogy a terv nem sikerült. Futni kezdünk. Csakhamar Quesnel is utólért minket s mi egyenesen Párisba tértünk vissza.

Quesnel ezzel szemben azt állítja, hogy Lariou is ott volt a szobában s ő is segédkezett nekik a büntényben. Lariouét ellenben ő — Quesnel — ütötte le a doronggal.

Egész Páris a rettenetes büntény hatása alatt áll s tömegesen keresik fel a borzalmas éjszaka szomorú színhelyét.

— **Párbaj.** Székesfehérvárt dr. Pazonyi Elek Imre váli ügyvéd és Balázs Károly váli szolgabíró közt karpárbaj volt, mely alkalommal Pazonyi a fején megsebesült. A párbajra összehívkozás adott okot.

A Rákosi-féle vívóteremben Lits Gyula hont megyei főispán és Polonyi Lajos földbirtokos, Polonyi Dezső fia, közt karpárbaj volt, mely alkalommal Lits fején és arczán megsebesült.

— **(Nagykáptalan a Ferenczrendiekénél.)** A Szeni Ferencz-ének szerdán, e hó 5-én tartják meg Medgyesen az ugynevezett nagykáptalat, amelynek tárgya rendtartományi főnök és tanácsosok, valamint zárdafőnökök választása és személyzeti diszpozíció lesz. A gyűlésen Smercsék Gyula bécsi zárdafőnök és Kory Ottó tartományfőnök elnökölnék.

— **Hadihajók a Dunán.** Az Erzsébet-híd budai oldalán három napja horgonyoz a „Temes” meg a „Bodrog” dunai monitor és a hozzátartozó két őrző naszád. A hajók Pozsonyból jöttek és holnap reggelig maradnak Budapesten. Reggel 4 óraker indulnak utnak Zimony felé, ahol 1—2 napot töltenek, onnét Ujvidékre mennek, majd Eresire, hol huzamosabb ideig tartózkodnak, mert ott fogják a hajók kanzanjait kitisztítani. A hadihajók főparancsnoka Devez Ottó monitor-csapatparancsnok, a „Temes” parancsnoka, a másik monitoron, a „Bodrog” nevűn Masjon Roland a parancsnok. A négy hajón összesen 182 ember van. A monitorokon mindegyiken 76—76 ember, az őrző naszádokon 15—15 ember. Ebben a számban a parancsnokok és a többi hálotisztek száma is bennfoglaltatik. A hadihajók körülbelül egy hónap mulva visszakerülnek a fővárosba, de hogy akkor ki fognak-e itt kötni, az még uincs meghatározva.

— **Gyászruhás urinő a vonat alatt.** A székesfehérvári vasuti állomás közelében, közel a déli vasut 157. számú őrházához, véres tragédia történt. Még nem tudni, hogy öngyilkosságról vagy bünesetről van-e szó. De bizonyos, hogy egy gyászruhába öltözött uriaszony került a vonat kerekei alá, amelyek testét összeroncolták. Még nem sikerült a boldogtalan uriaszony személyazonosságát megállapítani. A hatóság részéről dr. Arokay Antal kerületi orvos ment ki először a helyszínére. Csakhamar kiszállt a rendőrség és az ügyészség is, amely a városi hullaházba szállította a holttestet. Csaknem kétséget kizárólag megállapították, hogy öngyilkosság esete forog fenn. A sinekhez nem volt átjáró út, sem gyalogjáró ösvény, szerencsétlenségről tehát nem lehet szó. A vonat keresztülzázolt a szerencsétlen asszonyon és azután mintegy nyolczvan méternyire hurezolta a boldogtalan teremést. A holttesten finom fekete szatin ruha volt. Gyászszalagos kalapja a töltés mentén hevert, fehér selyemharisnya és selyem alsóruha fedte a testét. Husz-harminez lépésnyire a gyászos eset színhelyétől egy fekete selyem-napernyő hevert s a titokzatos fiatal asszonynak egyik cipője. Semmiféle iratnak vagy bármimemű más igazoló tárgynak nem akadtak a nyomára. Nem tudják, hogy ki lehet a szerencsétlen asszony. Hogy nem székesfehérvári, az már bizonyos. A rendőrség széles körben nyomoz, de eredményt nem tud elérni. A holttestet fölbontolták a Szent György-kórházban, azután visszavitték a városi hullaházba, ahol agnoszkálatlanul hever.

— **Gyujtogatás egy pálinkagyárban.** Brád község mellett ismeretlen tettes fölgyujtotta Rafael Jenő pálinkagyárát. A szilvaguyjtásra szolgáló óriási fatartályok csakhamar lángban álltak, amelyek közül száz csakhamar hamuvá égett. A kár mintegy harmincezer korona; a gyár biztosítva volt. A gyár közelében egy petróleummal itatott zsákot találtak és azt hiszik, hogy a tettes ezzel gyujtotta meg a gyárat.

— **Házasság.** Torbágyi József biztosító szövetkezeti főtisztviselő e hó 3-án vezette oltárhoz Bányay Gabriella fővárosi tanítónőt.

— **Nászajándékok.** Jegygyűriük legelőnyösebben Polgár Kálmán műórás ékszerterelepen. Budapest, VII., Erzsébet-körut 29. l. em. szerezhetők be. Hány kénes album-árjegyzék bérmentve kiúldetik.

Reggelizés előtt fél pohár
Schmidthauer-féle Igmándi keserűvíz
 Használata valódi áldás gyomorhajosok-
 nak és székszorulásban szenvedőknek

az elrontott gyomrot
 2-3 óra alatt tel.
 jesen rendbe hozza
 Kis üveg 40 fillér.
 Nagy üveg 60 fillér.

— **Dinamitmerénylet egy aranytelepen.** Déváról az alábbi, nem mindennapi merénylet híre érkezik: A Tizenkét Apostol-bánya Valerasulú nevű telepén tegnap az örök észrevették, hogy a bányászok több szabad-aranyat elloptak. Vizsgálat végett a munkásokat este mind visszatartották. Mikor az egyik munkás előadta az eltüntetett aranyat, a felügyelőmunkás a vizsgálóhelyiség előtt egy csomagot vett észre. A felügyelő azt hívén, hogy a csomagban arany van, amelyet egyik munkás eldobott, felvette és midőn bontogatni kezdte, látta, hogy a csomagból füst jön ki. Rögtön eldobta és a vizsgálóhelyiségbe ugrott. Ebben a pillanatban a csomagban rejtett dinamit felrobbant és kiszakította az ajtókat és ablakokat. Szerencsére emberéletben nem esett kár. A csendőrség még nem tudta kinyomozni az igazitett.

— **A meggyilkolt gátfelügyelő.** Rövid tudósítás nyomán közöltük, hogy Traply Lajost, a Felső-bodrogi Vizszabályozási Társaság gátfelügyelőjét vasárnap reggel a Zemplénvársárhely község határában levő Ujház tanyai lakásától alig egy kilométernyi távolságra meggyilkolva holtan találták. Traply szombaton délután Töketerében volt, hogy ott a társulat pénztáránál, a munkások hetenkénti kifizetésére szükséges összeget felvegye. Este felé tért haza lakására, ahonnan azonban 7 és 8 óra között ismét eltávozott, hogy dolga után lásson, vesztére, mert nem tért többé vissza övéhez. A felesége türelmetlenül várta a vacsorával, mikor aztán látta, hogy 9 óra és 10 óra is elmúlt és férje még mindig nem tért haza. Semmi rosszat sem sejtve, nyugodni tért, mert azon hisztemben volt, hogy férje úgy mint máskor szombat este, ezuttal is betért Vársárhelyre egy kis kártya-játszma végett, ahonnan csak másnap szokott visszatérni. Másnap reggel azonban arra a keserű felfedezésre jutott a boldogtalan asszony, hogy férje még este visszafelé igyekezett a lakására, azonban utközben valaki hátulról megtámadta s valami éles eszközzel, valószínűleg baltával, fején ütötte, mert a szerencsétlen ember feje hátulról kezdődőleg ketté volt hasítva s az agyveleje kilocsant, úgy hogy az ütés feltétlenül halálos volt. Nyomban jelentették az esetet a nagymihályi csendőrségnek s a hatóság-nak, ahonnan Garbinszky János bírósági, Widder János orvosi és Miklós kórházi orvos megjelentek a helyszínén. Megejtették a helyszíni szemlét, a holttestet felboncolták. A boncolás eredménye megerősítette az említett feltevést. A csendőrség erőlyes nyomozást indított a tettes kézrekerítése iránt, mindezt azonban sikertelenül. A gyilkosság minden jel szerint boszu műve lehetett, legalább erre vall az a körülmény, hogy a pénzt, ugyisint az aranyóráját és lánczát a meggyilkoltnak zsebében találták s a pénzből, amit Töketerében vett fel, egy fillér sem hiányzott. A gyanu a beretfi cigányokra irányul, mert a meggyilkolt gátfelügyelőnek rendszerint ezekkel szokott meggyülni a baja, miután ezeket többször terménylopáson érte. A boldogtalan ember 55 éves volt s felesége és három gyermeke siratja.

— **A trieszti asszonygyilkosság.** Födramspergnek, a gyilkosnak trieszti lakásán, így jelentí ezt egy Triesztből érkezett ávirat, megint házmotózást tartottak, mely jellemző adatokat hozott felszínre. A nyomozó rendőrségnek sikerült felfedeznie a rejtékhelyet, ahová a gyilkos elrejtette a meggyilkolt szonettékszerét. Az ékszeret egy ládában találták, melynek kettős fedele volt. Egy másik ládában szép strucc tollakat találtak. Amikor a rendőrség emberei távoztak a lakásból, nem vitték magukkal ezeket a tárgyakat. Födramsperg egy ravasz szerkezetet alkalmazott a lakása ajtaján, amely ha valaki kívülről becsapta az ajtót, működésbe lépett és elzárta az ajtót. Csak beavatott ember nyithatta ki újból. A rendőrség emberei, mikor vissza akartak menni az értéktárgyakért, nem tudták az ajtót bemenni és a lakásba csak ablakon át hatolhattak be.

— **A doktor ur.** A strassburgi egyetem jogi karának dékánja, Thur tanár, ma nyilatkozatot küldött be a Postnak, amelyben kijelenti, hogy a szóbeli vizsgán Ágost Vilmos herceg fölötté nehéz kérdéseket és tételeket kapott, amelyeket a herceg kitünően oldott meg s az egész tanári karnak egyhangú véleménye szerint a herceg minden tekintetben kitünően állotta meg a vizsgát.

— **A városligeti gyilkosság.** A Barokaldi-czirkususz mellett történt gyilkosság összes részleteit tisztázták mára. A hiteles tényállás a következő: Liebermann Árpád kazánkovács, Zollner Béla esztorgályos, Mészáros Jenő kereskedősegéd és Kristófy Imre lakatossegéd vasárnap este tíz óra után borközi állapotban mentek hazafelé. A mutatványos bódék mögött, a hinták környékén Liebermann egy sítáborral játszott, az állán balanszírozta, de onnan leesett a velük éppen szemközt jövő társaság lábai elé. Ebben a komániában Tóth Gyula kocsis, Kovács József, Bagi Máttyás, Szeleniczky Imre süteménykihordók és Sztojaicsics Máttyás kazánkovács voltak. Kovács rálépett a boira és annak a fogója eltört. Ebből keletkezett a szóváltás, nem pedig valami leány miatt, amint tegnap vallották. A vizsgálat kétségtelenül kiderítette, hogy Tóth Gyulát — ez a neve az áldozatnak — Sztojaicsics Máttyás szurta meg kétszer. Liebermann és Zollner szintén késekkel hadonáztak s valamelyikük ejtette a harmadik sebet Tóth Gyulán. A rendőrség letartóztatta mind a háromat.

— **Áldetekívők.** Kirher Lajos és Szivér István munkátalan emberek tegnap beállították özevgy Balogh Mihályhoz és detektíveknek adták ki magukat és ezzel az ürügyvel két takarékpénztári könyvet 1150 koronával csaltak ki tőle. A szélhámosokat nyomozza a rendőrség.

— **A falu legszebb leánya.** Belbe Mihály turvénynyai lakos, aki a tavasszal vette el a falu legszebb leányát, Deák Mariskát, azóta folyton féltékenységével üldözte feleségét. Tegnap összeveszték. Belbe feleségét ragadott és az asszony fejét kettéhasította, majd egész testét hat darabra vágta. Belbe mindenkit megöléssele fenyegetett, aki hozzá közelít. A kisbíró megfogta, de Belbe ennek karját feleségével levágta. Végre a csendőrségnek sikerült lefogni.

— **Halálozás.** Lehotzky Lajos kuriai bíró e hó 2-án éjjel Fiumében hirtelen elhunyt. Az elhunyt bíró 1839-ben született Turócveszterczén s 1866-ban Turóc vármegye szolgálatába lépett. Majd törvényesbíró lett s 1883-ban újból a megye szolgálatába lépett, amidőn Turóc vármegye alispánjává választották. 1888-ban a budapesti tábla bírájává nevezték ki és 1904-ben kuriai bíró lett. Mint kuriai bíró a VIII. polgári tanácsnak volt tevékeny tagja. Holttestét ma szállítják Budapesten át szülőfalujába, ahol jelentékeny birtoka és szép kastélya volt.

x Röntgen-sugarakkal a modern orvosi tudományban számos betegségnek kedvező hatást lehet elérni. Így fehérvérűség (leukaemia), Basedow-féle betegség, a dülmírügy (prostata) túltengése és bármely okból nem operálható rák, vagy más rosszindulatú daganat esetében bevált a Röntgenezés. Ezenkívül szőrtelenítés, szeméremek (nőknél szakál, vagy bajusz eltávolítása), makkos bőrbajoknál, hajhullás, vagy kopasszágánál és bőrvizketegnél is jó eredménnyel kerülnek a Röntgen-sugarak alkalmazásba dr. Hönlig Izsó elektrotherapiai intézetében (Károly-körút 24.).

x Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

x Zászlók, czimerek minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x Fodor-féle vivóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme, különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

Nyilt-tér

2 rovatban közzétételért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Vérgyógyítás.

Hemopatia

Uj, eredeti gyógy mód, mely rendkívül sikerrel alkalmazható köszvény, asztma, görvélykór, szív-ízület gyomor-, bél- és idegbajokban (neurasthenia) és némely fontosabb bőrbajban (pl. Lupus). Biztos védelem szelhdés és elmezavar ellen. 18 évi tanulmányozás és alkalmazás után most száz száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógy mód megalapítójának és egyedül képviselőjének Dr. Kovács J. egyet. orvosnak (Hemopatia) rendelés van Budapest, V., Váci-körút 18. szám alatt. Rendelés naponta 9-1-ig és 3-5-ig. Díjazott levélre válasszol. — Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógy módja.

Rohitschi Tempelforrás

étvágyat gerjeszt elősegíti az emésztést szabályozza az anyagcsere-t.

Nagybani raktár Magyarorszag részére:

Hoffmann József, Budapest, VI., Bathory-utca 8. szám

A légtáncosnő.

— Egy kötél-táncosnő emlékirataiból. —

A kötélen való táncolás „művészete” divatját kezdi mulni. Ugynevezett „előkelő” artisták már alig foglalkoznak vele. Azokat most a légtáncosok közt kell keresni. A kötél-táncosok produkcióinak értékét leszámítva a mentőháló, amely ezeket a mutatványokat megfosztotta legfőbb attrakciójától: nyaktörő jellegűtől. A nagyközönségnek pedig nyaktörő mutatványok kellenek, amelyeknél életével játszik az illető, mert az embereknek nagy gyönyörűséget okoz az olyan veszedelem, amelynek mások teszik ki magukat. Régebben a kötél-táncosok igazán az életüket kockáztatták, amikor még nem a cirruszban vagy az erfeumban mentőháló fölött, hanem az isten szabad ege alatt, 40—50 méternyi magasságban és mentőháló nélkül végezték mutatványaikat, mint a világhírű Blondin, aki a Niagara-zuhatag fölött kifeszített 400 méter hosszú kötélen sétált végig és még egy embert is átvitt a hátán. Akkor még ennek a művészetnek is voltak „star”-jai, fejedelmek és dinasztiai. A leghíresebb volt közöttük a múlt század elején a francia Mme. Saqui, akit méltán neveztek el a „légtáncosnő”-nek. Fejedelmek keresték kegyeit, a nagy Napoleon is hódolt neki, nevét szárnyra kapta a hír, fényben és jólétben élt egy ideig, hogy azután öreg napjaira mindenkitől elfeledve, a legnagyobb nyomorban haljon meg.

Érdekes könyv jelent meg nemrég Párisban e cím alatt: „Mémoires d'une danseuse de corde”. Szerzője Ginistry Pál, a párisi Odéon-színház igazgatója, aki ebben a könyvben hiteles adatok alapján megírta a híres kötél-táncosnőnek élettörténetét. Mme Saqui pályájának fénykora az első francia császárság idején kezdődött, amikor minden nap új, meg új hírek érkeztek a francia hadsereg diadalairól. Ezeket a hadi tudósításokat Mme Saqui esténként eltáncolta a kötélen, a nagy Tivoli-kertben, a Montmartre alján. Előadta bengáli fény mellett a jénai, eylau, wagrami stb. csatákat, persze nagyon egyszerű szimbólikus eszközökkel. Puskát sütött el, karddal hadonázva, zászlót lengetett. Néha elesett a kötélen, mintha halálra sebesült volna, majd ismét felugrott és a győzelem jeléül magasan lobogtatta a francia trikolorót.

Kétségkívül sok fantázia kellett hozzá, hogy ebből a kevésből valaki megértse a valót. De a közönség mégis megértette. Hisz a kert mindig tele volt francia katonákkal, akik azokban a csatákban résztvettek és ezek tudták, hogy van valami a kötél-táncosnő ábrázolásában, ami egészen hű a valósághoz: a halálos veszedelem. Ez volt a kötelék, amely őt és a derék katonákat egymáshoz fűzte. Maga Napoleon császár is elment egyszer a Tivoli-kertbe, hogy lássa a fiatal asszonyt, aki az ő csatáit táncolja. Előadás után meg is szólította őt, megszokott, nyers modorával, a kötél-táncosnő azonban talpraesett válaszaival csakhamar lefegyverezte a hatalmas császárt. A szép asszony fantasztikus harci jelmezben állt előtte: ezüstös pánczélingben, tollas sisakkal a fején. Nyaka és karjai meztelenek voltak. Kissé távolabb a szobaleánya várt reá a köpönyeggel, mert az est már hűvösödni kezdett. A császár észrevette, a leány kezéből kivette a köpönyeget és sajátkezűleg adta a kötél-táncosnő vállaira, akitnek dicsősége ezzel elérte tetőpontját.

Saquinának a férje is kötél-táncos volt, de csak a jelentéktlenebb fajtából való. Nemsokára sutba is dobta az egyensúlyozó rudat és azontul csak mint feleségének az imprezáriója szerepelt. Előadás előtt mindig gondosan megvizsgálta a kötelet, a rudakat, az állványt, hogy rendben van-e minden és nem vette le a szemét a feleségéről, amíg ez életveszélyes mutatványait végezte. Egy este azután regénybe illő fölfedezést tett a gondos férj. Közvetlenül az előadás előtt észrevette, hogy egy ismeretlen ember gyanús módon babrált a készüléken. Saqui odasietett és nyakoncsipte az illetőt, aki ijedtében bevallotta, hogy egy nagyon előkelő hölgy azzal bízta meg őt, hogy a kötelet elvágja. Tényleg a kötel félíg el volt metszve, úgy, hogy a művésznő okvetlenül lezuhant volna a magasból, ha mutatványait megkezdte. A tettes még azt is elmondta, hogy megbizója éjjel után a Saint-Eustache templomnál vár reá. Saqui a le-

gényt átad
lalkára. Ot
tént” —
kérdete
meg akart
lyában len
Saqui
tön kiszim
logról var
előkelő or
ségből ily
től, akivel
hintet a
a történte
nácsolta,
fogadott
akit az e
Oroszorsz
gadott, m
arra köte
fogja kilé
ment egy
ságból sz
akit azutá
cia állan
mindenha
egymás
rendkívül
mából az
fériu tel
ha tudta
csosnőnek

Akko
csillaga
amikor b
arra, hog
hető szül
beköveke
lassankin
garni ék
dicsősége
rákénysz
korában
tassa ré
lóján lép
azután
ris mell
nyolcvan
helyeség
asszony
köztiük,
tak róla
beszél
az egy
sege els
maradt.

SZI

(*)
házak
után és
játszani
színház
adások
megnyit
kezdő
15-én
tözött
volt me
szinpa
sok át
készült
hogy s
az áta
(*)
marion
operae
rült s
Arank
Aszer
a mag
nak, a
ünnepe

gényt átadta a rendőrségnek és maga ment el a tállárára. Ott egy lefátyolozott nő jött eléje. „Megtörtént” — mondta neki Saqui. „Tehát meghalt?” — kérdezte kitérő örömmel az ismeretlen. Saqui őt is meg akarta ragadni, de a nőnek sikerült az éj homályában lemenekülni.

Saqui ekkor a rendőrfőnökhöz fordult, aki rögtön kiszimatolta, hogy itt valami eltussolni való dolgról van szó. A lefátyolozott hölgy egy nagyon előkelő orosz tisztnek a felesége volt és féltékenységből ily módon akart szabadulni a kötélánczosnőtől, akivel őt a férje megeszta. A rendőrfőnök hamut hintett a piszokra, Saqui előtt sajnálatát fejezte ki a történetek felett, a kötélánczosnőnek pedig azt tanácsolta, hogy egy időre tünjék el. Mme Saqui szót fogadott és külföldre utazott. Itt leánya született, akit az említett orosz katonatiszt magával vitt Oroszországba és törvény szerint gyermekévé fogadott, miután Saquiné lemondott anyai jogairól és arra kötelezte magát, hogy leánya előtt soha sem fogja kitérni a szülőjéről. Mikor ez a leány felnőtt, nőül ment egy Trubeczkoi herceghez. Ebből a házasságból született az a Trubeczkoi Vera hercegnő, akit azután nőül vett Morny herceg, a híres francia államférfi, III. Napoleon császár féltestvére és mindenható minisztere. Pétervárott ismerkedtek meg egymással, amikor Morny, mint a francia császár rendkívüli követe II. Sándor császár koronázása alkalmából az orosz fővárosban időzött. Ez a hatalmas férfi tehát nagymamának szólíthatta volna Saquinét, ha tudta volna, hogy a felesége a híres kötélánczosnőnek az unokája.

Akkor persze már letűnt volt a fiatal komédiásnő csillaga... Igazi bohéme létére fiatal korában, amikor bőven hullott ólébe az arany, nem gondolt arra, hogy valamit félrekerítson belőle a bekövetkező szűk esztendőkre. Ezek pedig kénytelenül bekövetkeztek. Ekkor azután Saquiné kénytelen volt lassankint a zálogházba vinni, utóbb pedig eladogatni ékszereit és egyéb értékes holmiját, egykori dícsőségének drága emlékeit. Sőt a szükség arra is rákényszerítette, hogy öreg napjaira, hatvan éves korában újra kezébe vegye az egyensúlyzó és folytassa régi mesterségét. Születésének 76-ik évfordulóján lépett fel utoljára a párisi Hyppodromban, azután végképp visszavonult a nyilvánosságtól. Páris mellett, Neuillyben húzódott meg, ahol mint nyolcvan éves matróna 1866-ban meghalt. A kis helységben nem sokat törődtek az emberek az öreg asszonnyal, aki kopott fekete ruhájában úgy járkált köztük, mint az eltévedt árnyék. Csak annyit tudtak róla, hogy ez az a kötélánczosnő, aki valamikor beszélt a nagy Napoleonnal. Ez volt minden, ami az egykor ünnepeit művésznőnek, a „császár öfelsége első akrobatánőjének” a régi dícsőségből megmaradt.

a. k.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) A színházak kapunyitása. A fővárosi színházak lassankint megnyitják kapukat a nyári szünet után és néhány hét múlva az összes közsínházakban játszani fognak. A legelső megnyitó színház a Király-színház, amelyben már e hó 8-án kezdődnek az előadások. Augusztus 14-én már a Magyar Színház is megnyitja kapuit, míg a Vgszínház augusztus 22-én kezd meg az évadot. Az Operaházban szeptember 15-én kezdődnek az előadások; az új otthonába költözött Nemzeti Színház kapunyitása mindaddig nem volt meghatározható, mert a volt Népszínház-Vigopera színpadán és nézőterén a Nemzeti Színház céljaira sok átalakításra van szükség és csak ezeknek elkészülte után lesz a színház megnyitható. Valószínű, hogy szeptember hónap első felében készek lesznek az átalakításokkal és akkor megnyitják a színházat.

(*) Fodorné Aranka sikere Marienbadban. A marienbadi színházban tegnap este volt az évad első operaelőadása, mely alkalommal a „Trubadur” került színre több érdekes vendéggel. Fodorné Aranka, a magyar királyi Operaház tagja énekelt Asuzéna szerepét és a közönség elismeréssel adózott a magyar művésznő alhangjának és ügyes játéknak, a marienbadi magyarok pedig babérkoszorúval ünnepelték a művésznőt.

(*) A Strausz János-színház. A kalandos sorsu „Strausz János-színház” nemsokára mégis csak elkészül. Mint bécsi tudósítónk jelenti, a Favoritenstrassen Brandl építész tervei szerint épülő muzsahallék munkálatai már annyira haladtak, hogy október negyedikén, a király nevenapján meg is lesz a felavató ünnepség. A császárváros új operett-színházának nézőterét ezrézszám személyre rendezik be. Két erkélyen tizenhét páholy fog egymás mellé sorakozni, köztük az első emeleten balra lesz az udvari páholy, jobbra az idegenek páholya. Az erkélyek fölé kettős karzat kerül. A színpad a legnagyobb méretűek közül való. A szélessége huszonegy, a mélysége tizennégy méter. Az épület homlokzatát fehér márványból faragott allegorikus csoportozat ékesíti, mely álló nőalakot ábrázol magasan emelt jobbáiban koszorúval, a lábánál zárnias nemző térdepel és a baloldalon álarozos férfi látható.

(*) Színművészeti Akadémia. Az Országos Színművészeti Akadémián a beiratások az előkészítő osztályba szeptember 9, 10 és 11-én, az akadémia első és második osztályába pedig szeptember 12-én lesznek délután 3—5 óráig. Bővebb értesítést ad az intézet igazgatósága (Rákóczi-ut 21.).

(*) Üzérkedés hamis képekkel. Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat az ország minden részéből hozza érkező panaszok nyomán a sajtó útján közölte a nagyközönséggel, hogy bizonyos egyének, akik a társulat igazgatójának és tisztviselőinek adják ki magukat, a társulat czégre alatt hamis képekkel és silány művészi alkotással üzérkednek. Legújabbban Csongrád vármegyéből érkeznek tömegesen a panaszok, amelyek legnagyobb részt egy Fűredi Károly nevű egyén ellen irányulnak. Az illető, mint a társulat képviselője, sorra járja a megye birtokosait és annak nevében közönséges, silány munkákat ad el a hiszékeny embereknek. A társulat vezetősége ezért ezen a módon ismételtelen felhívja a közönség figyelmét a képekkel való üzérkedésekre s kijelenti, hogy Fűredi Károly sem igazgatója, sem semminemű más alkalmazottja sohasem volt, s így jogtalanul bitorolja ezeket a címeket. Egyébként a társulat műtárgyainak az eladásával kolportázs útján soha nem foglalkozott és nem is foglalkozik. Az üzérkedők ellen egyébként haladéktalanul megteszi a bünvádi feljelentést.

(*) Steiner Károly emlékezete. E czímmel kis könyv jelent meg a könyvpiacra Kártje Mihály tollából. A könyv Steinert Károlynak, a temesvári „Südüngarische Reform” című lap tavaly ilyenkor elhunyt szerkesztőjének életrajzát adja elő s feleleveníti Magyarország legnagyobb német szónokának emlékét. Steiner Károly nagy szerepet játszott a délvidék politikai életében s mindenféle mint fíradhatatlan kulturharcost ismerték. Steiner Károly, ki testvérbarátja volt Steiner Ferenc országgyűlési képviselőnek, buzgó harcossá volt a nemzeti eszmének s két évtizeden át vitt vezetőszerepet Temesvár és környékének közéletében. Szerkesztő utódja Kártje Mihály most, halálának első évfordulóján adta ki a róla szóló könyvet, hogy lerója így a maga, mint az egész délvidéki hazafias német-ség kegyeletét.

(*) Régészeti szaktanfolyam. A Muzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelőisége második régészeti szaktanfolyamát, amely most ért véget, Kolozsvárt tartotta meg dr. Posta Béla egyetemi ny. r. tanár, muzeumi és könyvtári orsz. felügyelő vezetésével. A főfelügyelőség a tanfolyamra 100—100 korona államsegéllyel a következő muzeumi szakfőnököket hívta meg: Varju Elemért a kassai, László Ferencet a sepsiszentgyörgyi, Móra Ferencet a szegedi, Leszli Andort a miskolci, Zoltai Lajost a debreczeni, Kiss Lajost a hódmezővásárhelyi, Hüvössy Lajost a rimaszombati, Balzer Györgyöt a nagybányai, Szalay Gyulát a kiskunfélegyházi és dr. Vas Antalt a bártfai muzeum részéről. A szaktanfolyamon dr. Posta Béla, dr. Cholnoky Jenő és dr. Márton Lajos tartották a bevezető előadásokat. Az őskori emlékekről dr. Posta Béla, az ókori emlékekről dr. Posta Béla és dr. Buday Árpád tartottak előadást. A középkori emlékeket dr. Posta Béla, a numizmatikát Kovács István, a laboratóriumi munkákat Lehoczky András ismertette.

FŐVÁROS.

(*) Tüdőbajosok barakk-kórháza. Tavaly júniusban a főváros közgyűlése dr. Helta Ferencz indítványára elvben kimondta, hogy tüdőbajosok részére sürgősen kórházat épít. A tanács már elő is terjesztette javaslatát két darab hordozható és szét-szedhető barakk építésére, amelyeket az új Szent János-kórház területére terveztek. A szakbizottságok és fórumok a javaslatot letárgyalták s a miniszter hozzájárult. Akkor az építést Hönig Dezső fővárosi mérnök tervei alapján meg is kezdték. A helyszínen járt építésre felügyelő bizottság nemrég megállapította, hogy az építkezés serényen haladt előre s augusztusban már mindkét barakkot meg is nyitják, 108 betegágyra berendezve. A sterilizátorok, fürdők és fertőtlenítők tanulmányozására Bárczy István polgármester Ludvik Endre kórházi igazgatót és Hönig Dezső fővárosi mérnököt Bécsbe küldte, hogy a Wiener Allgemeines Krankenhaus udvarán lévő Neisser- és Nothnagel-féle barakk-berendezéseket tanulmányozhassák. A két új kórház belső berendezéssel együtt 300.000 koronába kerül.

(*) A Népszínház-utcai villamos vasút. A főváros közgyűlése az idei február 19-én határozatot hozott, amelyben a felső vezetőkes Népszínház-utcai villamos vasutnak alsó vezetőkévé való átalakításáról lemond, ha a vasút-társaság a folyó évtől kezdődőleg az engedély-idejének lejártáig, megváltás esetén pedig a beváltás időpontjáig, a vasút bruttó bevételeiből járó részesedésen kívül évenként 5000 korona összeget fizet a fővárosnak. Ezt a határozatot gróf Andrássy Gyula belügyminiszter közfoglalmi, városrendező és vagyonfelügyeleti szempontból nem hagyta jóvá és újabb határozathozatalra hívta fel a fővárost. A felsővezeték csak abban az esetben volna meghagyható, ha a vasúttársaság megfelelő kárpótlást fizetne, még ebben az esetben is megmaradna a társaságnak az az előnye, hogy a sokkal drágább üzem következtében előálló évi költség-többlettől szabadulna.

(*) A július hónapi adó. A mády Gyula fővárosi adó-főpénztáros ma tette meg a jelentését a főváros adópénztárainál 1908. évi július hónapban befolyt adóösszegekről. E szerint: állami adóban, hadmentességi díjakban és késedelmi kamatokban befolyt 808.167 korona 94 fillér, közszégi adópótlékban, házbérkrajczárokból 271.442 korona 20 fillér, utadoban 7862 korona 28 fillér, kereskedelmi és iparkamarai illetékekben 2720 korona 50 fillér, betegápolási pótdobban 30.372 korona 92 fillér. Összesen befolyt 1.120.565 korona 84 fillér. A fizető felek száma 14.326 volt. Az összes kerületi adópénztáraknál, az 1908. évi január 1-től július végéig befizettek 27.115.455 korona 11 fillért, amit 177.341 fizető fél teljesített; míg a múlt évnek ugyanebben a szakában 184.022 fél 25.204.240 koronát fizetett be. Így tehát az idén a többlet bevétel 1.911.214 korona 78 fillér és a befizető felek száma is emelkedett 6681-el.

(*) Közúti vasúti ügyek. A főváros tanácsa megengedte a Villamos Városi Vasút-társaságnak, hogy a Népliget és Viktória-gözmalom közti vonalon csak a Margit-híd pesti oldalán utonnan létesített végállomásig járassa a kocsijait, rendes járatban és a Margit-hídtól a Viktória-malomig — addig, amíg más intézkedés nem történik — csak szakaszos forgalmat tartson fenn. Ennek az a megokolása, hogy a Margit-híd felől jövő közönségnek állandóan kocsik álljanak a rendelkezésére. — Tudomásul vette a tanács, hogy a Villamos Városi Vasút-társaság az erzsébetfalvai hurokvágányok eddigi végállomását az erzsébetfalvai Kossuth Lajos-utcahoz helyezte át. Ez előnyére válik a közönségnek, mert ezentul a villamos vasút a község belsejéig közlekedik, mert eddigelé kívül kellett az utasoknak leszállniok. Mind a két változtatásra nézve tegnap tartották meg a műtanrendőri bejárást és így ezek az intézkedések már életbe is léptek — A budapesti közlekedési (omnibusz) vállalat megfellebezte a tanácsnak azt az intézkedését, amelylyel a városligeti végállomását kihelyezte a Hermina-utra.

EGYESÜLETEK.

(—) Mulatság Isaszegen. Az Isaszegi Nyaralók Egyesülete fényesen sikerült mulatságot rendezett Isaszegen. A mulatságot ügyesen rendezett kabaré-előadás vezette be, melyen különösen Erdős Mátyás tűnt ki, kinek „Volt egy galamb” című bájos szerzeményét Lusztig Ida énekelte nagy tejszés mellett. A többi számokban Kurucz Richárd és neje, Zierlich Elza, Fettiich Stefike és Lusztig Juliska tűntek ki. A mulatságnak, melynek csak a délelőtti órák vetettek végét, szép anyagi sikere is volt, melylyel a jótékony-ság oltárán áldozott a fáradhatatlan rendezőség.

TÖRVÉNYSZÉK

§ Esküdtbírói elnök. A temesvári ítélőtábla elnöke az esküdtbírói elnöki székéről szóló 1897. évi XXXIII. t. cikk 2. §-a alapján, a karánsebesi törvényszék-nél szervezett esküdtbírói elnökévé az 1908. év hátralevő tartamára Jakabffy Pál törvényszéki elnököt jelölte ki.

§ Gróf Széchényi István órája és Beöthy Ödön karperece. Mult évi október 14-én és 18-án egymásután kétszer is követelt el betöréses lopást a Baross-utca 47. számú házban. Egyszer íj. Ivády Bélánál, másodszor Zámory Máriánál jártak a betörő tolvajok s mindkét helyen 2000 korona értékű arany- és ezüstneműket emeltek el. Utóbbi helyen két történelmi becsü ékszer is loptak. Zámory Mária, mint Beöthy Ödön unokahuga örökölte ettől gróf Széchényi István óráját, amelyen ez a felírás volt: „Beöthy Ödönnek — Széchényi Istvántól”, továbbá Beöthy karperecét, melyen ez volt bevésve: „Beöthy Ödön megmenekült 1849-ben, meghalt Hamburgban 1854-ben.” Széchényi István aranyóráját pár napra rá megtalálták Kohn Ármint és ékszerésznél, aki azt 50 koronáért vásárolta meg Dokaupil Artur szerelőtől, egy többszörösen büntetett, notórius tolvajtól. Így derült ki, hogy a lopást Dokaupil egy eddig ismeretlen társával együtt követte el, őrt pedig Szlovák Aladár pinceszér állt. A lopott ékszerek és ezüstneműk értékesítésénél közreműködtek Kohn Árminton kívül Hahn Gyula Zsigmond bádógos, Glasner Ármint Kárpitos és Maurer Kálmán órási. A büntető törvényszék Dokaupil lopás miatt két és fél évi börtönrre, Kohn Ármint és Maurer Kálmánt gazdasági miatt 6-6 havi börtönrre, Hahn 8 napi és Glasnert 30 napi fogházra ítélte, Szlovák Aladárt pedig bizonyítékok hiján felmentette. A kir. tábla ma Devich László elnöke alatt dr. Mózes László, dr. Král Vilmos és a közvédő felszólalása után helybenhagyta az elsőbírói ítéletét.

§ Munkásbiztosítási választott bíróságok elnökei. Az igazságügyminiszter az ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak betegség és baleset esetére való biztosításáról szóló 1907. XIX. t. cz alapján szervezett munkásbiztosítási választott bíróságok elnökévé, illetve helyettes elnökévé három év tartamára és pedig: a soproni munkásbiztosítási választott bíróság elnökévé: Hutás József soproni törvényszéki bírót; a gyulafehérvári munkásbiztosítási választott bíróság helyettes elnökévé: Vázár Emil gyulafehérvári törvényszéki bírót és a debreczeni munkásbiztosítási választott bíróság helyettes elnökévé: Bolváry J. Lajos debreczeni törvényszéki bírót nevezte ki.

§ Leleplezett tözdeszélhámos. A büntetőtörvényszék vádancsa ma délelőtt foglalkozott Liedermann Antal gabonabizományos bűnügyével, akit a mult hét elején gróf Esterházy Pál panaszára letartóztatott a rendőrség. Az előzetes letartóztatást a vizsgálóbíró is fentartotta s Liedermann védője, dr. Gál Jenő ügyvéd a vádancsra appellált. A vádancs ma délelőtt dr. Langer táblabíró elnöke alatt Liedermann további fogvatartását rendelte el.

§ Élettogytigliani fegyházra ítélt gyilkos. Szedery Gyula marosszentgyörgyi földműves egyetlen örököse volt nagyatyjának, Török Sándor ottani jó módú gazdálkodónak. Alig várta már, hogy az öreg lehunnya szeméit, de bizony az öreg Török jó egészségben töltötte napjait. A türelmetlen unokának szeretnje is volt Olasz Vilma személyében, aki folyton biztatta Szederyt, hogy tésse el láb alól az ő házasságukat is ellenző öreget. Szedery hajlott a szóra s Bíró Illés és Flinsán János fuvarosokat bujtatta fel az öreg Török meggyilkolására. A mult év április 18-ára volt tervezve a véres gyilkosság. Éjjel Szedery és a két bérencz megjelentek Török portájára előtt s Bíró be is lött az ablakon. Azonban nem talált. Szedery látva a két bérencz gyávaságát, dühösen leszdta őket.

— No, majd megmutatom nektek — mondotta — hogy kell elbánni az öreggel!

Kihozta az öreg Török puskáját s azt Flinsán nyulseréteivel megtöltve, kétszer belőtt az ablakon. Mindkét lövés talált s Török Sándor másnap meghalt. A csendőrség nyomban Szederyt gyanúsította s le is tartóztatta, azonban az konokul tagadott. Végül a fegyházfelügyelő, Kaviák Vendel cselhez folyamodott és rabnak tetetve magát, kivallatta a ter-

heltet, aki neki, mint vélt rabtársának, mindent bevallott. Ily módon kerültek hurokra a többi részesekek is. A marosvásárhelyi esküdtbírói Szederyt életfogytiglani fegyházra, kedvesét, Olasz Vilmat 2 évi és 3 havi, míg a két fuvarost 2-2 évi börtönrre ítélte. A kir. Kuria ma Pongrácz Jenő bíró előadásában tárgyalta az ügyet s Tassy Pál koronabíró helyettes indítványára a semmisségi panaszokat, mint alaptalanokat visszautasította.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-Intézet. Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift

Telefon 102-39.

Gyógytényezők: Elektromágneses gyógyítás. Röntgen sugarakkal való kezelés. Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio). Kék fényvel való kezelés. Villamos hőfürdők (Elektrotherm). Villamos fényfürdők. Villamos masszázs (Vibratio). Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés. Villamos vízfürdők. Szénásvány fürdők. Főbb javallatok: Általános idegesség (neurasthenia, hysteria). Ideggyengeségi állapotok. Almatlanság. Hűdés (Parahysia). Idegfájdalmak, idegzsibálás (Neuralgiák, Ischias). Gerincvelő-sorvadás (Tabes). Szívbetegségek. Vérérdénylimeszesedés. Közvény és csusz (Rheuma, húgysavas lerakódások, ízületi és csontbetegségek). Székrekedés. Anyagcserebajok. (Élteszokorba), vérzegényesség. Bőr-bajok. Bőrviszketegség. Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszság). Aranyeres csomók.

Rendelés d. e. 6-11-ig, d. u. 2-6-ig. Beszélés egész napon át. — Kivánatra prospektus.

SPORT.

Tátralomniczi versenyek.

— Második nap. —

A nap főszáma a 4000 koronás Lomniczi-gátverseny volt, melyet Tell Vilmos nyert meg Csomporával nyergében, míg a reás favorit Pandora csak a harmadik helyre futott. Az első három futamot a Czárán Zoltán vezényletűre bizott lovak nyerték meg és így szerencsés napjuk volt azoknak, akik az urlovas-sampionban bíztak. Ma különben már véget értek a nagy meglepetések, mert mind a négy urlovas-versenyben a favoritok győztek.

Részletes eredmény a következők:

I. Eladók versenye. Díj 1200 korona. Táv 1600 m. 1. gr. Pejacevich A. Igazság 70 kg. (Czárán Z.), 2. báró Baich B. Carmela 67 kg. (Tulajdonos), 3. Markovits J. Sunny Day 67 kg. (Krause). Futottak még: Salome (Pálfiy), Trutscherl (báró Neimans R.) Biztosan 1 hoszzsal nyerve, 1 hoszzsal harmadik. — Tot.: 10:30, 20:31, 56.

II. Késmárki handicap. Díj 1600 korona. Táv 2000 m. 1. Liptay B. Langau 67½ kg. (Czárán Z.) 2. báró Neimans Glnster 64 kg. (Sibrik), 3. Mr. Nick Littke 64 kg. (Krause). Futottak még: Boszantó (báró Neimans), Most (Czárán J.), Fatia Negra (báró Baich), Marasquin (Pálfiy), Royal Anne (Zangen). Könnyen ½ hoszzsal nyerve, 2 hoszzsal harmadik. — Tot.: 10:22, 20:28, 77, 77.

III. Felkai handicap. Díj 1500 korona. Táv 1000 m. 1. Nagy A. őrnagy Pityu 68½ kg. (Czárán Z.), 2. Geist G. Ténsasszony 75 kg. (Pálfiy), 3. Markovits J. Lothian 67½ kg. (Krause). Futottak még: Macska (Sibrik), Marastoni (Zangen). Könnyen ½ hoszzsal nyerve, 2 hoszzsal harmadik. Tot.: 10:31, 20:31, 47.

IV. Lomniczi gátverseny. Díj 4000 korona. Táv 2400 méter. 1. Geist G. sm Tell Vilmos 63 kg. (Csompora), 2. Markovits J. Pisano 67 kg. (Neumann), 3. Jankovich-Bésán Gy. Pandora 65 kg. (Rémes). Futottak még: Fredegonde (Kolonits), Magas (Galló), Nevermore (Kollár), Fityóka (Huiber). Biztosan 2 hoszzsal első, 2 hoszzsal harmadik. Tot.: 10:56, 20:23, 22, 22.

V. Poprádi gátverseny. Díj 2000 korona. Táv 2600 méter. 1. Sibrik S. Westminster 77½ kg. (Tulajdonos), 2. Stein R. Ladybird 67½ kg. (Czárán J.), 3. Seprösi ménes Levante 71½ kg. (Czárán Z.). Könnyen 3 hoszzsal első, rossz harmadik.

( ) Nemzetközi uszóversenyek az Adrián. A fiemei atlétikai klub szeptember hó 6-án a Fiume melletti Kantridán nemzetközi uszóversenyt rendez. A verseny védnökeül gróf Nákö Sándor fiemei kor-

mányzót kérték föl. Két nappal később a bécsi amatőr uszók klubjának abbáziai fiókja rendezi nemzetközi uszóversenyt az abbáziai Angiolina fürdőben. A versenyzők nagyrésze részt fog venni a fiemei versenyen is.

KÖZGAZDASÁG.

Az idej termés.

— A földművelésügyi minisztérium termésbecslése. —

Budapest, augusztus 4.

A földművelésügyi minisztérium gazdasági tudósítótól augusztus elsőig beérkezett termésbecslések eredményét ma adta közre a minisztérium. A legfőbb kenyérterményben, búzában öt és egy negyed millió métermázsával termett több a most közzétett jelentés szerint, mint a mul évben. Javult csekély részben a tavalyihoz képest a rozs- és árpa-termés is, míg zabból négy és fél millióval termett kevesebb. A közzétett terméseredmény már a cséplés eredményeként vehető és így megállapítható az, hogy az idej termés gyenge közepesnek mondható. A termés minőség tekintetében ugyan jobb, mint a mult évben, a buza hektoliterenkénti átlagos sulya nagyrészt megüti a rendes átlagot. Nem tartozik a ritkaságok közé a 80-82 kilogrammos buza sok vidéken. Szembeöltő azonban, hogy az idej termés körül rendkívüli eltérések mutatkoznak. A gabona minőségileg azokon a vidékeken jó, ahol a csapadékviszonyok kedvezőtlenebbek voltak. Az utóbbi két hét alatt főként a gazdasági területék által kifejtett akcióival szemben, mely a takarmányiség elrendelését szorgalmazta, a hivatalos jelentésből megállapítható az, hogy a takarmányhiányról még alig lehet szó, legalább országos átlagban. A főbb gabonafajtákban, az idej terméseredmény szembeállítva a mult évi terméseredménnyel, az alábbi kimutatás tünteti fel.

	1907. évi termés becslés	1908. évi jul. 15. millió métermázsákban	1908. évi aug. 1. millió métermázsákban	+ több — kevesebb a m. évhez
Buza	32.80	37.30	38.07	+5.27
Rozs	10.69	11.53	11.66	+0.97
Árpa	11.41	11.62	11.73	+0.32
Zab	13.53	9.96	9.93	-3.60

A minisztérium jelentés-szövegét az alábbiakban adjuk.

A vetések állása és a mezőgazdaság állapota 1908. évi augusztus hó 1-én a m. kir. földművelésügyi miniszterhez a gazdasági tudósítótól beérkezett jelentések alapján a következők voltak:

Julius hó második felében az ország nagy részére kiterjedőleg az időjárásban annyiban változás állott be, hogy helyenkint bő esőzések, sőt néhol tulságos lecsapódások fordultak elő, miáltal a folyók és patakok sok helyütt, főleg a felvidék némely részén és a Királyhágón tuli vármegyékben megáradtak és ki is öntöttek. Az árvíz és eső okozta kár a hegyi vidékeken sok helyütt szembetűnőleg jelentékeny, szenvedett a learatott gabona és részben a még lábón álló vetés is. Sok kár mutatkozik a lekaszált takarmányfélékben és különösen a beiszapolt réteken. A keresztekben lévő mag is megsínylette a tulságos sok esőt, mert a gabona elcsirázása igen sok helyen megrontotta a különben kielégítő minőségű terméseket, de míg egyrészt a hegyi vidékeken a sok eső miatt panaszokdtak, addig a szárazságban levő vidékeken a folytonos esőhiány okozott gondot. Kétségtelenül igaz, hogy a késői termények, főleg pedig a kapásnövények, amelyek mármár sokat szenvedtek, megéreztek jó hatását az esőnek, megéreztek főleg a rétek, kaszálók és legelők, mert itt a javulás szembetűnő. Az Alföldön és különösen a Dunántul, ahol különben is a takarmánytermés igen szüknek bizonyult és a kopár legelők területe erősen kiterieszkedett, az eső tehát alig használt, viszont az is igaz, hogy itt az eső kevés is volt és sok helyen emiatt a gazdák máris reászorultak az erőtakarmányozásra és a kész széna fogyasztására. Itt tehát a további eső nagyon is kívánatos volna. Az eső-járt vidékeken éppen az esőzések következtében — habár az anyaszéna termés-hozama alig volt is közepes, sőt néhol csak közepesen aluli — az állapot annyiban javult, hogy a sarjterméskilátások kedvezőbbek lettek és a jószág legeltetési viszonyai is kielégítőbbek.

Amint már ez többször jelezve volt, az idej termés körül rendkívüli nagy eltérések mutatkoznak. A kisebb gazdaságokban a termés-hozam nagyobbára alig kielégítő, kivételek vannak itt is, aszerint, aminő gazdálkodást üz a gazda, minő módon kezeli a vető-

magot és miveli földjét, de nagy átlagban a termés közepén alul maradt. A jobban kezelt gazdaságokban és főleg az uradalmakban, ahol az intenzív gazdálkodás mindinkább tért hódít magának, a meglepetések a cséplések körül nagyon örvendetesek. A termés az Alföldre nézve jóformán a közepes átlagot is elérte. Vannak kivételek itt is, így például Csanád, Csongrád, Pest, részben Jász-Nagykun-Szolnok, Hajdu és részben Békés vármegyékben, továbbá a Dunántul elég nagy részben, ahol a termés igen gyenge. Igen jó a termés főleg minőségileg Torontál, Temes, Arad, Békés, Bács-Bodrog, részben Jász-Nagykun-Szolnok és Szabolcs vármegyékben. Minőségileg a látható buzafeleségek mintái szerint a buza hektoliterenkénti átlagos sulya megíti a rendes átlagot, sőt egyes vidékeken azt felül is mulja, nem tartozik ugyanis a ritkaságok közé a 80—82 kilogrammos buza olyan vidékeken, illetve vármegyékben sem, ahol máskor az átlag alig emelkedik 76—78 kilogrammra.

A buzához hasonlóan a többi termények termés-hozama közül az egyetlen zabot kivéve, amely termény alig sikerült valahol jól, — nagy eltérések mutatkoznak és néhol eléggé örvendetes eredmények is. A rozs, kétszeres és árpa minősége — amint ezt most már a próbacséplések megjelölésénél kitűnik, nagyjából kielégítő és részben jó. Előfordul az apró, töpörödött vékony szem itt is, sőt néhol a könnyűsúlyu mag is, mindazonáltal a nagyobb rész jobb minőségű és szebb színű magvakból áll.

A kapásnövények közül egyedül a tengeri tudott eléggé kedvező körülmények közé jutni, habár bizonyos immár az, hogy a homoki vidékeken ez is csak nagyon gyenge eredméllyel bízik. Sok szár és még több csó meddő maradt. Ahol az eső még idejekorán javíthatott rajta, ott a terméskilátások javultak.

A burgonyatermés hozamához fűzött remények ritka helyen valósulhatnak már meg. Itt már az eső, főleg az Alföldön, de általában a Duna jobbpartján és más némely hegyvidékeken sem használt, mert későn jött. A burgonyatermés hozama tehát már jóval alatta van a közepes átlagnak, sőt néhol olyan silány, hogy a magot is alig adja vissza.

A hegyi vidékeken sokszor jégesőt is hozott. Különösen a Királyhágón túli vármegyékben volt gyakran jég, amely helyenkint jelentékeny kárt is okozott. Jég-esőt (vihar és felhőszakadást is) jelentettek: Trencsén, Pozsony, Liptó, Bihar, Szatmár, Szabolcs, Csanád, Temes, Krassó-Szörény, Szilágys, Alsó-Fehér, Beszterce-Naszód, Háromszék, Kolozs, Hunyad, Csík, Nagyküküllő, Maros-Torda, Szeben, Szolnok-Eőboka, Torda-Aranyos és Udvarhely vármegyékből.

Országos összesítés:

Vidék	1908. aug. 1-én várható		1907. évi	
	Bevetett terület	Átlag termés hold-területenként méter mázsa	összes termés	termés mmázsa

Buza.

I. Duna balp.	397.585	6.26	2.492.080	2.512.087
II. Duna jobb.	1.021.423	6.51	6.688.600	7.646.018
III. Duna-Tisza köze	1.316.990	6.00	7.898.200	7.429.016
IV. Tisza jobb.	431.312	6.35	2.739.000	2.170.769
V. Tisza balp.	979.988	6.31	6.285.000	4.661.759
VI. Tisza-Maros szöge	1.448.691	6.67	6.679.200	5.083.324
VII. Királyhágón túli várm.	620.755	5.78	3.591.700	2.993.937
Főösszeg:	6.216.744	6.33	39.374.500	32.796.910

A múlt évben uralkodott száraz őszi időjárás következtében, továbbá a kedvezőtlen tavaszi időjárás miatt is csökkent a terület, összesen mintegy 2-30 százalékkal

Aug. hó 1-én várh. mintegy	6.010.600	6.33	38.069.600	—
Julius 15-én volt	—	6.21	37.308.000	—

Árpa.

I. Duna balp.	484.660	6.54	3.169.800	3.858.266
II. Duna jobb.	447.370	5.79	2.591.800	3.171.909
III. Duna-Tisza köze	323.420	6.13	1.983.700	2.246.200
IV. Tisza jobb.	230.906	5.72	1.321.000	1.476.119
V. Tisza balp.	171.031	6.76	1.157.200	1.280.386
VI. Tisza-Maros szöge	96.941	6.82	660.500	763.324
VII. Királyhágón túli várm.	90.937	5.61	510.700	937.356
Főösszeg:	1.845.265	6.17	11.394.700	13.733.569

A kevesebbet őszi területnek egy részén tavaszi árpa vetett és pedig mintegy 3-10 %

Aug. hó 1-én várh. mintegy	1.898.865	6.17	11.725.400	—
Julius 15-én volt	—	6.12	11.618.900	—

Vidék	Bevetett terület	aug. hó 1-én várható		1907. évi termés mmázsa
		átlag termés kat. hold-területenként méter mázsa	összes termés	

Rozs.

I. Duna balp.	270.917	6.35	1.720.500	1.575.899
II. Duna jobb.	555.346	6.46	3.589.500	3.457.081
III. Duna-Tisza köze	413.022	5.60	2.314.200	2.340.222
IV. Tisza jobb.	198.506	5.98	1.148.000	681.187
V. Tisza balp.	348.210	6.05	2.106.300	1.799.567
VI. Tisza-Maros szöge	52.773	6.61	348.700	240.459
VII. Királyhágón túli várm.	145.344	5.95	865.700	598.785
Főösszeg:	1.984.118	6.09	12.092.900	10.693.200

A múlt évben uralkodott száraz őszi időjárás, továbbá a kedvezőtlen tavaszi időjárás következtében csökkent a terület, összesen mintegy 2-30 százalékkal

Aug. hó 1-én várh. mintegy	1.929.118	6.09	11.657.900	—
Julius 15-én volt	—	5.97	11.531.700	—

Árpa.

I. Duna balp.	214.357	5.28	1.135.200	1.128.893
II. Duna jobb.	323.126	5.31	1.717.600	2.118.807
III. Duna-Tisza köze	338.531	5.27	1.783.500	2.040.173
IV. Tisza jobb.	266.523	5.43	1.449.000	1.302.943
V. Tisza balp.	214.572	5.77	1.238.900	1.170.984
VI. Tisza-Maros szöge	182.553	5.24	956.700	1.719.314
VII. Királyhágón túli várm.	274.756	5.06	1.392.500	2.056.014
Főösszeg:	1.814.418	5.33	9.673.400	11.537.128

A kevesebbet őszi területnek egy részén zab vetett és pedig mintegy 2-30 %

Aug. hó 1-én várh. mintegy	1.562.846	5.33	9.931.500	—
Julius 15-én volt	—	5.35	9.952.000	—

Uj bank Budapesten. Mi már május utóján megírtuk, hogy a Wiener Lombard & Escompte Bank Budapestre is kiterjeszti üzletkörét és itt Politzer Géza vezetése alatt commanditot fog létesíteni. Mint értesülünk, az új bank Politzer és társa bankbetéti társaság cég alatt Árpád-utcai helyiségekben ma kezd meg működését. Fontosnak tartjuk megjegyezni, hogy az új bank a kartelen kívül áll.

A végrehajtási novella és a hitelszövetkezetek. Azzal az izgalommal szemben, melyet a végrehajtási eljárásról szóló s az 1881. évi LX. t. cz. némely szakaszainak módosítását tartalmazó törvényjavaslat előidézett, a szövetkezetek sem tudták magukat kivonni s ennek következményeként az „Országos Központi Hitelszövetkezet”, melynek kebelébe 2000-nél több hitelszövetkezet tartozik, jónak látta összes szövetkezeteihez körlevéllel fordulni s őket úgy a szövetkezetek, mint az adósok érdekében megóvása és a szolid hitelezés tekintetében részletesen kioktatni. Az Országos Központi Hitelszövetkezet ezen körlevelében ismertetvén a végrehajtási novella vonatkozó intézkedését, a továbbiakban a következőket mondja: „Kitűnik ebből, hogy az új törvény nem tartalmaz oly intézkedéseket, amelyek a kisemberek hitelképességét az óvatosságra hitelezőre nézve károsan befolyásolhatnák. Azok az ingóságok ugyanis, amelyeket a novella a végrehajtás alól mentesít, eddig sem képeztek a személyi hitel alapját. Miként azt szövetkezeteinkkel állandóan megértetni iparkodtunk, a személyi hitel valódi alapját az adós egyénisége képezi, vagyis azok a jó tulajdonságok, mint pontosság, becsületesség, amelyek az adóst a hitelező bizalmára méltóvá teszik. Ezért megnyugvással mondhatjuk, hogy azok a szövetkezeteink, amelyek lelkiismeretes vezetése alatt intenczióinkat jól megértve és a kellő óvatossággal működtek, nem tartanak attól, hogy az új törvény mentesítő rendelkezései nálunk rázkódtatást idézhetnének elő.” Az Országos Központi Hitelszövetkezet ezen körlevele rámutat azután a törvényjavaslat 31. §-ban foglalt intézkedésekre s felvilágosítja a központhoz tartozó összes szövetkezeteket, hogy ezen szakaszban foglalt átmeneti intézkedés módot nyújt arra, hogy a törvény kihirdetéséig lejárt vagy lejáró követelések föltölt a szövetkezetek újból beható bírálatot gyakorolhassanak s részletesen ismerteti a szövetkezetek vezetői által követendő eljárát is, hogy olyan köve-

teléseket illetőleg, melyeket nem látnak kellően biztosítottaknak, mi módon rezerválják az életbe léptetendő új törvény intézkedései elől. A jövőt illetőleg pedig figyelmébe ajánlja az O. K. H. az összes hitelszövetkezetek igazgatóságainak, hogy a kölcsönkérelmek elbírásánál már az új törvény intézkedéseit is szem előtt tartásuk és főként a kölcsönt kereső felek által nyújtott erkölcsi garanciát mérlegeljék, minden esetben pedig figyelmükbe ajánlja a bírálóknak a legnagyobb óvatosságot.

A pozsonyi kamara jelentése. Ma küldte szét a Pozsonyi Kereskedelmi és Iparkamara a múlt évről szóló jelentését. A csinos kiállítású és 112 nagy oktáv oldalt tartalmazó jelentés behatóan foglalkozik a kerület gazdasági viszonyaival. Különösen érdekes, mit e — Béccsel legtöbbet érintkező — kerület ir az Ausztriához való viszonyról: „Bizonyos azonban, hogy a mostani időszak kezdetét kell, hogy képezze a hazánk közgazdasági megerősödésére vezető kitaró munkálkodásnak, különösen az ipar és kereskedelem terén, mert Ausztria a kiegyezés folytán nyert előnyöket a maga javára máris lázas munkával igyekszik kihasználni. Kivált a vasuti közlekedés az, amelyen Ausztria rendkívül nagy előnyökhöz jutott, amennyiben tarifapolitikájával beláthatlan hatású eszközt nyert saját gazdasági erejének érvényesítésére. E tarifapolitika kiméletlen kihasználása által hazánk külkereskedelme elé áthághatlan gátakat emelhet s mezőgazdasági termékeink értékesítését tetszése szerint károsíthatja, hogyha Magyarország nem siet iparának fejlesztése és a kereskedelem jelenlegi belső akadályainak elhárítása által gazdasági erejét oly fokra emelni, hogy a legközelebbi alkalomadtán az erős szomszédal méltányos és érdekeit szolgáló vám- és kereskedelmi viszonyt teremthessen”. Ugy látszik, Pozsonyban nem igen gondolnak az önálló vámterületre. A jelentés egyébként dr. Wolff Gerő kamarai titkár szakavatott tollát dicséri.

A munkásbiztosítási választott bíróság. Az igazságügyminiszter az ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak betegség és baleset esetére való biztosításról szóló 1907. XIX. t. cz. alapján szervezett munkásbiztosítási választott bíróságok elnökévé, három év tartamára és pedig: a soproni munkásbiztosítási választott bíróság elnökévé: Hutás József soproni kir. törvényszéki bírót; a gyulafehérvári munkásbiztosítási választott bíróság helyettes-elnökévé: Lázár Emil gyulafehérvári kir. törvényszéki bírót és a debreczeni munkásbiztosítási választott bíróság helyettes-elnökévé: Bolváry J. Lajos debreczeni kir. törvényszéki bírót nevezte ki.

A váczi bortermelők gyűlése. A váczkörnyéki bortermelők tegnap népes értekezletet tartottak a bortörvény, borközponttár és a borértékesítés kérdései megbeszélése végett. Az értekezlet minden felszólalója annak a nézetének adott kifejezést, hogy a bortörvény-tervezet szigorítása minden termelőnek és a kereskedelemnek is érdekében áll. A közraktárkérdésében azonban az a nézet nyert határozott alakot, hogy annak felállítására csak szövetkezeti alapon szolgálhat a termelők érdekét; egy borkezeskedő-társaság szubvencionálása pedig inkább hátrányos, mint előnyös a termelőre még akkor is, ha kötelezve lenne a borok egy részét exportálni. A szubvenczió még erősebbé teszi a vállalatot a termelővel szemben. Az államtól egyelőre elegendő lenne, ha oly vállalatot támogatna, amely hordókat jutányosan kölcsönözne a termelőnek és irányítaná a szövetkezetek létesítését a borfajták keverhetése, a minőség emelése és a jobb árak elérése tekintetében. A borárakról is esett szó. A legtöbb felszólaló azon nézetének adott kifejezést, hogy a tavalyi árak tartják magukat, mert a készletek elfogytak s alacsonyabb árak és a mostanihoz hasonló munkabérek mellett nem is volna érdemes a szőlőket fentartani.

A burgonya betegségei. Felette rossz burgonyatermés lesz az idén, sok szegény vidéknek még nagyobb nyomorúságára. Maga a természet volt mostoha ehhez a népszerű táplálékhoz. Az idén pusztított rettenetes szárazság tönkretette a legszebben indult kapásokat is. Amit pedig a szárazság megagyott, annak nekiesett két járványos burgonyabetegség, a levélfodrosodás (Fusarium) és a gyűrűs-betegség. A levelek a borda mentén összehajlanak, szőlőktől kezdve lesodródnak s a levéllemeznék ilymódon felülre kerül az alsó lapja a sárgától a sárgászöldbe átmenő színárnyalatot nyer s a bokr levelei felülről lefelé haladóan lassan elhalnak. Az ilyen be-

teg növény gumója jövőben satnya, vagy semmi termést sem ad. Az egyetlen mód, amely a veszedelmes betegség leküzdésére ez idő szerint rendelkezésünkre áll az, hogy lelkiismeretes gondossággal válogassuk ki vetési czélokra az egészséges gumókat. Ez csakis úgy történhetik, hogy július és augusztus hó folyamán, amikor a beteg bokrok az egészségesektől könnyen megkülönböztethetők, még künn a burgonyaföldön megjelöljük a beteg bokrokat (színes rongy rákötésével, vagy jelzőkaró leszurásával), ezeknek termését külön szedjük és semmi szín alatt sem használjuk vetésre. Vetőmagul csakis a teljesen egészséges bokrok gumóit szabad használni.

Egy másik, ugyancsak veszedelmes újabb betegsége a burgonyának a „gyűrűsbetegség”, amelyet bakteriumok okoznak. Ha a beteg gumót kettészeliük, a metszési lapon, a héjtól 1/2—1 cm-nyire befelé egy több-kevésbé teljes, barnaszínű gyűrű ölik szemlünkbe, amely a gumó edényeinek romlása folytán keletkezik. Ha a beteg gumót kiültetjük, világos, hogy a belőle fejlődő hajtások is betegek lesznek, mert hisz ezek edényei benső összefüggésben vannak a gumó edényeivel. A gyűrűsbetegség elhárítására ugyanazok az irányelvek követendők, mint a levél-fodrosodásnál. E mellett arra is ügyelni kell, hogy felkarabolt burgonyagumók vetésre ne használtassanak.

A nemzetközi szabadkereskedelmi kongresszus. A nemzetközi szabadkereskedelmi kongresszust megnyitották meg Londonban. A kongresszuson Németország, Franciaország, Belgium, Hollandia, Dánia, Olaszország és Amerika delegátusai jelentek meg. Churchill kereskedelmi miniszter hosszabb beszédben nyitotta meg a kongresszust, amelyben a szabadkereskedelem hatását tárgyalta a nemzetközi viszonyok szempontjából. Kifejtette, hogy a szabadkereskedelem békét és kölcsönös egyetértést, a védvámpolitika pedig izulást eredményez és káros következményekkel jár, amennyiben a tarifák irigységet, rosszakaratot és egyenetlenséget eredményeznek. A szabadkereskedelem sokszorosítja a jóakaratot és a nemzetközi bizalmat. A miniszter kijelentette, hogy bizik abban, hogy a szabadkereskedelem gondolata diadalt fog aratni. A női szavazati jog három hivét, akik szintén jelen voltak és a minisztert beszédében megzavarták, eltávolították.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank félévi mérlege. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatósága a lefolyt félévi eredményéről a következő kimutatást teszi közzé: Nyereségek: Nyereségáthozat az 1907. évről 898.580 K (755.477 K az 1907. év ugyane időszakában), tiszta kamatjövdelem 3.742.077 (3.529.892) K, a banképület jövdeleme 34.900 (22.219) K, nyereség a jelzálogüzletből: illetékek és nyereség eladott czimletekből 774.636 (725.052) K, különféle jutalékok 519.975 (505.505) K, nyereség külföldi váltókon és pénznemeken, a váltók kamataival együtt 164.242 (148.092) K, nyereség értékpapírokon és szindikátusokon 199.824 (+321.158) K, különféle nyereségek 154.676 (+196.683) K, váltóüzlet a fiókok és komanditek nyeresége a befektetett tőke kamatainak és a kezelési költségek levonása után 194.213 (182.174) K, összesen 6.683.155 (6.386.254) K. **Térhek:** Az ügyvezető igazgatóság, a hivatalnokok és szolgák fizetése 691.568 (623.638) K, költségek és adók 617.236 (623.764) K, leírások különféle követelésekből 46.394 (12.789) K, az 1908. első félévi nyereség 4.429.378 (4.370.586), 1907. évi nyereségáthozat 898.580 (755.477) K, összesen 6.683.155 (6.386.254) K.

A kimutatásból látható, hogy az első félévi tiszta nyereség a múlt évi 898.580 K nyereségáthozat nélkül 4.429.368 K, ami a részvénytőke 21.09% kamatozásának felel meg. Az 1907. első félévi tiszta nyeresége 4.570.586 K (a részvénytőke 20.81 százaléka), az idei eredmény tehát 58.792 K-val mulja felül a tavalyit. Az elért nyereség részleteit vizsgálva, megállapítható, hogy az ugyszólván kizárólag a folyó-, bank- és jelzálogüzletben elért üzleti eredményt mutatja kifejezésre. Nagyobb pénzügyi műveletek egyáltalán nem kerültek a fenti mérlegben elszámolásra, kivéve a Magyar Erdőipar r.-t. ügyeinek teljes lebonyolításával elért jutalékok. Ugyancsak annak, hogy nagyobb műveletek nem kerültek elszámolásra, tulajdonítható az értékpapírok és szindikátusok számláján mutatkozó visszaesés. Az elért eredmény, valamint a bank üzleti pozíciójának fejlődését kitüntető adatok a bank fizetésének állandó fejlődéséről és klientélája növekedéséről tesznek tanúságot. Jellemző adatok erre nézve, hogy a betétállomány a kormány, községek és hatóságok betéteinek beszámítása nélkül, a lefolyt félévben mintegy 22 millió koronával 194 millió koronára emelkedett, hogy továbbá a bank a lefolyt félévben 16.5 millió K összegben (1907-ben 75 millió korona) folyósított záloglevél- és községi kölcsönöket és hogy a befektetési értékpapírcsoporthoz még mindig ta-

pasztható pangás ellenére, sikerült a banknak a lefolyt félévben a visszavásárolt és újra eladott czimleteken kívül 288 millió K összegű saját kibocsátású czimletet értékesíteni. A banknál elhelyezett idegen tőkék 288 millió koronára rugtak, ami a múlt évhez képest 18 millió korona szaporulatot jelent. Ezzel szemben a aktívák: pénztári készletek 10.2 millió K, a váltótárca állománya 94.6 millió K, előleg értékpapírokra, árukra, lombard és report 86.5 millió K, bel- és külföldi adások fedezett és nyílt tartozásai 110.5 millió K, összesen 301.8 millió K az értékpapírtárca és egyéb aktívák tekintetbevételével nélkül. A bank egyre emelkedő üzleti tevékenységével arányosan emelkedtek a rendszeres költségek is. A költségek és adók tételénél mutatkozó csekély csökkenés a múlt évben felmerült, némely rendkívüli és nem ismétlődő kiadás következménye. A tiszti fizetések számlájának kerek 623.000 K-ról 691.000 K-ra történt emelkedése arra vezetőndő vissza, hogy a bank igazgatósága a lefolyt félévben a tisztviselők fizetésemelésén kívül a bank kisebb javadalmazású alkalmazottait — tekintettel minden évben folyton növekedő drágaságra — újabb drágasági pótlékban részesítette.

A szerb waggon-szállítók. Belgrádból jelentik, hogy a tegnapi árlejtésen, melyen 27 személyes és 146 teherszállító-kocsira beérkezett pályázatokat bontották fel, a pályázók között a legolcsóbb volt a kasseli német waggongyár ajánlata. A magyar és az osztrák waggon-gyárak ajánlata mintegy 25 százalékkal volt magasabb a kasseli gyár ajánlatánál. A legutóbbi vasuti kocsi-árlejtés ez évi áprilisban volt, mely alkalommal az orosz gyárak kaptak mintegy 3 millió franknyi megrendelést vasuti kocsik szállítására. A magyar gyárak eme újabb veresége nagy fejfájást íthet nem okoz. Munkával gyáraink jól el vannak látva. Azonban kell, hogy gondolkodóba ejtsen mindenkit az a tény, hogy a mi gyáraink mennyivel drágábbak a külföldiekénél!

Fizetésektelenségek. A bécsi Creditorenverein a következő fizetésektelenségeket közli: Käs Antal szűcs, Bécs; Fischer Jakab utóda, Fischer Ernestin kereskedő, Perlasz; Hittel S. szabó Tetschen; Bartmann Antal utóda, Grimm József kereskedő, Bécs; Pollak & Sabor béj. czég, St.-Gothard; Preisz Bernát kereskedő, Szalonta; Lausch Th. kereskedő, Gyurgyevo; Fratii Sommer kereskedő-czég, Jassy; Weisz Adófi bogyáros, Ujpest; Spatzier Ferdinánd kereskedő, Schönbrunn; Priesner Lajos özvegye, divatárkereskedő, Budapest; Jovanovics Panta és társa kereskedő-czég, Ujvidék; Matsnig Krisztina, Griz St.-Veith mellett; Wolf Mór kereskedő, Kladno; Glusevits Patrizio kereskedő, Metkovics.

Ahol sok jó bor van és azt mesés olcsón vesztegetik. Szokatlan czim, de még szokatlanabb, ami alatta olvasható. Nem kisebb dolog, mint az, hogy van egy hely, ahol annyi a jó bor, hogy — alig van annyi ára, mint a közönséges szikviznek. És ez a hely nincs is olyan igen messze: csak Olaszországban, főleg Sziciliában. Ez a kis sziget most a boromisszák eldorádója. Itt még a múlt év óta tele vannak a boroshordók, annyira, hogy Katániának, ennek a nagy városnak kádái hat hónap óta csak új hordót készítenek. A katániai bortermelők ezenfelül a korcsmáztatásnak új és eredeti módiat találtak fel. Tíz, sőt öt liráért kapni már egy hektoliter valódi sziciliái bort s még így sem kell. Katánián, azaz vámvonalán kívül, nyomban az egyik városi vámpapnál — mert négy lirától tíz liráig különbözik az olasz városok borforgasztási adója — egy Grassi nevű bortermelő ilyen módon méri borát: A pinczéjében akárki leülhet s fizet tizenöt fillért s ezért annyi bort ihatik egy óra hosszan át, amennyi belefér. Ha tovább akar inni, egy újabb óráért ugyancsak tizenöt fillért kell leszurnia. A harmadik órától már nem szól a krónika, mert a fogyasztó két óra alatt nyilván annyira elázik, hogy több bor nem fér bele. A szomszédos Alkaszara városkában azonban még Katánián is túltettek a bortermelők. Ottan egy órai ivásért tíz fillért kell csak fizetni s két óraiért összesen csak tizenötöt. Már most tessék elképzelni, hogy milyen rengeteg beruhások esnek meg az afrikai forrású Sziciliában. Ennek a nagy borbőségnek pedig az oka, hogy a külföldi államok, első sorban Ausztria-Magyarország és Franciaország sulyos vámpokkal zárták el határaik elől az olasz bort, úgy, hogy ez az ország most csaknem belefúl a saját borába. Mikor több évvel ezelőtt ezeket az állapotokat elpanaszolták

Giolitti miniszterelnöknek, ő azzal a humoros megjegyzéssel ütötte el a dolog komoly voltát, hogy tehát igyék a harminczöt millió olasz többit. Iszik is az alkoholizmus annyira terjed ebben az ősidők óta mérsékelt italozásáról híres országban, hogy nemcsak az antialkoholisták vannak tőle megdöbbenve. A helyzetet pedig még jobban súlyosítja az, hogy az idén is pompás szüretre van kilátás, amint, hogy — hál' Istennek — mifelénk is sok jó ígérnek a tőkék. Bezeg nálunk még megadják az árát a jófélének, ha mindjárt nem is úgy, mint azt a gazdák szeretnék.

Gazdakör Debreczenben. Hajdu vármegye és Debreczen város földbirtokosai megalkották most a Debreczeni Gazdakört. Az alakulási akciózt nagy érdeklődés előzte meg. Mindeztideig több, mint 500 tagja van a gazdakörnek. A kör ügyeit hatvan tagú választmányon kívül a következő tisztikar intézi. Elnök: Domahidy Elemér ny. főispán, alelnökök: Polgáry Bálint, Mike Ferencz és Richterstein Samu, ügyész: dr. Rác Lajos, főjegyző: Hortobányi Ernő, pénztárnok: Udvarhelyi Géza, ellenőr: Polgáry József, körgazda: Jablonszky Kálmán és könyvtárnok: Polgáry István. A gazdakör munkásságát őszszel kezdi meg, amikor is a debreczeni gazdasági akadémia tanárai fognak sorozatos népszerű szakelőadásokat rendezni.

Uj oláh pénzüzet Borosjenőn. Már hírt adtunk arról, hogy Borosjenőn, Arad megyében, „Lunca” czéggel új pénzüzet alakult. Mint Aradról bennünket értesítenek, az „intézet” augusztus 1-én megkezdte működését és vezérigazgatója Burdán Tivadar ügyvéd.

Sorsolás. A Magyar Általános Takarékpénztár Részvénytársaság zálogleveleinek kir. közjegyző, valamint az igazgatóság és felügyelő bizottság kiküldött tagjainak jelenlétében 1908. augusztus 1-én nyilvánosan megejtett V-ik sorsolásánál a következő számok húztak ki: 4%-os 50 éven belül visszafizetendő záloglevelekből: 10.000 koronával: 49 105 137 154 190 200 202 364 383 462 568 569; 2000 koronával: 282 428 591 613 615 617; 1000 koronával: 5 53 54 58 273 401 482 588 695; 200 koronával: 12 131 134 164 183 188 241 303 307 314 435. 4%-os 65 éven belül visszafizetendő záloglevelekből: 10.000 koronával: 9 116 206 239 643 712 731 753 973 1076; 2000 koronával: 92 103 148 149 150 151 156 180 207 209 246 323 361 365 366 401 432 445 446 491 492 493 494 524 525 526 563 568 569 570 571 573 574; 1000 koronával: 71 73 75 78 109 118 126 131 145 153 334 359 389 394 417 425 427 461 514 539 557 595 600 604 626 660 664 667 674 697 702; 200 koronával: 83 120 215 354 451. 4½%-os 65 éven belül visszafizetendő záloglevelekből: 10.000 koronával: 22 407 438 450; 2000 koronával: 34 110 248; 1000 koronával: 20 124 172 190 192; 200 koronával: 22 50 207 322. Korábbi ki-sorsolásokból még be nem váltott záloglevelek: 4%-os 50 éves: 10.000 koronás: 467 471 473 476; 2000 koronás: 288 294; 1000 koronás: 238 385 573 694; 200 koronás: 67 105 106 179 387. 4%-os 65 éves: 10.000 koronás: 934; 2000 koronás: 101 178 293 362 565; 1000 koronás: 390 409 412; 200 koronás: 99.

A hűség jutalma. Zsifkovics Ferencz Frigyes főherceg bellyei uradalmában immár negyven esztendeje szolgál s legutóbb mint gátor teljesítette hűségesen kötelességét. Baranya vármegye főispánja és aispánja tudomására adták Darányi földmívelésügyi miniszternek s most Darányi miniszter a negyvenéves szolgálati díszreimmel tüntette ki a bellyei öreg eselédet. Gróf Benyovszky Baranya vármegye főispánja szép ünnepség keretében adta át a díszreimet a most már nyugalomba vonuló gátornek.

Tenyésszarvasmarha-díjazások Sopronmegyében. A Sopronmegyei Gazdasági Egyesület a földmívelésügyi miniszter támogatásával Bük községben, a volt Középbük fecskendőháza mellett térségen augusztus 30-án délelőtt, Szany község vásárterén szeptember 6-án, Pecsényéd község vásárterén szeptember 27-én tenyésszarvasmarha-díjazást rendez ezzel felhívja a gazdaközönséget, hogy ezeken a díjazásokon tenyésszarvasmarhaival minél tömegesebben vegyen részt.

Hogy fogják a klenseket a szövözeteket? Az új végrehajtási törvény teljesen nyakát szegte a szövözeteknek nagyrészének. Az új törvény rendelkezései folytán a „törzsanyag”, a kishivatalnok, a szövözetkezi igazgatók megzavargodásában ezután nem fog oly buzzgón közreműködni. Gondoskodnak hát a jó anyag máshonnan való pótlásáról. Szerencse, hogy a bíróság, kit az ügy érdekében igénybe venni nem resteltek, nem a szövözeteket álláspontjára helyezkedett, így még idején elvették az élet az új „metódus”

gyakorlását az alábbi zet család ellen, hogy szövözetkezi koronak adcsón adósági korusági k nagykorus meg azt a család ténnyival kevtől méltán információ kívánt biznyen meg nem informos kis annak kik nem-e kis ez így valentés a vezető igaz ügyveze koronát ir nem sült dött magá bírás vége utra való helyesen illetékes fo

Az ő 22-ig tarti gos Magyar budapesti több alkal beszerzés vásár. Szlovák árva pedig a tés tartják jelentési tart, az fo ösi luxus köve. A seg megki kedőnek s külföld ér

Takar máczsiában gessé vál országból olasz gőz most még országból ságáról, h a széna huszonneg

Inn	Sz
Duna	Pa
	Lín
	Ró
	Poz
	Kor
	Bu
	Pa
	Mol
	Go
	Ulv
	Pa
	Ors
	Mo
Morva	Zec
Vág	Tre
	Sze
	Sár
	Gy
	Vn
	Zak
	Bat
	Baz
	M.
	Zak
	Sz
	Mi
	Dé
	Sz
Kraszna	N.
Latorca	M.
Láhores	Ho
Ung	Pe

gyakorlásának és terjeszkedésének. Erre vonatkozik az alábbi esetünk: Egy budapesti takarékszövetkezet család miatt bűnvádi feljelentést tett dr. Cs. E. ellen, hogy ez azzal a ravasz fondorlattal, hogy a szövetkezet „ügyvezetőjének” kérdésére magát nagykorúnak adta ki, a szövetkezetet 600 korona váltókölcsön adására bírta rá. Perre kerülvén a dolog, kiskorúsági kifogással élt. A vád elutasított, mert „a nagykorúságnak egyszerű hangoztatása nem állapítja meg azt a ravasz fondorlatot, melyet a törvény a család tényálladékanak alkateleméül megkíván, annyival kevésbbé, mert egy szövetkezet vezetőségétől méltán elvárható legkisebb gondosság, egyszerű információszerzés, vagy ennek kérelmezőtől bekívánt bizonyíték útján az ellenkezőjéről igen könnyen meggyőződhetett volna.” De hát a szövetkezet nem informálódott. És ha ezt nem tette, az a bizonyos kis „információ-díj” hova vándorolt, ha nem annak kikutatására fordított, hogy a kölcsönkérő nem-e kiskorú? Avagy egyáltalán nem történt. Ha ez így van, akkor tegyen maga ellen bűnvádi feljelentést a köteles gondosság elmulasztásáért az ügyvezető igazgató, mert hisz végeredményben nem a t. ügyvezető, hanem a többi adóson fogják a 600 koronát irgalmatlanul behajtani. Ez a módszer tehát nem sült el. Vagyoson kiskorúak fogdosása a kimondott magánúrsorok privilégiuma. Fizetésre való rábírás végett pedig az ügynek jogalap nélküli bűnvádi utra való terelése által a vádaskadó fölött — igen helyesen — mondott erkölcsi marasztaló ítéletet az illetékes fórum.

Az őszi luxuslő-vásár. Szeptember hó 20-tól 22-ig tartja negyvenedik luxuslő-vásárját az Országos Magyar Gazdasági Egyesület védősége alatt a budapesti Tattersall. Ezenkívül az év folyamán még több alkalma nyílik a vevőközönségnek nemes lovak beszerzésére. Október hó 11-től 13-ig lesz a ménlő-vásár. Szeptember hó 25-én az állami ménés-intézeti lovak árverése. Augusztus hó 28-án és október 7-én pedig a telivér anyakanczák és éves csikók árverését tartják meg. A luxuslő-vásár rendezősége a bejelentési lapokat most küldi szét, aki ilyenre igényt tart, az forduljon a Tattersall titkári hivatalához. Az őszi luxuslő-vásár szintén díjazással lesz egybekötve. A vásár katalógusát annak idején a rendezőség megküldi valamennyi nevesebb külföldi lókereskedőnek s egyébként is gondoskodik arról, hogy a külföld érdeklődését a vásár iránt felkeltsse.

Takarmányhiány Dalmáciában. Az egész Dalmáciában uralkodó nagy szárazság miatt szükségessé vált, hogy az állatállomány etetésére Olaszországból hozzanak be takarmányt. A múlt héten egy olasz gőzös 6000 bál szénát hozott Szebenikóba és most még további hajószállítmányokat várnak Olaszországból. Fogalmat nyújt a takarmányhiány nagyságáról, hogy míg az előző években hat fillér volt a széna ára kilogrammonként, addig az idén kilóját huszonnégy fillérral fizetik.

VIZÁLLÁS.

m é l e t		m é l e t	
aug. 3. aug. 4.		aug. 3. aug. 4.	
Inn	Szárnyas 1.92 1.54	Jász	M. Szécsen 0.50 1.59
Duna	Pasztau 2.63 2.20		Tekoháza 0.80 1.43
	Lánz 0.17 0.85		V. Namény 0. — 0.48
	Bács 0.45 0.47		Tokaj 2.18 1.41
	Pozsony 1.50 1.89		Tízszázföld 4.48 1.88
	Komárom 2.72 2.10		Szolnok 4.84 2.78
	Budapest 2.20 1.78		Csongrád 4.18 2.89
	Paks 1.91 1.24		Szeged 4.15 2.58
	Mohács 3.14 3.3		T. Becsei 2.92 0.45
	Gombos 3.48 2.90		Titell 8.21 1.54
	Ujfehértó 2.42 2.81	Óndava	Hód 0.90 0.50
	Panosova 1.77 1.71	Tapoly	Bárta 0.25 0.80
	Órsova 2.10 2.35	Rudrog	Ladomca 2.86 3.14
Norva	Morvaifalu 0.74 0.52	Sala	Zsolca 1.80 1.40
Vág	Zsolna 0.54 0.60	Bernád	H. Némel 0.23 0.26
	Trencsen 0.44 0.42	Bereffy	Mavritia 0.10 0.50
	Szered 0.81 0.70		B. Ujfalu 0.22 0.20
Eába	Szt. Goltthárd 0.40 0.50	Kőrös	Cenca 0.50 0.65
	Sárvár 0.12 0.12		N. Várad 0.10 0.68
	Győr 2.08 1.54		Bolányos 0.60 0.84
Dráva	Varnád 1.50 1.48		Tenke 0.12 0.70
	Zákány 0.20 0.32		Gyrahonó 0.62 0.68
	Darcs 0.10 0.10		Borosjenő 0.91 0.20
	Füzök 1.02 1.02		Bákó 1.18 0.60
Hara	M. Szerdah. 0.38 0.38		Gyoma 2.40 2.40
Bzava	Zágráb 0.16 0.16	Háros	Gy. Pehérvár 0.32 0.58
	Szilcsk 1.06 1.05		Branyicska 0. — 0. —
	Mitrovicza 0.68 0.90		Soborsán 0.80 0.24
Szamos	Décs 0.25 0.52		Arad 1. — 0.68
	Szatmár 1.82 2.48		Makó 1. — 1.38
Kraszna	N.-Náltény 0. — 0.90	Temes	K.-Kortély 0.21 1. —
Latorca	Monkács 0.24 0.74	Béga	Kiszéty 0.04 0.16
Igborca	Homonna 0.22 0.25		Temesvár 0.04 0.16
Ung	Perescey 0. — 0. —		Becskerek 0.72 0.95

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS
Kiadótulajdonos
A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság
Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTEKTŐZSDE
Gabonátözsde.

Budapest, augusztus 4.

A határidőpiacon mindjárt megnyitáskor szilárdan és a tegnapi zárlatnál jóval magasabb jegyzésekkel indult meg a mai üzlet; a forgalom folyamán azonban változó volt az irányzat. A megnyitás után a magas kezdő árfolyamok eladásokra ösztönözték különösen a kulisszt, ami egy kis visszaesést idézett elő, később azonban újra igen jó vételkedv mutatkozott, mire aztán ismét emelkedni kezdtek az árfolyamok, úgy hogy az iménti árveszteség hamarosan ki volt pótolva.

A készáru piacon a malmok ma jó keresletet tanúsítottak, mely mellett a kínálat sem maradt tétlen és ez okból a forgalom igen szépen fejlődött ki; prompt átvételre igaz, keveset vásárolnak a malmok, mert az eddig beérkezett mennyiségek átvételével eléggé el vannak foglalva és így inkább csak későbbi szállításra szóló ajánlatokat vettek inkább tekintetbe, melyekért öt tized fillérral drágább árakat fizettek, míg prompt-áru változatlan maradt. Rozs változatlan.

A készáru piacon elkelt:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 81 kg. 23.70 korona, 300 mm. 81 kg. 23.60 korona, 100 mm. 80.5 kg. 23.70 korona, 5000 mm. 80.5 kg. 23.90 korona, 100 mm. 80 kg. 23.65 korona, 1000 mm. 80 kg. 23.60 korona, 500 mm. 80 kg. 23.60 korona, 300 mm. 80 kg. 23.60 korona, 100 mm. 80 kg. 23.30 korona, 100 mm. 78.5 kg. 23.30 korona, 200 mm. 80 kg. 23.70 korona, 200 mm. 80.5 kg. 23.70 korona, 100 mm. 80 kg. 23.60 korona, 300 mm. 79.5 kg. 23.50 korona, 1000 mm. 79 kg. 23.40 korona, felső, 100 mm. 79 kg. 23.40 korona, 200 mm. 79 kg. 22.50 korona, üszkös, 200 mm. 78.5 kg. 22.50 korona, üszkös, 3200 mm. 78 kg. 23.35 korona.

Pestvidéki: 500 mm. 82 kg. 23.50 korona, 500 mm. 80 kg. 23.40 korona, 200 mm. 78.5 kg. 23.30 korona, 100 mm. 78.5 kg. 23.10 korona, 100 mm. 77 kg. 22.10 korona, 100 mm. 76.5 kg. 22.80 korona.

H.-M.-Vásárhelyi: 5000 mm. 79.5 kg. 23.50 korona aug. száll.

Makói: 4000 mm. 80 kg. 23.80 korona.

Felsőmagyarországi: 100 mm. 80 kg. 22.90 korona, 100 mm. 79 kg. 22.80 korona.

Becskereki: 1000 mm. 79 kg. 23.50 korona.

Törökánizsai: 4220 mm. 79 kg. 23.50 korona.

Bánsági: 100 mm. 80 kg. 23.40 korona, 100 mm. 79.5 kg. 23.40 korona, 500 mm. 80 kg. 23.45 korona, 600 mm. 80 kg. 23.60 korona, 350 mm. 80 kg. 23.40 korona, 500 mm. 79 kg. 23.40 korona, 1000 mm. 78 kg. 23.30 korona, 1000 mm. 78 kg. 23. — korona.

T.-Bánsági: 4500 mm. 80 kg. 23.80 korona.

T.-Becsei: 1000 mm. 79 kg. 23.40 korona.

Ladei: 3000 mm. 79.5 kg. 23.55 korona.

Marosi: 4000 mm. 80 kg. 23.65 korona.

Bácskai: 400 mm. 79 kg. 23.40 korona, 100 mm. 78.5 kg. 23.20 korona, 400 mm. 78 kg. 22.90 korona, keverék, 500 mm. 77 kg. 21.05 korona, üszkös, 300 mm. 77 kg. 20.80 korona.

Árpa: 100 mm. 15.60 korona kpf., 100 mm. 15.50 korona kpf., pr.

Tengeri: 300 mm. 15.60 korona kpf. ab hajó.

Zab: 100 mm. 16.50 korona kpf., 100 mm. 16.45 korona kpf.

Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1908. augusztus 3-tól augusztus 4-ig.

Erkezett: Elszállított:

Buza	27300	—
Rozs	1316	—
Árpa	2135	—
Zab	1223	—
Tengeri	438	303
Liszt	203	5792
Korpa	—	7476

A határidőpiacon köttetett:

Dél előtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. októberre 11.25, 11.26, 11.29, 11.24 11.27.
Buza 1909. áprilisra 11.61, 11.66.
Rozs 1908. októberre 9.42, 9.43, 9.39, 9.42.
Zab 1908. októberre 8.22, 8.23, 8.19, 8.22.
Tengeri augusztusra 0. —, 0. —.
Tengeri 1909 májusra 7.30, 7.31, 7.27.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

1908. októberi buza	11.25 — 11.26
1909. áprilisi buza	11.63 — 11.64
1908. októberi rozs	9.39 — 9.40
1908. októberi zab	8.24 — 8.25
1908. juliusi tengeri	7.63 — 7.64
1909. májusi tengeri	7.27 — 7.28

Értéktőzsde.

A tegnapi élénkség után ma sokkal mérsékeltebb forgalom volt a tőzsdén. Ez a körülmény természetesen, miután semmiféle hír vagy jelentés nem volt buzdító hatással a tőzsdére, részben tartott árfolyamokat, részben pedig gyenge ellanygulást hozott magával. Az irányzat nyugodt volt s az egyes értékek tartott árfolyamokkal kerültek forgalomba. A Rimamurányi részvény ma egy koronával esett vissza, ami abban leli magyarázatát, hogy a nagyobb osztalék esélyeit a tőzsdén már lejátszották. A helyi piacon ismét az építőipari részvények után mutatkozik érdeklődés az építőipari viszonyok javulása miatt. Kötés fordult elő a Kőszénbánya és téglagyár és a Magyar kerámiai gyár részvényeiben. A járadékpiac üzletlen. Ezuttal nem érezhető az érdeklődés a befektetési értékek után, mint azt más hónapok elején volt alkalmunk tapasztalni. A valutapiacozon néhány filléres javulás mutatkozik.

A külföldi tőzsdékről ma reggelre érkezett tudósítások és jegyzések kielégítőek voltak, eszerint tehát barátságos hangulattal és körülbelül a tegnapi zárlat jegyzéseivel nyílt meg ma az előtőzsde. A forgalom folyamán, amely különben meglehetősen kisszerű maradt, nyugodt volt a hangulat, mi mellett egészen jelentéktelenül ingadoztak a kurzusok.

A déli tőzsdén barátságos volt a hangulat, amire az járult hozzá, hogy Berlin némileg magasabb jegyzéseket küldött. A forgalom itt is mérsékelt volt, mi mellett az Osztrák hitel mérsékelten javult, a többi értékek árfolyamai azonban csak alig tarthaták a jegyzéseiket.

Forgalomba került ma: Osztrák hitel 626.25—627.—, Magyar hitel 740.—740.75—740.25 koronán, Államvasut 693.25—693.— koronán, Jelzalog 432.— koronán, Rima 557.75—557.50 koronán, Városi villamos vasut 261.75—261.— koronán, Hazai bank 275.50 koronán, Danubius 226.— koronán, Salgó 570.— koronán, Kereskedelmi r.-t. 566.— koronán, Kerámiai 217.— koronán, Drasche 443—445 koronán.

Előtőzsde.

Előtőzsde kedvező.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 626.25—627.—, Magyar hitelrészvény 740.—740.75, Osztrák-magyar államvasut 693.—693.25, Rimamurányi vasmű 557.25—558.50, Városi villamos vasut 261.50—261.75.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde nyugodt.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 626.50—627.—, Magyar hitelrészvény 740.—740.25, Rimamurányi vasmű 557.50, Jelzalogbank 431.75—432.—, Városi villamos vasut 261.25—261.50, Kerámiai gyár r.t. 217.—, Drasche-féle téglagyár 443.—445.—.

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4—5 K, 8 napra 8.—10.— K, 1908. augusztus hó végére 24—26 K.

Utőtőzsde.

Utőtőzsde üzletlen. Köttek: Osztrák magyar államvasut részvényben 693.50—693.— koronán.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, augusztus 4. (Az Egyetértés távirata.) Az északamerikai tőzsdék ma újabb és erőteljesebb ár-emelkedéseket jelentettek, amelyek arra vezethetők vissza, hogy egyes vidékekről kedvezőtlen aratási hírek jöttek. De ez a föllendülés sehol sem gyakorolt nagyobb benyomást, mert ez a mozgalom csak annak bizonyossága, hogy New-Yorkban és Chikagóban a spekuláció ismét élénk lett, de az is nyilvánvaló, hogy hamarosan be fog álni a hanyatlás. A budapesti piacon buza határidőre megszilárdult készáru azonban nem javult. Az itteni tőzsdén buza ára változatlan, mert a forgalom csak egyes kisebb tételekre szorítkozik, de egyébként is fölötte csöndes az üzlet a konzum teljes tartózkodása miatt s az árak nem változtak. Árpában teljesen szünetelt a forgalom, mivel az érdeklődők Prágába utaztak, ahol ma fog élénkülni a kínálat a csehországi árpában.

Jegyzetelt buza: új tiszavidéki 12.15—12.50 korona, marosi 11.90—12.25 kor., bánáti 11.90—12.25 korona, tótfelvidéki és csepeli régi 11.70—12.10 korona, új — korona, új déli vasúti 11.75—12.10, marchfeldi 11.75—12.10 korona.

Uj-rozs: tótfelvidéki 9.85—10.05 korona csepeli 9.80—10.— kor., pestmegyei 9.85—10.05 déli vasúti 9.80—10.— korona, különféle magyar 9.80—10.— kor., osztrák 9.85—10.05 korona.

Arpa: morvaországi 9.20—10.90 kor., marchfeldi — kor., bécsvidéki — kor., tótfelvidéki 8.30—10.40 kor., csepeli — kor., győri — kor., déli vasúti — kor., tiszavidéki — kor., takarmány 7.25—7.60.

Magyar tengeri: régi 8.10—8.30, új — korona, cinquantin 8.60—8.90, új — korona.

Magyar zab: selejtes — kor., közepes 8.50—9.— korona, elsőrendű 8.95—9.30 kor., válogatott — korona, cseh-morvaországi és alsóausztriai 8.45—8.70 korona

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, augusztus 4. A mai előtőzsdén az üzlet szűk keretben mozgott és a legutóbbi napok barátságos alapirányzata inkább várakozó álláspontnak engedett helyet. Kevésbé kedvező törökországi jelentések és különösen az a hír, hogy Konstantinápolyban a helyzet rosszabbodott, tartózkodóvá tették a spekulációt, mely be akarja várni, hogy a külföldi piacok ezekkel a hírekkel szemben milyen álláspontra helyezkednek. Mindazonáltal az árfolyamok nyugodt forgalomnál színvonalukat megtartották. Alpesi bányarészesvényekben kisebb visszavásárlásokat eszközöltek és déli vasúti elsőbbségi kötvények iránt is mutatkozott némi érdeklődés. A közlekedési értékeket elhanyagolták. Az előtőzsde vége felé török értékek, harcezi jelentésekkel kapcsolatban alacsonyabban állottak. A déli tőzsde nyugodtan, változatlan árfolyamokkal indult. Később hitelrészesvények arbitrázs vásárlásokra javultak. A többi értékekben csendes volt a forgalom. Török dohányrészesvények 10 koronával estek. Berlinből szilárd irányzatot jelentenek.

II órákor zárulnak:

Osztrák hitel. 626.25. Magyar hitel. 740.—, Länderbank 436.—, Államvasut 693.25 —, Elbavölgyi vasut —, Déli vasut 114.—, Alpesi bányatársulat 670.50. Rimamurányi 558.—, Májusi járadék 96.60, Magyar koronajár. 92.85 Orosz érték —, Török sorsjegye 184.—, Német márka 117.45.

I órákor jegyezték:

Osztrák hitel 626.25, Magyar hitel 740.—, Länderbank 436.—, Unio-bank 538.50, Államvasut 693.25, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut 113.75, Gözhajó —, Alpesi bányarészesvény 670.50, Májusi járadék 96.60, Magyar koronajár. 92.85, Török sorsjegye 184.—, Német márka 117.42, Elbavölgyi vasut 453.—, Rimamurányi 556.50, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti petroleum —.

Bécs, augusztus 4. (Osztrák értékek zárlata. 4-2 százalékos papír-járadék 96.40, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.75, 1860-as sorsjegye 150.50, Osztrák hitelsorsjegye 472.—, Angol osztrák bankrészesvény 293.—, Bécsi Bankverein 519.40, Osztrák-magyar bank 1734.—, Déli vasut 113.25 Dunagözhajózási társ. 1000.—, Dohány rész. 395.—, C. k. arany (veri) 11.36 Német bankv. 117.43 Osztr. Lloyd 401.—, 4-2 száz. ezüst. jár 98.90—99.10, Osztr. koronajár. 92.85, 1864-es sorsjegye 260.50, Osztrák hitelintézeti részesvény 626.—, Union-Bank 538.50, Osztrák Länderbank 435.25, Osztrák-magyar államvasut 691.30, Elbavölgyi vasut 452.—, Alpesi részesvény 669.75, 20 frankos 19.06, Londoni váltóár 239.42, Lipótkohó —, Töröksorsjegye 189.75. Nyugodt.

Bécs, augusztus 4. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 110.80. Tiszai és szeg. kölc. sorsjegye 142.50, Magyar hitelbank részesvény 739.75, Magyar leszámítoló és váltó részesvény 467.—, Rimamurányi 556.30, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 390.—, Magyar koronajár. 92.85, 4 százalékos magyar földtelerm. kötv. 93.25, Magyar nyer.-k. sorsjegye 184.—, Kassa-Oderbergi vasutrészesvény —, Magyar jelz. bank 431.—, Magyar keresk. bank —

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE

Berlin, augusztus 4. (Tőzsdei jelentés.) Az irányzatnak ma szilárd volt a jellege, amely azonban megnyitáskor csakis bankértékeknél volt tanasztható,

ahol a bankok féltévi mérlegeinek számadatai kedvező hatással voltak. Bányáértékek szabálytalanok, részben mérsékelten gyöngültek. Vasuti értékek elhanyagoltak, amerikaiak New-Yorkkal egybehangzóan gyöngültek, ugyanígy eladások hatása alatt Prinz Heinrich vasut. Járadékok közül 902-es oroszok és 3%-os német bírodalmi kölcsön 0.10%-ot töröksorsjegyek 1 mákát veszítettek. Hajózási értékek tartottak. A bankértékek szilárdsága később egyéb téren is tapasztalható volt, úgy, hogy kezdeti veszteségeket pótolni lehetett. Bányáértékek részben felilemelkedtek tegnapi zárlati árfolyamaikon. Bankok tovább javultak. A zárlati forgalom valamivel nyugodtabb, az ószirányzat azonban szilárd. A készpénzpiacz ipari értékel szintén tulnyomólag szilárdak. Napipénz 3½%, magánleszámitolási kamatláb 2¼%.

Zárlatok jegyezték: 4-2 százalékos papírjár. 96.40, 4 százalékos osztrák aranyjár. 115.75, Osztrák hitelrészesvény 197.—, Déli vasut 21.60, orosz bankjegyek 214.45, 4 százalékos új orosz kölcsön —, Disconto Commandit 174.50, Dinamit-truszt 163.20, Harpeni 199.70, Unifikált török járadék 94.—, 4-2 százalékos ezüst-járadék 96.50, 4 százalékos magyar aranyjár. 93.20, Magyar koronajár. —, Osztrák-magyar államvasut 148.20, Bécsi váltóár 85.10, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 212.50, Gelsenkircheni 191.90, Laurakohó 207.90. Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat.) aug. 4. 4-2 százalékos papírjár. —, 4 százalékos osztrák aranyjár. 98.65, 4 százalékos magyar aranyjár. 93.20, Osztrák hitelintézeti részesvény 197.60, Osztrák-magyar államvasut 184.20, Északnyugati vasut —, Busstiehradi vasut —, Londoni váltóár 203.80, Bécsi Bankverein 140.50, Villamos részesvény 141.50, 3 százalékos magyar aranykölcsön —, 4-2 százalékos ezüstjár. 99.15, Osztrák koronajár. —, Magyar koronajár. 93.—, Osztrák-magyar bank 124.50, Déli vasut részesvény 21.50, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 851.25, Párisi váltóár 811.33, Union bankrészesvény —, Alpesi bányarészesvény —, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat.) augusztus 4. 4-2 százalékos ezüstjár. 99.—, 1860. sorsjegye 154.52, Déli vasut 21.45, 4 százalékos aranyjár. 98.30, Osztrák hitelrészesvény 197.10, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 104.20, 4 százalékos Magyar aranyjár. 93.—, Szilárd.

London, augusztus 4. Angol consol —.

Páris, aug. 4. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 96.47, Osztr. aranyjár. 99.25, Magyar aranyjár. 94.10, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről —, 4 százalékos Olasz járadék —, Déli vasut elsőbbségi kötv. 292.—, 5 százalékos marokkói járadék 512.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 95.90, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 91.—, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 93.40, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 98.30, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 512.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. —, 4 százalékos spanyol járadék 95.80, 4 százalékos unifikált török jár. 93.85, Török sorsjegye 171.50, Török dohányrészesvénye 423.—, Osztrák föld-hitelintézeti 1120, Osztr. Länderbank 469.—, Magyar jelz. bank 456.—, Banque de Paris 1469, Banque Ottoman 686.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 120.—, Meridional vasut 659, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 544.—, Rio Tinto 17.39, Sucerie d'Egypte 32.—, Tula 240.—, Thomson Houston —, Urikányi község 156, Chartered 19.75, De Beers 287.—, East Rand 107.50, Jagersfontein 92.50, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 52.25, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.—, Váltó német piacokra (rövid) 123.15, Váltó Bécsre (rövid) 104.87, Váltó Belgiumra (rövid) 1/16, Olasz aranyváltó (rövid) 1/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/16, Csek Londonra 251.30, Magánkamatláb 1½%, Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Budapesti szurómarhavásár.

Budapest, augusztus 4. Felhajtott: 1178 drb élő borju (közle — rugott), — drb leölt borju, — drb növendékmárha, — drb élő bárány, — drb leölt bárány.

Arjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 70—80 fillér, kivételesen 84— fillér; középminőségű élő borjúkért 62—68 fillér; leölt borjúkért — fillér; silány és rugott borjúkért 46—60 fillér, növendékmárhákért — fillér, kilogrammonként, levonás nélkül. Elő bárányokért — korona, leölt bárányokért — korona páronként. Az irányzat élénk volt, az árak 4—6 fillérrel kgr.-kint csökkentek.

Bécsi sertésvásár.

St.-Marx, augusztus 4. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai sertésvásárra 13242 darabot

jelentettek be, melyből a vásár kezdetéig felhajtott 6205 hizott és 6076 hussertés.

Árak: elsőrendű 117—119 fillér, kivételesen — fillér; középnehéz 110—115; idős 103—107 fill.; könnyű 106—110 fillér; fiatal sertés 92—120 fillér, kivételesen — fillér kilogrammonként élő sulyban, levonás nélkül.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, augusztus 4-én. (Hivatalos tudósítás), Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban) — fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 129—130 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 130—131 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr.-ig) 133—137 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) — fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) — fillérig.

Sertéslelészám: 1908. évi augusztus 2. napján volt készlet 38220 drb., 1908. augusztus hó 3-án felhajtott 239 darab, 1908. augusztus 3-án elszállított 401 darab, 1908 augusztus 4. napjára maradt készletben 38150 drb. A hizott sertéslelészám irányzata: kellemes.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, aug. 4. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 276 darab sertés, 6 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 305 darab sertés, 40 darab süldő, — darab malacz, összesen 581 darab sertés, 46 darab süldő, — darab malacz. Eladatott 523 darab sertés, 14 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 58 drb sertés, 32 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsulyban 104—108 fillér, ételsulylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig, 100—102 fillér, ételsulylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, ételsulylevonással 133—136 fillérig; fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, ételsulylevonással 136—138 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, ételsulylevonással 136—138 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül —, könnyű 140—300 kgr.-ig — 133 fillérig, ételsulylevonással — fillérig. Belföldi süldő 90—120 fillérig, horvát süldő — fillér Malacz — fillérig. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsulyban értendők.) A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Kivonat a hivatalos lapból!

— Augusztus 4. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Battá István, Berentés Lajos és Gyökössy Lajos helyettes-tanárokat a békési ref. főgimnáziumhoz, a fennálló szerződésből kifolyólag rendes tanárokká, Simon András okleveles tanítót a debreceni állami elemi iskolához rendes tanítót; az igazságügyminiszter Kókay Lajos debreczeni törvényszéki joggyakornokot a szatmárnémeti törvényszékhez és dr. Bakó Ferenc szatmárnémeti törvényszéki joggyakornokot a szatmárnémeti járásbíróshoz jegyzőkké, Apatits János szekszárdi törvényszéki betétszerkesztő szakdíjnokot a deveseri és Masesuk István nagyváradi járásbíróshoz díjnokot a békéscsabai járásbíróshoz irnokká, Serfőző Sándor németborsányi járásbíróshoz irnokot a facseti, Albach Nándor hevesi járásbíróshoz díjnokot a hevesi, Kádár Árpád újvidéki törvényszéki díjnokot és Schaller István pusztagegri lakost a szabályi járásbíróshoz végrehajtókká; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Fileg István bredai pénzügyi fővigyázót az ó-sánczi II. oszt. mellékvámhivatalhoz vámszedővé; a kincstári jogügyi igazgató Mayer Lajos díjtalan fogalmazó-gyakornokot díjaz fogalmazó-gyakornokká nevezte ki a kincstári jogügyi igazgatóshoz.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Mók István debreceni állami elemi iskolai tanítót a szamosdobi újonnan szervezett állami elemi iskolához ugyanabban a minőségében; az igazságügyminiszter Halász Sándor kunszentmártoni járásbíróshoz irnokot a jászberényi járásbíróshoz és Pakót Ferenc budapesti törvényszéki irnokokat kölcsönösen; a nagyszabonyi törvényszék elnöke pedig Sommerburger Frigyes szerdahelyi járásbíróshoz és Melesok János nagyszabonyi törvényszéki hivatal-szolgálatát saját kérelmükre kölcsönösen áthelyezte.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Ungermann Manó pesti lakos Miklósrá, Pimsenstein Mór budapesti lakos Farkasra, Vidra Irén budapesti lakos Kerekesre, kiskoru Weisz Margit budapesti lakos Vidára és kiskoru Rosenberg Dezső budapesti lakos család névnek Terényire kért átváltoztatását megengedte.

Szerda, augusztus 5.

EGYETÉRTÉS

Pályázatok. A jászberényi járásbírósnál albi-rói állásra 2 hét: — Gernyeszegen (Marostorda várm.) postamesteri, a wieni állatorvosi főiskolánál hadseregszolgái és a verseczi járásbírósnál III. oszt. hivataliszolgái állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése. 1908. augusztus 4-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban változékony idő uralkodik. Eső inkább csak az északnyugati megyékben fordult elő. A hőmérséklet átlag 6 C°-kal alacsonyabb a normálnál és maximuma: Fiumében 27 C°, minimuma: Tátrafüreden 4 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Lényegtelen hőváltozás, helyenkint — főleg keleten, meg északon — eső és megélénkült szelek várhatók.

Allomás	Légszámítás 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és ereje	Relatív hőmérséklet	Csapadék mm.	Hőmér- séklet mm.
A-Szlatna	68.8	9.8	S	1	4	20
Ungvár	—	—	—	—	—	—
Késmárk	61.0	11.4	W	1	3	18
Losonca	62.1	10.3	W	4	2	21
Ózsvalla	63.5	14.4	W	1	ny	22
Budapest	63.6	16.1	N	1	0	24
Hörény	64.5	16.4	N	1	3	22
Köszthely	65.3	14.7	W	1	1	28
Pécs	65.9	14.5	W	1	0	28
Zágráb	65.0	13.8	NR	1	0	27
Fiume	63.8	17.3	NW	3	0	28
Szeged	64.2	14.5	NW	1	2	24
Tomosvár	62.4	12.9	W	1	0	24
Nagyvárad	63.0	12.7	W	1	0	24
Kolozsvár	62.6	11.8	S	3	0	19
Nagyyszobon	—	—	—	—	—	—
Szatmár	—	—	—	—	—	—
Eger	—	—	—	—	—	—
Arvavár	—	—	—	—	—	—
Solnocsbánya	—	—	—	—	—	—
Komárom	—	—	—	—	—	—
Magyar-Óvár	—	—	—	—	—	—
Sopron	—	—	—	—	—	—
Eszék	—	—	—	—	—	—
Cirkvenca	—	—	—	—	—	—
Dobreczon	—	—	—	—	—	—
Kecskemét	—	—	—	—	—	—
Óroszlány	—	—	—	—	—	—
Arad	—	—	—	—	—	—
Zombolya	—	—	—	—	—	—
Verse	—	—	—	—	—	—
Orsova	—	15.1	—	—	—	—

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: FAJOR MATYÁS

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 23 éven át szerzett kórházi tapasztalat alapján

Dr. KAJDÁCSY

v. es. és kir. orvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyszőlyást, hólyagbaj, sebket, bujakórt (syphilit), bőrbajokat, elgyengült férfierő, idősebbeknél is, önterítést és annak utóhatást, ideg- és hátsógerincbaj, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 3-4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, VIII., József-körút 2.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.

Levél útján is biztos gyógyszer.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerifelett gada tapasztalat alapján, melyeket a kórház húgyszervi és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban

emeritált kórházi orvos

gyorsan és alaposan gyógyít bármely régi és makac

nemi betegséget

(húgyszőlyást ebeket, syphilit stb.)

Impotentiát (férfiui gyengeség

mégidősebbeknél is meglepő eredménnyel, a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül.

Biztos sikerrel folyóan a honorarium utólag is fizethető.

Levelekre díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyszerek.

Rendelés: d. e. 9-3-ig és este 6-8-ig.

Budapest, Rákóczi-ut 8/A. szám.

(A Pannónia szállóval szemben.)

Általános ház. — Bejárati a lépcsőnél. — KÖZÖN VÉROZÓBÁK.

Butor Ehrentren és Fuchs
testvérek
Budapest, VI., Teréz-körút 8.
Telefon 88-59.
Képes árjegyzék ingyen.

Most jelent meg! Most jelent meg!
VELENCE
Kalauz magyarok számára
Képekkel és Velence színes tórképével
Ára 1 korona. Ára 1 korona.
Singer és Wolfner kiadása, Bpest, Anrássy-ut 10

MOTORVEVŐK FIGYELMÉBE!
Herkules-motorvállalat, Budapest, V., Váci-ut 30
Ajánlja egy oszlopú, mint malomüzemre kitűnően alkalmas, leggyorsabb benzinkomóbiljait, melyek V. ker., Váci-ut 30. szám alatti gyárban bármikor üzembem megtekinthetők.
Teljes jótállás kifogástalan üzembem!
Özönhaszarak kizárva! Dámulatosan olcsó szerkezet!
Rendkívül csekély benzinfogyasztás!
13-14 éves űu is kezelheti!!!
Árjegyzék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre! 300 drb elismert levél a Magyarországon üzembem lévő motorokról!

"AZ ANKER"
élet- és járadékbiztosító társaság.
Magyarországi igazgatósága:
== BUDAPEST. ==
Az „Anker-palota” építkezésének befejeztéig
V., ERZSÉBET-TÉR 13. SZ.
Vagyon 174 millió korona. Biztosítási állomány 538 millió korona. Kifizetések 338 millió korona. A társaság eszközei: Mindennemű tőkebiztosításokat halál- és életbiztosításokat, továbbá gyermekbiztosításokat nevelési járadékkal és a nélkül, melyeknél a díjfizetés a szerződő korábbi elhalálozásával megszűnik, életjáradék-biztosításokat, meghatározott és olcsó díjak mellett. A társaság vagyonából Magyarországon 1907. év végén 27 millió korona van elhelyezve. Mindenemű felvilágosítást készségesen nyújtanak az „Anker” képviselői.

Titkos betegségek
biztos és lelkiismeretes gyógyítására óriási tapasztalat alapján legjobban ajánljuk
Dr. CZINCZÁR
egyetemi orvos tudós specialista.
Igen rövid idő alatt teljes sikerrel gyógyítja a nemi szervek, heveny vagy idült bursitát, vizelési nehézségeket, hólyagbaj, fekélyeket, syphilit, ideg- és hátgerincbaj és bármily női betegségeket.
Budapest, 10., Károly-körút 10. I. emele.
Rendel. d. e. 10-4 és este 6-8 óráig.
Videókat levél útján is biztos eredménnyel gyógykezel és gyógyszeréről is gondoskodik. — Nőknek külön váróterem, külön kijárat.

Munkás embereknek

miért kell okvetlenül saját érdekükben használni

DIANA-sósorszeszt

1. Mert, aki reggeltől estig talpon áll, kell, hogy lefekvés előtt lábát jól bedörzsölje.
2. Mert, aki este vagy reggel jól bedörzsölteti magát, az másnap ismét könnyen mozgó, erős munkákra képes ember lesz.
3. Mert, aki a rendszeres napi fárasztó munkája mellett bármilyen hűlésből eredő fájdalmat érez, az teljesen megszabadulhat ettől.
4. Mert, aki munka mellett megerőltetéstől eredő bármilyen fájdalmat szenved, egyszeri masszírozás által fájdalmi elmaradnak.
5. Mert, aki a Diana-sósorszeszszel öblögeti száját, fogfájása soha nincs.
6. Mert a karok, inak és erek megerősítéséhez egy bedörzsölés esténként, három-négy napig egymásután teljesen elegendő.
7. Mert, aki hátát, mellét és oldalát bedörzsöli a Diana-sósorszeszszel, úgy nem fogja érezni munkaközben vagy este, munka után a derékfájást, hátfájást, szurást, nyilamlást és a mellkas körüli tájdmakát.
8. Mert munkásembemnél a fődolog, hogy éjjel jól aludjon és pihenjen, ezt legjobban el lehet érni, ha az ágyban lefekvéskor jól bedörzsölteti magát

A bevásárlásnál vigyazni kell, hogy minden üveg sárga burkolatpapirban legyen, mely papiron kívül olvasható e két szó: „Diana-sósorszesz”.

Postán is megrendelhető, legkevesebb hat üveg, az egyedüli gyártónál.

Erényi Béla

DIANA-gyógyszertára

Budapest, Károly-körút 5. sz.

Mindenütt kapható 20 krajczárért.

Buza	Kilós	100 kilogramm ára		Kilós	100 kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
tiszavidéki uj	75	—	—	79	23.—	23.80
" " "	76	—	—	80	23.10	23.50
" " "	77	22.80	23.10	81	—	—
" " "	78	22.90	23.20	—	—	—
fehértómezei uj	76	—	—	79	—	—
" " "	77	—	—	80	—	—
" " "	78	—	—	81	—	—
pestvidéki uj	75	—	—	79	22.80	23.10
" " "	76	—	—	80	23.—	23.40
" " "	77	22.60	22.90	81	—	—
" " "	78	22.70	23.—	—	—	—
bánsági uj	75	—	—	79	23.—	23.80
" " "	76	—	—	80	23.10	23.50
" " "	77	22.80	23.10	81	—	—
" " "	78	22.90	23.20	—	—	—
bácskai "	75	—	—	79	22.90	23.40
" " "	76	—	—	80	23.10	23.60
" " "	77	22.80	23.—	81	—	—
" " "	78	22.90	23.10	—	—	—

Egyéb gabonafélék

Rozs	Kilós	100 kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig
elsőrendű uj	18.90	19.—	—
elsőrendű ó	18.70	18.80	—
közepminőségű uj	15.50	15.80	—
közepminőségű ó	15.10	15.50	—
takarmány, elsőrendű	16.80	17.—	—
takarmány, másrendű	16.40	16.70	—
sörözőse, tiszavidéki	15.35	15.50	—
elsőrendű	32.45	32.70	—
közepminőségű	—	—	—
Tengeri magyar	—	—	—
Reposz	—	—	—

Burgonya

Faj	Koronánként		
	Fehér	Rózsá	Sárga
Dunántúli	—	—	—
Felsőmagyarországi	—	—	—
Nyírségi	—	—	—
Erdélyi	—	—	—
Bánsági	—	—	—
Pesti	—	—	—

Különféle termények

Faj	Koronánként	
	Pénz	Arú
disznószőr	138	139
szalonna	113	114
szilva készárú	23	24
heremag	—	—

Allamadésság közkelesítők	Pénz		Arú	
	Pénz	Arú	Pénz	Arú
Magyar aranyárjárdék 4%	110.40	110.90	—	—
koronajárdék 4%	82.95	83.45	—	—
koronajárdék 4%	92.95	93.35	—	—
All.köl. Vaskapu céljár. 8%	76.75	77.75	—	—
1870. nyeremény köcs. 100 frt	183.50	187.50	—	—
M. földteherment. köv. 4%	93.50	94.50	—	—
Horv.-szlav. 4%	142.—	118.—	—	—
Tiszai szegedi nyer. köcs. 4%	101.—	102.—	—	—
Horv.-szlav. jelz. földt. köv. 4%	96.90	97.40	—	—
Konv. osztr. adóm. koronaj. 4%	99.—	99.50	—	—
Egyes. osztr. jár. papir. 4%	99.—	99.50	—	—
Osztrák aranyárjárdék 4%	116.—	116.50	—	—
koronajárdék 4%	96.75	97.25	—	—
All.-sors. 1860. 100K 4%	150.—	152.—	—	—
1864-ből 200K 4%	216.50	221.50	—	—
1864-ből 100K 4%	261.—	266.—	—	—
1864-ből 100K 4%	261.—	266.—	—	—
Bosz.-herc. orsz. k. 1895. 4%	91.—	92.—	—	—
vasúti 1898. 4%	98.25	99.25	—	—
1902. 4%	98.25	99.25	—	—
Bpest. székess.-löv. köcs. 4%	91.—	92.—	—	—
Bpest. székess.-löv. köcs. 4%	91.—	92.—	—	—
Orosz államkölcsön aug. v. 5%	95.80	96.70	—	—

Záloglevek. Elsőbbségek.

Belvár. tkpt. r.-t. 4 1/2%	98.—	99.—
Egyesült. löv. tkpt. 4 1/2%	99.—	100.—
koron. ért. 4%	93.—	102.50
Kisbirt. orsz. földh. 34 év 5%	101.—	102.50
50 1/2 évre 5%	98.25	99.25
60 1/2 évre kor. ért. 4 1/2%	93.50	94.50
M. agrár-jár.-b. szőlőköv. 4%	98.—	99.—
járulékiég. vt. 4 1/2%	98.—	99.—
záloglevek köcs. 4 1/2%	94.—	95.—
M. áll. tkpt. r.-t. 50 évre 4%	94.—	95.—
65 évre 4 1/2%	99.—	100.—
Magy. földhitelint. 41 évre 4%	96.—	97.—
63 évre 4 1/2%	91.70	92.70
68 évre 4 1/2%	84.25	85.25
szab. és talajjár. 4%	91.60	92.60
M. jelz. nitelb. frt.-ban 4 1/2%	99.—	100.—
ugyanaz 50 évre 4 1/2%	99.—	100.—
forint értékben 4%	93.75	94.75
50 évre kor. 6. 4%	93.75	94.75
köcs. köv. 50 évre 4 1/2%	93.75	94.75
ugyanaz 50 évre 4 1/2%	98.50	99.50
50 év vt. 110 frt. 4%	—	—
60 év 100 frank 3 1/2%	—	—
nyer. köv. frt. 4. 4%	117.50	118.50
osztr. földh. 4%	118.—	121.—
nyer. köv. koré. 3%	99.—	100.—
M. lezám. pztitk. 50 évre 4%	93.25	94.25
65 évre 4%	98.25	99.25
M. tkpt. közp. jelz. 4 1/2%	98.75	99.75
köcs. köv. 60 évre 4 1/2%	98.75	99.75
köcs. köv. 70 évre 4 1/2%	98.25	99.25
Orsz. közp. hitelsz. köv. 4%	100.—	101.—
Osztr.-m. bank 50 év kor. 4%	98.15	99.15
60 év vt. 110 frt. 4%	98.77	99.70
P. hazai. tkp. köcs. köv. 4 1/2%	99.50	100.50
frt. 6. 4%	93.—	94.—
100 K n. e. nyköt. 4%	100.—	101.—
Pesti m. keresk. bank 4 1/2%	99.25	100.25
K. e. 4%	98.—	99.—
köcs. köv. vt. 110 frt. 4 1/2%	103.75	104.75
köcs. köv. vt. 105 k. 4%	94.60	95.60
Adria tengerhajóz. r.-t. 4 1/2%	99.50	100.50
Bpesti közúti vaspálya —	93.50	94.50
Déli vasút 100 márk. ért. 4%	111.—	113.—

Kassa-oderb. v. 1899. frt. 4 1/2%	Pénz		Arú	
	Pénz	Arú	Pénz	Arú
1889 arany márk. ért. 4%	96.50	97.50	—	—
1891 ezüst frt. ért. 4%	111.80	112.80	—	—
1891 arany márk. ért. 4%	96.—	97.—	—	—
osztrák vonal frt. ért. 4%	111.80	112.80	—	—
M. folyam-ig. r.-t. k. ért. 4%	96.50	97.50	—	—
—	99.—	100.—	—	—

Bankok részvényei.

Angol-osztrák bank	294.—	296.—
Budapesti bankkezesület r.-t.	43.—	48.—
Első magyar iparbank 5%	308.—	309.—
Fiumei hitelbanc 5%	158.—	160.—
Bpesti piros és pénztár-egylet	—	—
Hazai bank aug. k. 5%	—	—
Hermes magy. áll. váltóüzlet	276.50	277.—
Magy. agr. és jár. b. r.-t. 5%	360.—	365.—
M. áll. hitelbank aug. k. 5%	430.—	435.—
M. jelzáloghitelb. aug. k. 5%	740.—	740.50
Magy. kereskedelmi r.-t. 5%	489.—	489.50
Magy. k. sz. osztályosorj. 5%	1000.—	1000.—
M. lez. és pénzv.-bank 5%	1600.—	1650.—
M. pénzüm. k. p. b. h. r.-t.	469.—	469.50
M. tkp. közp. jelz.-ja 5%	975.—	1000.—
Magyar teleph. és par. bank	1080.—	1080.—
Osztrák hitelint. aug. v. 5%	350.—	370.—
Osztrák-magyar bank 5%	626.50	627.—
Pesti m. keresk. bank 5%	3328.—	3338.—
Unionbank 5%	585.—	540.—

Takarékpénztárak.

Belvárosi takarékpénztár 5%	502.—	600.—
Budapest-Erzsébetvárosi tak.	198.—	208.—
Budapest-Lipótvárosi bank r.t.	158.—	163.—
Egyesült bpesti fővárosi tkp.	418.—	422.—
Magy. áll. takarékpénzt. 5%	2140.—	2145.—
Magyar orsz. központi tkpt.	585.—	590.—
Pesti hazai első takarékpénzt.	1595.—	1615.—
—	18310.—	18410.—

Biztosító társaságok.

Első magyar áll. biztosító	9650.—	9750.—
Fonciere pesti bizt. int. 5%	255.—	260.—
Magy. jóg- és viszontb. 5%	232.—	237.—
Nemzeti baleset biztosító 5%	210.—	220.—
Pannónia viszontbizt. intézet	2175.—	2200.—

Gőzmalmak.

Concordia	175.—	180.—
Első budapesti	1425.—	1445.—
Erzsébet	320.—	330.—
Lujza	278.—	288.—
Pesti hongermalom	315.—	320.—
Pesti moinarok és sülők	340.—	365.—
Pesti Viktona	625.—	635.—

Különféle vállalatok.

Bpest-szi-lőrinczi teglgyár	380.—	385.—
Egyes. tégl. és cementgy. 5%	180.—	185.—
Eszakm. egy. köcs.-bánya 5%	265.—	267.—
Felsőm. banya és kohómű 5%	545.—	555.—
Kőbányai gőztégelygyár	1080.—	1080.—
Köszénbánya és teglgyár	445.—	448.—
Lechner rákosai teglgyár	153.—	156.—
Magyar aszfalt r.-t. 5%	648.—	658.—
Magyarált. köszénb. r.-t. 5%	217.—	219.—
Magyar kerámia gyár 5%	569.—	570.—
Salgótarjáni köszénbánya 5%	—	—

Sorsjegyek.

Bazilika sorsjegy	18.—	20.—
osztrák felülb.	20.75	22.75
Bécsv. nyer. köcs. 1874. év	493.—	503.—
Budavári sorsjegy	210.—	220.—
Erzsébet szanatórium sorsj.	7.25	8.25
József sorsjegy	10.—	12.—
osztr. felülb.	10.—	12.—
Magyar vöröskereszt sorsj.	23.50	25.50
osztr. felülb.	26.50	28.50
Osztrák vöröskereszt sorsj.	51.—	55.—
Osztrák hitelint. sorsjegy	472.—	482.—
Pálffy-sorsjegy	190.—	200.—

Pénznekem és váltók.

Arany, magyar v. osztr. vert	11.85	11.43
" " " " kor.	11.27	11.33
" " " " frt.	19.04	19.10
" " " " 20 frankos	19.04	19.10
" " " " 20 márkos	23.49	23.57
Török aranylira	—	—
Német bankjegy (100 mk.)	117.36	117.67
Francia b. (100 frank)	95.22 1/2	94.52 1/2
Olasz bankj. (100 lira)	95.55	95.95
Papírutb. darabonként	2.52	2.53
Római bankjegy (100 lei)	94.85	95.60
Szerb bankj. (100 ezüst dinár)	—	—
Váltók London (100 font st.)	239.32 1/2	239.72 1/2
Német bankp. 100 m.	117.37	117.67
Olasz bankp. 100 lira	95.45	95.75
Páris 100 frankért	95.22 1/2	95.52

A NAGY TITOK

IRTA: W. COLLINS.

35

Eleget tettem a felszólításnak és elmondtam híven, ami közöttünk történt, de úgy mondtam el, hogy Ernő indító okait a legjobb színben tüntettem fel. Dexter jóízűen nevetett magába, mialatt én bennem minden ideg reszketett a belső felindulástól.

— Én nem találok ebben semmi nevetségest, jegyeztem meg élesen.

Szép kék szemével gyermekes ártatlansággal nézett reám.

— Nem nevetséges? ismételte aztán. Mikor az emberi ostobaság ilyen nagyfokú, amint ön volt kegyes és elmondta az imént!

Az arcvonásai hirtelen elkomorultak, képmény kifejezés jelent meg rajta.

— Várijon még kérem! kiáltotta, mielőtt időm lett volna válaszolni rá. Csak egy indító ok lehet az ön számára Valéria asszony, amely erre készítet: és ez az ok a szerelem.

— Igaza van, feleltem. Szerettem Ernőt szívesen egész melegevel.

Dexter megsimogatta ápoltságát és elgondolkozva ismételte a szavaimat.

— Egész lelkéből szereti? És tudja is, hogy miért szereti?

— Mert másképp nem tudok tenni.

Dexter szatirikusan nevetett.

— Különös! szólt. Aztán halk hangon, mint egy önmagának.

Első felesége is szerette Ernőt. Vannak férfiak, kiket minden asszony szeret! És ismét vannak mások, akivel az asszonyok egyáltalán nem törődnek. Az egyik férfi éppen olyan jó, mint a másik, — éppen olyan szeretetreméltó, olyan tisztességes és gazdag! És mégis az

egyikért tüzen-vizen mennek keresztül, a másik után pedig még csak a fejüket sem fordítják. És miért? Ők maguk sem tudják, amint ön is megjegyezte, Valéria asszony. Van ennek valami igaz alapja? Eelőtt egyszer, ha jó hangulatban leszek és sok időm lesz, gondolkodom majd.

Azután szembenézett velem.

— Még mindig sötétben tapogatózom az ön indító okait illetőleg, — szólott aztán áttérve az előbbi beszéd tárgyára. — Még mindig nem tudom, mért akarja azt az iszonyú gleninchí tragédiát tanulmányozni? Drága Valéria asszony, kérem, fogjon

S Z I N H A Z A K
Szerdán 1908, augusztus 5-én.

Fővárosi nyári színház
Csók király
Regényes daljáték 3 felv.
Kezdeté fél 8 órakor

Király színház
Zárva
Műsor.
Szombat: 100 év múlva
Vasárnap: 100 év múlva
Városligeti Nyári Színház

Műsor.
Osztörtők: A kék egér
Péntek: Csók király
Szombat: Csók király
Vasárnap a. u. A komédiások
Este: Szép Holéna

A böregér.
Operette három felvonásban.
Zenéjét szerette: Strauss
János.
Kezdeté fél 8 órakor

AMERIKAI PARK

Telefon 4-49. **UJ-ÖSBUDAVÁRA** Igazgató: Friedmann A.

Nyitva délután 6 órától reggel 4 óráig.
Ma és mindennap

Nagy Disz Előadás
a Varietében.

Persina 100 idomított állattal.

8 Tan-Kvai 8 a kínai művészek
8 Collini Clairons 8 a forgószéllánczosok
és az egész monstre augusztusi műsor.

A Tabarin Moulin-Rougeban
Kezdeté 12 órakor 25 szenzációs új szám Kezdeté 12 órakor
HAJNALIG TÁNCZELŐADÁSOK
Az előadások kedvezőtlen időben is megtartanak.

BEKETOW CIRKUSZ Városliget
Telefon 107-41.

Ma este 8 órakor

Nagy Fényes Előadás

"Nino" a világ legerősebb embere. Nino 2 autómobil emel fel egyszerre a benne ülőkkel együtt. Az autómobilok súlya 1500 kg. Verona csoport a jelenkor legkiválóbb kerék párhúzóit. Hány 1 férfi és az egész nagy műsor.

F. J. SCHULLER FERENCZ

nagyvendéglője

VI. kerület, Andrásy - ut 39. szám.
A szalmaözegek legkedveltebb étterme.
Kérsékeltségek! * Kiváló kiszolgálás

BUTOR DUS VÁLASZTÁSBA...
RÉSZLETFIZETÉSRE
KAPHATÓ
EHRENTREU TESTVÉREK
BUDAPEST, V. KER. EÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-SZÁROK)
KAPUS A PÁLYÁZÁS INGYEN. TELEFON 822

A magyar népiskola könyve.
Falusi Iskolások Olvasó és Tankönyve.

Szerkesztette: Több vidéki tanító.

I. kötet, a II.-III. osztály számára. Ára 80 fillér.
Engedélyezve 72404-1908. sz. a.
II. kötet, a IV.-VI. osztály számára. Ára 1 korona 60 fillér.
Engedélyezésre betherjesztve.

Megjelent **LAMPEL R. könyvkereskedése** (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, VI., Andrásy-ut 21.

Telefon 11-08. Minden vízmérő-tulajdonosnak fontos! Telefon 11-06

Védelem vízfogyasztás ellen

a vízfogyasztás hetenkinti ellenőrzése folytán.
Prospektust és felvilágosítást mindenkor ingyen küld a

Budapesti Vízmérő Betéti Társaság KUNZ F.

vízmérők szakgyára. Saját gyártelep.
Osztály: vízfogyasztás ellenőrzés Budapest, I, Bors-utca 14

DELI étterem és kávéház
a Dunaparti korszón, Warm-u. sarján
Ma és mindennap délután 4-7-ig és este 7-10-ig kezdve az európai bírá

CISKOVSKY

quartette hangversenyes, fényes változatos műsor.
Édes és meleg ételek. Rendes polgári árak.

Hirdetmény.

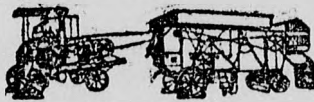
A nagykövati királyi járásbíróság 1907. 289/38 számú végzése alapján közhírré tesszük, hogy néhai özvegy Kumasz Jánosné született Kaszás Bozsik Agnes hagyatékához tartozó ingóságok és pedig ékszerek, butorok, ágyceműek, képek, ruhaneműek, házi és egyéb felszerelések, lovak, kocsik, stb. szóbeli árverésen a legelőbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett elfognak adatni.

Az árverés folyó évi augusztus hó 13-án délelőtt 8 órakor veszi kezdetét a helyszínén a néhai özvegy volt nagykövati lakásán és esetleg a következő napokon is, befejezésig tart.

Kelt Nagyköván, 1908. július hó 28-án.

Előljáróság

Benzin-, nyersolaj- és szivógáz-motorok

Motoros csép-
lőkészletek.

A legjobb gépek. A legolcsóbb üzem.
Kedvező fizetési feltételek.

Tessék árjegyzéket kérni, ingyen koldják.

Dobry Ant motor- és gépgyárainak
magyarországi eggyáruatlói:

Szabó Emil és Társa
Budapest, V., Hold-utcz a 23. sz

Ujdonság!

Gamsbua

Ujdonság!

- K. 3 80-tól felfelé. -

A. Sachsel Bécs
kalapkészítő

XVII., Kalvarienbergg. Nr. 34.,
II., Taborstrasse Nr. 39.,
XVI., Neumarkterstr. Nr. 2.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVÍZ

Kitünő hatású vese- és hólyagbajoknál

Szénsavdus. kellemes, savanykás ízű, vasmentesített.

rendkívül üdítő asztali víz.

Üdít, gyógyít! Orvosiilag ajánlva!

Ívó-gyógymódra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fűvenykepedésnél a legalkalmasabb és a kiváló hatású természetes bantalmainál kitünő hatásúnak bizonyult.

Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:

Muschong buziási gyógyfürdő igazgató sága Buziásfürdőn.

Kapható: Budapestben Edeskuty L. ásványvíz kereskedőnél, valamint minden tüzser- és csomog kereskedésben.

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintaalimat megszerző Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

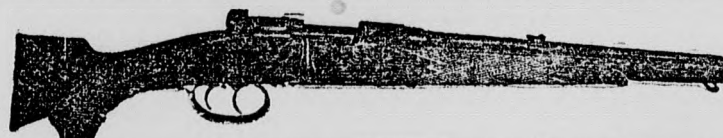
PASZTOR (bej. oég.)
BUDAPEST, VII., ERZSEBET-KÖRUT 17.
Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24-20.

Butor

készpénzért és részletre

3 szoba teljes berendezés 360 forintért mely áll: 1 háló, ebédlő és szalon, 100 szoba állandóan készén raktáron a legegyszerűbb kivitelű a legfinomabbig. Képes árjegyzék ingyen, Album 50 fillér bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata.
Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarok.)

Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt és elismert egy és kétsövű vadászfegyvereket, flóberteket, karabélyokat, céllövő fegyvereket és revolvereket csekély havi

részletfizetésre

árfelemelés nélkül szállít

Aufrecht és Goldschmied

fegyveráruháza

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

E hirdetési rovatban minden szövegi beiktatása közönséges betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szövegi beiktatása közönséges betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Eötvös-utca 6/C. 284

Kastély
(Biharmegyében) gyönyörűen berendezve, két meléképülettel, parkkal, hozzá egy 7000 koronát jövedelmező szőlővel eladó. Cím megtehető: Hosszú Rúdtelep Budapest, Nádor-utca 11. 27809

Modern lakások
III., Lajos-utca 70 sz. novemberre 2-3-4-5 szobával, minden modern kényelemmel, gáz, villany, kiadók. Ugyanott tágas pinceszélység.

Csemegeszőlőt
legszebb fehér és piros Chasselas 5 kilonként 3 koronáért, óriási almát, zamatos körtét, nemesfajú szőlőt 2 koronáért szállít Müller J. szőlőtelepe Kiskunhalas.

Több jókarban lévő
cséplőgép és Jomomobil magyar állami és Clayton gyártmányú garnitúrában, vagy külön-külön eladó. Cséplést is elvállalok. A kazánok szén-, fa- vagy szalmafűtésre vannak berendezve. Cserélhető kötetek. Minden bármely új munkát vagy javítást jutányos áron eszközölök. Neugebauer Antal, gépgyáros, Szolnaker, Jásznagy-kun Szolnokmegye.

Szőlőt
Gyöngyös-Visontahegyit 5 kilonként K 4-5, zamatos körtét, rétes- és asztali almát K 2.50 „Mátragyöngy” görög, turkesztán, cantalup és ananász dinnyét vasúton 25 kilonként 7 koronáért szállít Löwy Gyula mintagazdasága Gyöngyösön.

Műasztalosnál
készen kaphatók sima fényezett halászok, cseresznye, mahagoni és szürke jávoriból igen jó minőségben raktár töltsufaltsága miatt igen olcsón. Néhány sima angol ebédlő berendezés és uri butorok is vannak készen. Réti, Lónyai-utca 25.

Több mint
600 vagyonos hölgy óhajt melletti férjhez menni. Komoly házasságok, vagyon, vallás, foglalkozás, mellékes forduljanak Schlesinger céghez Berlin 18. címre.

A legelőnyösebb részletfizetésre
zongorát,
pianinót,
czimbalmot,
hegedőt
kézzéjzheni áron a legújabb rendszerű
bankhitel
utján kizárólag csak
Reményi vagy magyar hangszertelepen.
Prospektus és árjegyzék ingyen.
Budapest, Király-utca 58. szám.

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyesítgyakból is) Kolozsvárra, Budapestre ugyszintén államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít. Jogi szeminárium, Budapest IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt Rózsa-utca 44.)

Benzinmotorok
1-25 lóerőig műhelyünkben gyártilag kijavítva, valamint új motorok is, jótállással és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók

KAL LAI motortelepén
Budapest, VI., Nagymező-utca 43. Ugyanitt használt gézszerelőszedők és oróimalkák is kaphatók

ELEKTRO-MOTOROK
minden egységben, eladó nagy raktár
Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-ter 17. sz.

Ajtók, ablakok
VASREDŐNYÖK,
VASRÁCSOK,
kapuk használtak és újak olcsón kaphatók

Lefkovits Jakabnál
Bpest, V., Horall-utca 10 a. fiatal pályaudvar közelében.

30 forint.
Varrógépek
egy új valódi család Singer varrógép, kétszeresnyelvű 5 évi jótállással csak a
SINGER A.
műtőpécsnél Budapest, Főv. utca 55. Mindenféle varrógépek javítását legjutányosabb áron elvállalom. Árjegyzék ingyen.

BUTOR
árterésről, finom és egy szerű butor, halászok és garzon szobák szalon borbélyok, gyönyörű tükrök, diván, borszek, íróasztal, porzsongony és egyes darabok; Páldas B. Vill. Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Saját gyártmányú vas- és rézbutorok
Rézgy 45.- forint
Vasgy matraczezel 8.50 o
Gyermekegy 11.50 o
Sodronyágy-betét 8.50 o
Vas- és rézbutorok árát árban. 28048

WEISZ LIPÓT
Király-utca 99. szám.
TELEFON 57-01.
Csemege-szőlő
csakis nemes fajok postakosaranként 3 korért, mázsánként 40 k-ért, csemege alma, káposzta, turkesztán-cukor dinnye, paradicsom bármelyiknek mázsáját 16 korért, görög dinnyét 23, kovászos uborkának száza kettő, zöldpaprikának 1 korért, fentiekből postakosaranként egyenként vagy vegyesen 2 korért szállítja Szabó o. ongrádról.

Magánnyomozó
törv. bejegyzett cég elvállal bizalmi, házassági örökségi és egyéb kényes ügyekben teendő kutatásokat, személyek, lakások fizeték feltűnés nélkül megfigyelését a elűnt egyének és növekvő levelek iróinak kinyomozását, bel és külföldön. Barna Lóbor János, Budapest, Rákóczi-utca 6. L 15. Telefon 103-52. 28587

Farketagyár
Gyöngyösön ajánlja gyártmányait. 27733

500 koronát
fizetnek annak, ki a Bartilla fogvizének használatával mellett — üvege 80 fillér — valaha ismét fogfájást kap vagy szája büzlök, Bartilla-Winkler Ede Wien 19/4, Sommergasse 1. Főraktár Budapest. Török J. Király-u. 12., Andrassy-ut 29. sz. Dr. Egger Václav-körút 17. sz. — Kapható minden gyógyszerárban. Csakis „Bartilla fogviz” kérendő. Hamisítások bejelentése jól jutalmazatik

Csemege-szőlő
csakis nemes fajok postakosaranként 3 korért, mázsánként 40 korért, szegfűkörté, csemege alma, turkesztán és görög dinnye, fejes káposzta, paradicsom, tejes kukorica, kovászos-uborka zöld-paprika vegyesen vagy egyenként 2 korért, ismételődőknek külön árajánlatot küld Gyümölcs-kivétel Csongrádról.

Villamos világítás
saját dynamóval, lakóháziak, gazdaságok részére. Telefon és villamos czikkék árjegyzéke ingyen. Aránját és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gartner, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27835

Pénzkölcsönt
4, 4½ és 5% alapon föltörtek, jövedelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő bérházakra I., II., III. helyen 5-70 évre törleszthető. Személyhitel tisztviselőknak gyorsan eszközöltetik.
HOFMANN JAKAB
bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körút 11a.

Vadászfegyver
gyűjtemény, részben örökségből származó egyenként is pótom áron eladó. Közöttük Toplewer-kulcsu Lancaster 20 forint. Előrefekvő lakatszerkezetű, modern Hammerles 35 forint. Grener-zár, BÉckslinte 40 forint. Schnelleres Mannlicher 28 frt. Drilling, valódi Krupp acélcsővékkel 65 frt. Winchester 35 frt. Néhány jobb revolver, mint Brauning Welodoghhammerles, ugyanitt Görz Zeiss. Voigtländer és más finom fényképezőgép, egy perzsa-szöveg és egy motorhárbár nagyon olcsón azonnal eladó. IV/E. Egyetem-ter 5. szám. Radónál. 28082

Zalogcédulákat,
brilliansokat, ékszerket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb áron veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyit vették. SCHILLER ZIDOR, Sip-utca 8. 27133

Magyar Tanügyi
Intézet (Hatóságilag engedélyezve.) József-körút 10. Felvilágosítást nyújt ugy bel — mint külföldi iskolákról, elintéz minden a tanügyi körébe tartozó ügyet, elintéz iskolai beiratásokat, gondoskodik középiskolai tanulóknak, egyetemi hallgatóknak tiszteletes családotknál leendő elhelyezéséről, ellátásáról. Szülőket gyermekeiknek minden egyes tantárgyból való előmeneteléről az iskolában, valamint lakásán való viselkedéséről köthetnek, illetve havonként körülményesen értesít, reagjk felügyel. Beszerzi a könyveket és taneszkereket. A tanulók korrepetálásáról gondoskodik. Tanító-személyzetet (tanár, nevelő, tanító, nevelőnő) ajánl, illetve elhelyez. Tanácsot, felvilágosítást és mututást ad magánvizsgálati ügyben. 28349

Modern urasági butorok
alkalmi vételre és eladása
háló-, ebédlő-, szalón-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.
GROSZ SÁNDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-ter 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

BUTOROK
háló-, ebédlő-, szalondobozok, továbbá uriszoba, iroda berendezés rész- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bér garnitúrák eladása és vétel.
Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265
Ruzsny-utca sarok.

Stenografai
Rákóczi-ut 60. I. em. ezelőtt Váci-körút 83. Ingyenes gépirásktatás az összes írógéprendszereken. Díjlan és biztos allasközvetítés. A „Stenografia” országos Gábelberger gyorsíró- és gépiréskolában havonta új magyar, német, gyorsírási, gépirási és kereskedelmi szaktanfolyamok kezdődnek a legelőnyösebb feltételek mellett. Levelező és vitairásu-kurzusok. Az egyes tanfolyamok okleveles gyorsíró- és kereskedelmi akadémiai rendes tanárok vezetése alatt allanak. Sokszorosított és másolóiroda. Beiratások naponta az intézet helyiségeiben kizárólag Rákóczi-ut 60. Össze nem tévesztendő hasonló hangzású iskolákkal.

FARAGÓ J.
műbutoraktár, kárpitos és díszítő
Bpest, Váci-utca 2.
Elfogad teljes lakberendezéseket, valamint mindenféle kárpitos- és díszítő munkákat. 27881
Mintaraktár művészi kivitelű butorokból, francia és angol szövekből, Kétszögletes díjmentes

Kolozsvári
fogyományi és államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legelőnyösebb idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vissza sikert biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójogból speciális tanfolyam, melyre korlátozott számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere utáni igen osokely díjazással. Levélbel érdeklődésekre kimerítően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2
Magyar kir. államvasutak igazgatósága.
148852/908. szám.

Pályázati hirdmény.
A magyar királyi államvasutak igazgatósága 300 darab 250 lélekű nyomásra kiprobált, 100 lélekűnyű üzennyomásnál használható, 26-28 liter víz befogadására képes dréger-szeleppel ellátott folyt acélból készített forrasztás, vagy hegesztés nélküli huzott cseppfolyós, u. n. Blan-gáz szállítására alkalmas, leolmozható sisakkal bíró tartányok (palaczkok) szállítására, melyeknél a rugóerőszerep egy a tömlő meg erősítésére szolgáló balmeneti csavaranyával elzárható nyulványával birion és oty tömítéssal ellátott tömítendő, melyet a cseppfolyós gáz meglátni nem képes, nyilvános pályázatot hirdet.

A részletes módozatokat tartalmazó ajánlati felhívás, ajánlati úrlap és bővebb felvilágosítás a magy. kir. államvasutak igazgatóságának anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál, Bpest, VI., Andrassy ut 73. II. em. 48. kapható. A minta ugyanott megtekinthető.

Az ezen pályázatra vonatkozó, ivenként egy koronás belyeggel ellátandó, sértetlen borítékban lezárt és a czég pecsétjével lepecsételt ajánlatok 1908. szeptember 5-én déli 12 óráig a fentebb említett szakosztálynál benyújtandók, vagy posta útján oda beküldendők.

A bűnapécz 1908. szeptember 4. napjának déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak főpénztáránál (Budapest, VI., Andrassy-ut 75.) teendő le.
Bpest, 1908. júl. havában.
Az igazgatóság.
(Utányomás nem díjazatik.)

MEGHODITOTTUK A VILÁGOT!
GEREBET BELA KRISTOFER 2

Nevelőnőket
német, angol, francziákat, boneokat lelkiismeretesen ajánlok, magyar okleveles nevelőnőket zene és nyelvismerettel sürösen keresek. Szegheóné S. Lulza, Budapest, VI. ker., Dessewly-utca 22. 28322

BUTOR
részletfizetésre vagy meghatározott időre szolid áron és legkedvezőbb feltételek mellett.
Felvilágosításra szolgálok
Liszt István
Bpost, IV. Koronaherceg-u. 2 (Kölyg-ter sarkán)
butorraktárban.
Több mint 600 képpel ellátott árjegyzéket bárkinek 60 fillér ellen trankó elküldök

12 cserfartály
vaspántal 50 hl-től, feljebb 150 hl-ig, tartályonként 6 korona hűtlenként, azonnal eladó hely Nasice, Tulajdonos; Josefina Blau Natice.

Magánkutató iroda
Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal ugy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Béza. Telefon 67-47. 27750

Zalogcédulákat
veszek. Elzalogosított, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszerket 100.000 kor. költségmentesen kiváltké és teljes értéket kifizetem.
Singer Jakab
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám.
Isabella-utca sarkán

LEGYEN DRÁGABB, MINT MÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP MAGYASOK
KÖNNYŰ ÉLETNAGYSÁG KÉPET 5 KORONÁÉRT DISZES PASZPARTUVAL 55-68 CTM. MAGYASÁBAN CSOMAGOLVA SZINES

OLYAN KÉP 10 KORONÁÉRT KÉPVISELŐ MINDENKÉNT FELVÉTELEK.

SAJÁTOSÁG
MINDEN IRÁNYBAN RÁFELFÉNYKÉPZŐ és BUDAPEST, VI. ROTTENKILLER-0-46 KÜNYHTETVE AZ 1908. ÉVI PÁRISI NEMZETKÖZI KIÁLLÍTÁSON DISZKOLEVÉL-KERESZTTEL és ARANY-ÉREMMELEK.